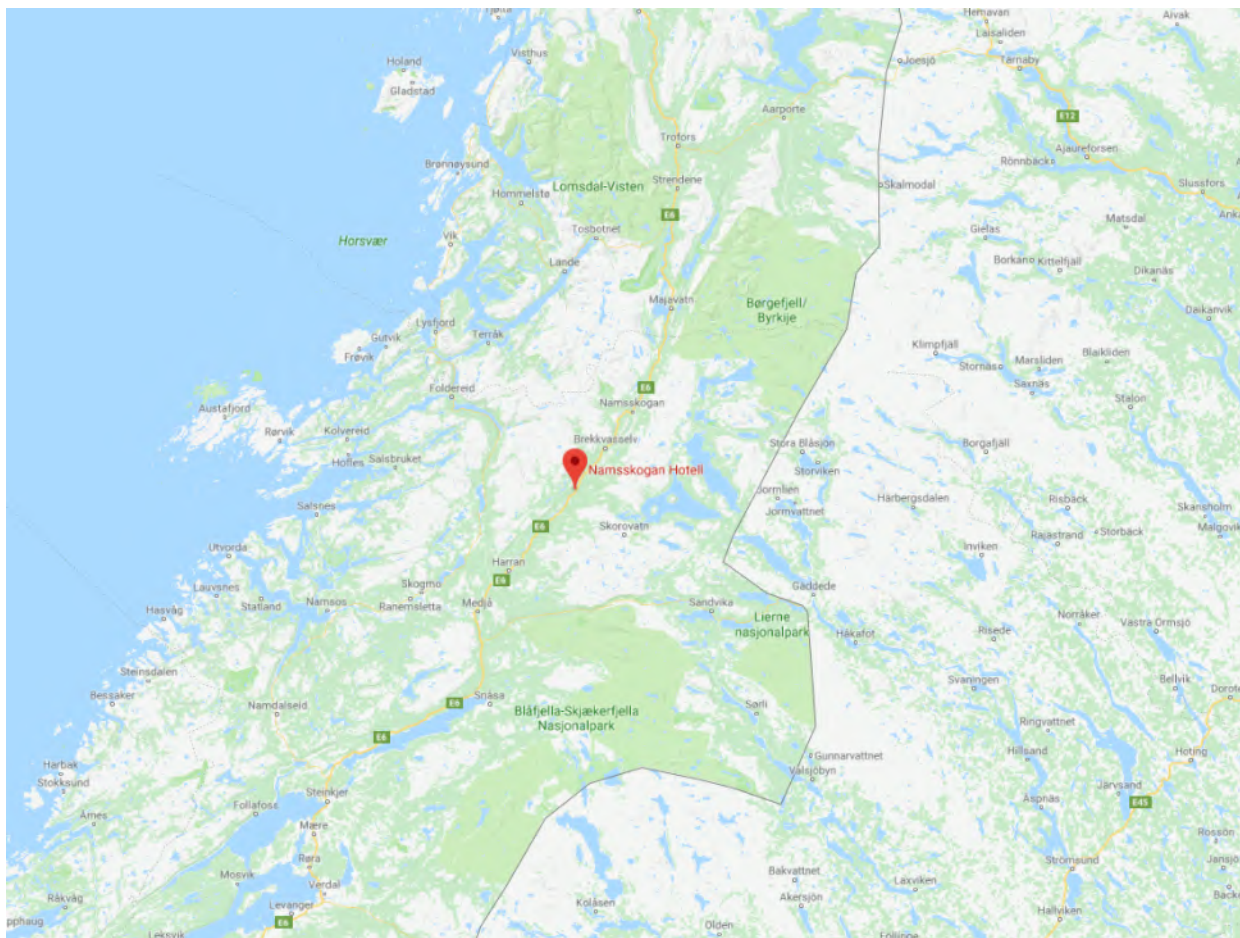

Møteinncalling

Utvalg: Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested: Namsskogan hotell, Trones.
Dato: 21.03.2018
Tidspunkt: 10:00 – 14:00

Eventuelt forfall meldes snarest på epost til tore.todas@fylkesmannen.no

Vararepresentanter møter etter nærmere varsel

Namsskogan 01.03.2018
Stian Brekkvassmo
styreleder

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
Kl. 10:00			
ST 9/2018	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
ST 10/2018	Referatsaker		
RS 2/2018	Oppnevning av medlemmer til nasjonalparkstyret for Børgefjell nasjonalpark		2018/4171
RS 3/2018	Informasjon om feltaktivitet terrestrisk naturovervåking - Faunaundersøkelser i 2018		2018/6827
RS 4/2018	Tillegg til søknad om gjeterhytter i Byrkjå		2018/377
RS 5/2018	Foreløpig svar - tillegg til søknad om gjeterhytter i Byrkjå		2018/377
Styresaker			
ST 11/2018	Orienteringer Byrkjå nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre 21.03.2018		2018/4516
ST 12/2018	Søknad om dispensasjon for bruk av drone til filming i Børgefjell nasjonalpark		2018/414
ST 13/2018	Rutiner for behandling av søknader om dispensasjon for motorferdsel i verneområdene ved skadefellingstillatelser		2018/6800
ST 14/2018	Høring av rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene		2018/6798
ST 15/2018	Godkjenning av rapport fra feltarbeid 2017 - kartlegging og rydding av søppel i verneområde		2018/6906
Kl. 11:00			
ST 16/2018	Nasjonalparkkommune - orientering om status og prosess for Røyrvik med oppfylning av nye kriterier for nasjonalparkkommuner		2018/6758
Kl. 11:30 – 12:15			
Lunch			
ST 17/2018	Brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark 2017 - presentasjon av resultater		2018/334
ST 18/2018	Länsstyrelsen i Jämtlands län - orientering om forvaltningen av Skåarnja naturreservat/Stekenjokk		2018/4516

Styresak

ST 9/2018 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte

ST 10/2018 Referatsaker

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Trondheim, 12.02.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/1058

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Oppnevning av medlemmer til nasjonalparkstyret for Børgefjell nasjonalpark

Miljødirektoratet fikk ved brev av 20. oktober 2015 fra Klima- og miljødepartementet delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd, tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet etter naturmangfoldloven kapittel V. Myndigheten gjelder i tillegg oppnevning av eventuelle nye styrever og reoppnevning av styremedlemmer til eksisterende styrever, samt godkjenning av forvaltningsknutepunkt.

Sametinget har etter Sametingsvalget høsten 2017 innstilt ny og reoppnevnte representanter til nasjonalparkstyret.

Miljødirektoratet vil på bakgrunn av dette oppnevne følgende ny og reoppnevnte representanter fra Sametinget til nasjonalparkstyret for Børgefjell nasjonalpark:

For Sametinget: Algot Jåma
Anta Joma
Inger Karin Eira Åhren

Personlig vara: Liv Karin Joma
Aslak Anta Jåma
Eva Benedikke B Jåma

Oppnevningsperioden for medlemmene følger valgperioden for Sametinget.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Olav Nord-Varhaug
seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Sametinget / Sámediggi	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Hattfjelldal kommune	O. T. Olsensvei 3 A	8690	Hattfjelldal
Grane kommune	Industriveien 2	8680	TROFORS
Namsskogan kommune	Kommunehuset	7890	Namsskogan
Røyrvik kommune	Kommunehuset	7898	Røyrvik
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	Bodø
Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2567	7735	STEINKJER

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Miljøvernavdelingen
Statens hus
7005 Trondheim

DERES REF:
VÅR REF: JAK
STED: Trondheim
DATO: 21.02.18

Informasjon om feltaktivitet Terrestrisk naturovervåking Faunaundersøkelser i 2018.

Program for terrestrisk naturovervåking (TOV) som inngår som del av nasjonal overvåking av biologisk mangfold er etablert i 7 områder. Dette er Dividalen i Troms, Børgefjell i Nord-Trøndelag, *Åmotsdalen i Sør-Trøndelag*, Gutulia i Hedmark, Møsvatn-Austfjell i Telemark, Lund i Rogaland og Solhomfjell i Aust-Agder.

For faunadelen vil det, på samme måte som for perioden 1993-2017, bli utført bestandsregistreringer i alle disse områdene i 2018. Dette omfattes i all hovedsak av følgende standardundersøkelser:

- Rovfuglundersøkelser (jaktfalk) innen et område med maksimum 50 km avstand fra sentrum av overvåkingsområdet. Dette arbeidet utføres i perioden mars - juli.
- Spurvefugltakseringer utføres i juni.
- Sjekk av ungeproduksjon i fuglekasser som utføres i mai-juni.
- Lirypetakseringer utføres i august.
- Smågnagerfangster utføres i august-september.

Vi viser for øvrig til de årlige rapportene fra faunaundersøkelsene i TOV (sist utkommen årsrapport kan lastes ned via nettsiden: <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2452619>). Vennligst ta kontakt med undertegnede dersom dere ønsker mer informasjon eller har kommentarer til dette arbeidet (mobil tlf. 92291437).

Vennlig hilsen

John Atle Kålås

Tjåehkere sijte

v/Anta Joma

8/3 2018

Stallvikveien 2173

7893 Skorovatn

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroel/Børgefjell nasjonalparkstyre

Postboks 2600

7734 STEINKJER

Gjeterhytter i Byrhkie.

På muntlig forespørsel fra forvalter kommer en forklaring av Tjåehkere sijtes behov for gjeterhytter i Byrhkie.

Tjåehkere sijte består av 12 siidaandeler og er i praksis delt i to grupper; Jåma/Dærga- og Steinfjell-gruppen. I tillegg driver en av siidaandelene i samarbeid med Hotagen sameby i Hestkjølen. I forbindelse med bruksreglene har distriktet vedtatt at de skal være en sijte/ gruppe.

Tjåehkere sijte har vinterbeiter hovedsakelig mellom Snåsvatnet, Rv 17 og Namsen. I tillegg benyttes områder i Grong og Lierne kommuner nord for Sanddøla. Vår- og høstbeiter ligger på østsiden av E6 i Grong og Lierne kommuner, og videre nordover opp til Børgefjell. På vår, sommer og høst oppholder rein seg i Børgefjell. Jåma/Dærga-gruppen foretar kalvmerkingen litt nordøst for Namsvatnet, mens Steinfjell-gruppen holder til nord for Namsvatnet, ved Jengelvatnet. Etter merking slippes rein tilbake til området og den beiter i Børgefjell hele sommeren og utover høsten. I september – november samles rein til slakting. Etter slaktingen flyttes rein til vinterbeiter lengre sør.

Byrhkie er et viktig område for Tjåehkere sijte i barmarksperioden. Vegetasjon og høyere liggende områder gjør at det er et svært bra beite gjennom hele sommeren. Rein finner hele tiden næringsrike, ferske vekster der snøen etter hvert tiner av. Rein er et arktisk dyr, og tåler varme og insekter dårlig. Snøfonner og høye fjelltopper gir mulighet for avkjøling og avbrekk fra insektene.

Tjåehkere sijte har en avtale med Byrije sijte om å kunne benytte områdene inn i Byrkije til vår og sommerbeiter. I nordvest har Tjåehkere tegnet inn vårbeite/ kalvingsland opp Rørskardet til Simskardelva. I nordøst har også Tjåehkere avtale om å benytte områder opp mot Gapsfjella til sommerbeiter.

Nordøst ved Namsvatnet, i Johkegaske, er det vedtatt en reguleringsplan for gjeterhytter i reindriften. Dette har fra langt tilbake vært sommerboplass for reineiere i området. Her har de fleste siidaandelene egne hytter. Innenfor Børgefjell NP har distriktet tre gjeterhytter; ved Lothere, Gaukere og ei felles med det svenske sametinget ved grensegjerdet i øst, ved Jetnamsklumpen.

De nye gjeterhyttene er tenkt bygd likt med et areal på 27 m² pluss uthus/do Området der hyttene er tenkt bygd ligger langt fra eksisterende hytter. De vil forenkle gjetingen med at de kan være tilstede i området over lengre tid. Reinen skal gjetes gjennom hele perioden og det er store avstander.

Det er viktig for hele området at reinflokkene til forskjellige gruppene holdes mest mulig adskilt slik at de ikke samles i for store flokker, slik at slitasjen på beitet og terrenget ikke blir for stort.

Gjeterhyttene er også svært viktige av sikkerhetshensyn til gjeterne som er ute. Det er store elver og ved nedbør vokser de svært raskt, slik at det et kan være svært vanskelig og risikofyllt å passere. Noen ganger umulig. Ved uvær kan hyttene være forskjellen mellom liv og død.

Gjeterhyttene vil bidra til å redusere bruken av motorkjøretøy da gjeterne kan være i området over lengre tid.

Tjåehkere sijte

Anta Joma

Tjåehkere Sijte

Distriktsplan

2015-2019

Beskrivelse av distriktet.

Tjåehkere Sijte er en sijte, som driver i tre driftsgrupper, Steinfjellgruppen, Jåma/Dærgagruppen og Hartkjølgruppen og som driver adskilt hele året.

Distriktet har et totalt areal på 6607 km² og omfatter hele Røyrvik kommune og større eller mindre deler av kommunene Namsskogan, Grong, Lierne, Snåsa, Overhalla, Namsos, Namdalseid og Steinkjer i Nord-Trøndelag fylke samt Grane og Hattfjelldal i Nordland fylke. Distriktet har også beiterett i Sverige som følge av den nye reinbeitekonvensjonen i områdene Baajme, Mesklumpen og Jorm. Konvensjonen forutsetter at det etableres et konvensjonsområde, Mealkoe, som tilsvarer området der distriktet har en avtale med Jingevaerie sameby om gjensidig beite på tvers av riksgrensen.

Distriktet grenser i sør mot Låerte og har rett til beite og gjennomflytting gjennom Brandsfjell vår og høst. Videre sørover grenser distriktet mot Skaehkere og i sørvest mot Fovsen Njaarke. Mot vest grenser distriktet mot Åarjel Njaarke. I nordvest mot Voengel Njaarke og i nord mot Byrkie, disse to i Nordland fylke. I øst grenser distriktet mot Vilhelmina sødra, Voernese, Ohredahke, Raedievaerie og Jingevaerie samebyar i Sverige.

Reintall.

I bruksreglene for distriktet er reintallet vedtatt til 4200 rein samlet for Steinfjellgruppen og Jåma/Dærgagruppen. For Hartkjøl 800 rein. Samlet for distriktet 5000 rein.

Beite og driftsforhold.

Naturforhold.

Distriktet er samlet på 6607 km² inklusive de store sjøene, i tillegg kommer beiteområdene i Sverige.

Beitene og derved beitebruken er et resultat av en tilpasning til naturgitte forhold, som geologi og klima. I utgangspunktet kan en si at f.eks. gneis - og granittbergarter er «sure» og tungt oppløselige bergarter som skaper dårlig jordsmonn. Dette gir dårlige vekstbetingelser for gras og urter, noe som igjen

gir tilsvarende gode betingelser for lav. Lav er reinens hovedbeite fra sen høst til vår, og er selve grunnlaget for at reinen skal kunne beite ute hele året.

Områdene som ligger vest av Grong/Snåsavatnet er en del av et større gneisområde. I tillegg til geologi/jordsmonn har området også en topografi og nedbørsforhold som gjør at lavbeite er tilgjengelig for reinen under vinterbeite. Av totalarealet på hele vinterbeiteområdet er det imidlertid store deler som er kultivert granskog/plantefelt/snauflater som er uproduktive i en vinterbeitesammenheng. Sammen med snaufjellsbeitet er det i hovedsak furuheier som utgjør de vanligste naturtyper for vinterbeiting. I kortere eller lengre perioder av en sesong kan vinterbeitet låses av skare eller is slik at reinen ikke når fram til lavbeitet på bakken. I slike år betyr nødbeite i gammel barskog mye, men den beiteressursen blir stadig begrenset av moderne skogsdrift.

Det er en stor forekomst av bunngranitt i den østlige del av Børgefjellkomplekset (øst for Vierma) og i nordvestlige deler av Dærgafjell (mot Namsvann). Denne forekomsten er knyttet sammen med tilsvarende område i Byrkie. Dette gir en del lavbeiter som kan nyttes vår og høst, men snø- og værforhold gjør at området ikke kan nyttes til regulære vinterbeiter. År om annet kan en imidlertid nytte området til vinterbeite for mindre flokker.

I distriktet ellers er det i hovedsak kambro-siluriske sedimentbergarter med lettere oppløselighet, noe som gir bedre jordsmonn og dermed bedre betingelser for sommerbeite på gras og urter.

Sesongbeiter.

Bruken av sesongbeiter har endret seg over tid. Det er hensiktsmessig å vise noen av disse endringene for å vise dynamikken i reindriften. De ulike sesongbeitene vil endres over tid.

Fra ca 1930 fikk man etablert tre driftsgrupper i Østre-Namdalen som i utgangspunktet forsøkte å holde reinflokkene adskilt fra hverandre. Det bygget på en gjensidig avtale mellom disse gruppene. Det viste seg imidlertid å være problem med å holde reinflokkene i de tre gruppene adskilt. I hovedsak var den påfølgende tiden preget av avskillinger, særlig på grunn av sammenblandinger med svenske reineiere som da hadde konvensjonsbeiter nord i Børgefjell.

Flyttingen med rein til Børgefjell på sommerbeite opphørte i 1957.

Hovedårsaken var at det store reintallet til de svenske reineierne gjorde det nødvendig å trekke seg tilbake fra disse sommerbeiteområdene. Distriktet ble

også hardt rammet ved bussulykken i 1948, da flere av næringsutøverne omkom. I tillegg førte de omfattende vassdragsreguleringer til driftsmessige problem som også førte til endringer i driftsmønstret.

De driftsmessige endringer førte også til et redusert reintall og flyttingene til vinterbeitene vest for Snåsaheia opphørte. En del nyttet Steinfjellet, mens andre nyttet Havdal til helårsbeite. Steinfjellgruppen tok opp igjen flyttingen til vinterbeitene vest for Snåsaheia i 1968, mens Steinfjellet ble nyttet til vår/sommer/høstbeiter. Bruken av Havdal som helårsbeite avtok i siste del av 1970-årene, slik at hele distriktet drev i en driftsgruppe hele året.

Etter hvert økte reintallet og det ble nødvendig med ny beitebruk og derved også en ny organisering i to driftsgrupper på barmark. Dette startet i 1982, mens endringene fortsatte fram til midten av 1990-tallet. En del utøvere fortsatte å nytte Steinfjellet som tidligere(Steinfjellgruppen), mens de øvrige nyttet Jåma- og Dærga-fjellene og etter hvert også østre del av Børgefjell(Jåma/Dærga-gruppen). Steinfjellgruppen tok i bruk vestre del av Børgefjell. Bruken av Børgefjell var nødvendig ut fra beitebehov, men var mulig som følge av sperregjerdet mot Sverige som ble bygd etter norsk-svensk reinbeitekonvensjon. Dette gjerdet førte til at sammenblanding med svensk rein ble redusert til et minimum.

Etter oppdeling i to grupper nytter Steinfjellgruppen den nordlige delen av vinterbeitet, mens Jåma/Dærgagruppen nytter den sydlige delen av området.

Fordeling av beitene internt er ikke basert på noen form for offentlige vedak eller inngripen. Det har hele tiden vært reieneiernes egen sak hvordan beitene skal fordeles mellom grupper eller sesonger. Sesongbeitene vil kunne endres over tid. Det kan være over et lengre perspektiv slik som de endringene som er beskrevet foran. Det kan også være beskrevet over kortere tidsrom som spesielle beiteforhold. Det kan f.eks. skyldes forsinkede vårbeiter som fører til at flyttingene må stoppe opp i Havdalsfjellene, eller kan skyldes dårlige vinterbeiter lengre vest, Da kan en nytte reserve vinterbeiter i andre områder. Selv om disse områdene bare nyttes enkelte år er de særlig viktige fordi det ikke fins noe annet alternativt beite.

Hartkjølen grenser mot Jingevarie sameby i Sverige og har alltid vært vanskelig å nytte pga faren for sammenblanding. En reieneier fra distriktet utnytter i dag disse beitene og reinen er for en stor del sammenblandet med Jingevarie samebys rein.

Beitekapasitet.

Distriktet er beitegransket, men bare deler av materialet er bearbeidet. For Hartkjøl foreligger det en fullstendig rapport, men for de øvrige østlige delene er materialet bare delvis bearbeidet. Når det ikke er foretatt en fullstendig bearbeiding for disse områdene i form av et anslag for antall rein har det sammenheng med at vinterkapasiteten regnes som minimumsfaktoren. Materialet fra beitegranskningene utenom vinterbeiteområdene har derfor særlig verdi i arbeidet med fordeling av beitene mellom driftsgruppene og mellom sesonger.

For deler av de indre områdene har en tatt med en del nøkkeltall som viser bakgrunnen for sesongutnyttningen.

	Lavbeite	Grasmark	Snøleier	Impediment	
Østre-Sandøla	32%	12%	0%	11%	683 km ²
Havdal	20%	18%	0%	15%	730 km ²
Mellom sjøene	34%	18%	0%	4%	98 km ²
Jåmafjell	22%	33%	0%	9%	244 km ²
Dærgafjell	17%	12%	4%	19%	307 km ²
Østre-Børgefjell	15%	22%	18%	24%	221 km ²
Vestre-Børgefjell	15%	19%	5%	21%	421 km ²

Som følge av inndelingen av området er de store sjøene ikke med i arealberegningene.

Andelen lavmark er høg i den østre del av Sandøla og Havdal. På det tidspunkt da beitegranskningene ble foretatt (siste del av 1970-årene) var beitekvaliteten på disse beitene dårlige som følge av den helårsbeiting en hadde hatt i området. Kvaliteten på beitene har imidlertid tatt seg opp på bakgrunn av at man de siste årene bevisst har spart på beitene, slik at områdene kan nyttes som reserve lavbeiter og derfor har betydelig verdi.

Ellers skiller områdene mellom Limingen og Tunnsjøen seg ut med å ha høg andel lav. Alle de øvrige områdene har imidlertid beiter som i utgangspunktet kan gi gode vår/høstbeiter. Problemet er egentlig at man må dra inn i det indre

av landet på vårbeiter med sen snøsmelting i forhold til kystnære vinterbeiter. Topografiske forhold får derfor svært mye å si. Vestsiden av Steinfjell gir gode vårbeiter og tidlig grøntbeiter. På samme måte gir området mellom Sjøene og nord-vestre siden av Dærga gode lavbeiter på våren.

Ut fra det en kan se av tabellen er det forsommer og svært gode grøntbeiter i kalde somrer også i Jåmafjell. Sommerbeiting vil imidlertid øke risikoen for at lavbeitene ødelegges slik at området mister sine kvaliteter som vår og høstbeite.

Samtidig viser tabellen at områdene nord for Namsenvassdraget/Orvasselva er særlig godt egnet som høgsommerbeiter. Vegetasjonen i kombinasjon med snøleiene og de høge toppene med snøskavler gjør at områdene gir gode høgsommerbeiter. Sammenhengen mellom snøleier og god beitekvalitet er at reinen har problemer med varme og insektsplager om sommeren. På dagen står den derfor på snøskavlene, mens den beiter i de lågere partiene om kvelden og natten.

Bruttoarealet for vinterbeitene vest for Grong/Snåsavatnet er på ca. 1600 km², av dette er beitene i snaufjellet beregnet til ca. 420 km². I tillegg til snaufjellet kommer en del beiter på furuheier som særlig nyttes i tørre vintre med gunstige snøforhold. Ved fastsetting av øvre reintall tok man utgangspunkt i at vinterbeitene var minimumsfaktoren for driften.

Hartkjøl er som tidligere nevnt særskilt beitegransket av statskonsulent Villmo. Han konkluderer med en kapasitet på vinterbeite på 1300 rein ved helårsbeite i området som totalt er på 740 km². I et rundskriv datert 19.11.79 presiserer han imidlertid at dette er under forutsetning av at lavbeitene i «god beitetilstand». Dette var ikke tilfellet på det tidspunkt og han tilrådte 1000 rein på helårsbeite i området. Forutsetningen for at en skulle ha et så høgt belegg var at den svenske bruken av området opphørte.

Arealbrukskart for distriktet er tilgjengelig på hjemmesiden www.reindriftno

Flytteleier.

På arealkartet er de viktigste flytte- trekkleier markert. Flytteleiene er særlig viktige og har et særskilt vern etter reindriftslovens §22.

Motorferdsel.

Distriktet bruker barmarkskjøretøy til utøvelse av driften på barmark, både transport og samling, driving, gjeting og tilsyn. Bruken er satt til et minimum og det er vanskelig å kartfeste kjøretraseer for samling, driving og gjeting men de mest brukte traseene er kartfestet på www.reindrift.no. Helikopter benyttes også en del, hovedsakelig i forbindelse med kalvemerking og til slakt. Snøscooter benyttes hovedsakelig på snøføre.

Anlegg.

Distriktet har følgende faste gjerdeanlegg.

- Tunnsjøflyan- slakte og skillegjerde. Nedforingsanlegg.
- Bjørkvatnet- slaktegjerde
- Tjermjaevrie- merkegjerde
- Søråsbarsje- merkegjerde
- Giengelevihke- merkegjerde/skillegjerde
- Husvika- slakte og skillegjerde
- Bjørkmoen- slakte og skillegjerde
- Raentseremaehkie- merkegjerde
- Saapman- merkegjerde (skillegjerde)
- Sjapme- merkegjerde
- Guerhtiesjaevrie-merkegjerde
- Sandøla bru-flyttegjerde
- Fjellstad- nedforingsanlegg
- Løvsjølia – skille/flyttegjerde
- Ovrejaevrie-skille/merkegjerde.

I tillegg brukes det en rekke midlertidige anlegg til merking og annet både på snø og barmark.

Planlagt gjerdeanlegg.

Det planlegges nytt gjerdeanlegg i tilknytning til ny dam ved Namsvatnet og Jaalkesåejjie i Hartkjøl.

Gjeterhytter og lignende.

- 3 hytter ved Bangsjøene

- Hytte ved Solem i Bangdal, Tunnsjødal, Saksendurrie, Namskroken, Gievkere, Lohtere, Jåma, Raentseremaehkie, Tomasvatnet, Johkegaske.
- Lagerbygg ved Sandøla bru, Tunnsjøflyan, Husvika, Nergård, Bjørkmo.

Planlagte gjeterhytter.

Det planlegges to nye gjeterhytter i Børgefjell. En i området Viermjæevrie og en i området Bissiejohke/Stoerretjohkele. Hytten ved Gievkere planlegges restaurert, eventuelt bygge ny.

Overtakelse av statsskogs hytte i Fiskløysdalen, Hartkjølen.

**Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyret**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 80 86
tore.todas@fylkesmannen.no
<http://nasjonalparkstyret.no/Borgefjell>

Tjåehkere Sijte
Stallvikveien 2173
7893 SKOROVATN

Saksbehandler: Tore Tødås

Vår ref. 2018/377-0 432.3

Deres ref. Anta Joma

Dato 12.03.2018

Foreløpig svar - tillegg til søknad om gjeterhytter i Byrkije

Vi bekrefter å ha mottatt dokumentet «*tillegg til søknad om gjeterhytter i Byrkije*» i epost av 9. mars 2018. Dokumentene er arkivert på arkivsak 2018/377. Dokumentene blir i den videre saksbehandling behandlet som tilleggsopplysninger til søknad av 24.02.2017.

Tilleggsopplysningene til søknaden blir i første omgang ført opp som referatsak på styremøte 21. mars 2018. Målsettingen videre er at søknaden behandles i påfølgende styremøte.

Årsaken til at vi velger dette saksforløpet er følgende:

- Tilleggsopplysningene ble sendt 9. mars 2018 og vi rekker ikke å utarbeide et saksframlegg før fristen for utsending av møtedokumenter. Saken er kompleks ift. forhistorikken, noe om krever et grundig og gjennomarbeidet saksframlegg som også belyser tidligere utfall av søknader om bygging av disse gjeterhyttene. Som styret har konkludert med tidligere er det viktig at behandlingen av søknaden er grundig og formell riktig slik at sakens utfall ikke blir påklaget med grunnlag i manglende/ufullstendig saksutredning.
- Saklisten til styremøte 21. mars er satt opp med mange saker og det vil være lite rom i programmet for å behandle søknaden på en tilstrekkelig god måte.
- Før styrebehandling ønsker vi å få en juridisk betraktning på styrets habilitet etter forvaltningslovens bestemmelser. Dette ut fra at mange av Sametingets representanter har tilknytning til, eller nære relasjoner til Tjåehkere sijte. For inhabile styremedlemmer må også habiliteten til varamedlemmer tas opp til vurdering. Hvis flere av Sametingets representanter blir erklært inhabile til å behandle søknaden, må vi sikre oss at tilstrekkelig antall habile styremedlemmer deltar på styremøtet slik at styret blir beslutningsdyktig. For å få juridiske vurderinger av enkeltmedlemmers habilitet sender vi forespørsel til slik kompetanse snarest mulig.

For den videre saksgang ønsker vi å foreslå for nasjonalparkstyret at saken behandles i et ekstra styremøte i løpet av april hvis det er ønskelig med en avklaring før sommeren. Alternativ vil saken bli behandlet i neste ordinære styremøte.

Med hilsen

Stian Brekkvassmo
styreleder
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyret

Tore Tødås
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi:

Referatsaker Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyret styremøte 21.03.2018

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/4516-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 27.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	11/2018	21.03.2018

Orienteringer Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre 21.03.2018

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering.

Nasjonalparkforvalter orienterer om aktuelle tema.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/414-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 27.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	12/2018	21.03.2018

Søknad om dispensasjon for bruk av drone til filming i Børgefjell nasjonalpark

Forvalters tilrådning:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, jf. verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark har Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre fattet følgende vedtak:

Søknad fra UFO2 AS v/Jørgen Hjelmøy om dispensasjon for bruk av drone til filming i Børgefjell/Byrkije nasjonalpark avslås

Begrunnelse:

Søknaden dokumenterer ikke konkret behov for flygingen/filmingen med spesifisering av tidsrom og område for flyging. Søknaden er ut fra dette vurdert som mangelfull. Søker har ikke kommet med etterspurte tilleggsopplysninger og nasjonalparkstyret har ut fra dette ikke tilstrekkelig kunnskap til å innvilge søknaden.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

Bakgrunnen for søknad om dispensasjon for bruk av drone er et ønske om å filme forskjellige typer naturfilmer. Søker opplyser at han jobber med et filmprosjekt som har som målsetting å vise frem det beste trøndersk natur har å by på. Det søkes for perioden 1. desember 2017 – 31. desember 2018.

Fylkesmannen mottok søknad på e-post den 8. november 2017. Fylkesmannen videresendte søknadene til nasjonalparkstyrene for behandling ihht. verneforskriftene til de enkelte nasjonalparkene.

I e-post av 20. november 2017 fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag v/Inge Hafstad og i telefonsamtale 21. november 2017 ble søker bedt om å komme med tilleggsopplysninger. I e-posten bes det om tilleggsopplysninger knyttet til hvem som er oppdragsgiveren, eventuelle samarbeidspartnere og

hvem som er målgruppen. I telefonsamtalen ble det bedt om mer konkrete opplysninger om hvilke verneområder det skulle filmes i og til hvilket tidspunkt på året

Nasjonalparkstyret har pr. dags dato ikke mottatt tilleggsopplysninger fra søker, og har heller ikke registrert at andre berørte forvaltningsmyndigheter har mottatt utfyllende opplysninger om tiltaket. En registrerer at søker ikke har benyttet seg av anledningen med å komme med tilleggsopplysninger og derfor behandles søknaden med de opplysninger som er tilgjengelig.

Fylkesmannen har i brev av 20.02.2018 avslått søknaden for de verneområdene Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet.

Praksisen rundt søknader om bruk av drone er at i verneområdene med forbud mot bruk av modellfly kreves dispensasjon for bruk av droner.

Naturmangfoldlovens § 48 inneholder tre alternativer for dispensasjon fra vernevedtak. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

Søknaden er meget omfattende, i den forstand at den omfatter alle verneområdene i Trøndelag. Samtidig er den meget mangelfull med tanke på hvilke områder som er mest aktuelle, tidspunkt på året (det søkes om hele året), formålet med filmingen ut over ønsket om å produsere naturfilm. Enhver søknad skal dokumentere et konkret behov.

Bruk av drone i verneområdet gjennom hele året kan skape uønskede forstyrrelser på dyre- og fuglelivet. Dette gjelder spesielt i hekke- og yngletiden, men også under vår- og høsttrekk. Når det ønskes dispensasjon for hele verneområdet for et helt år vil omfanget av aktiviteten bli så omfattende at samlet belastning for dyre- og fuglelivet må tillegges vekt, jf. nml. § 10. Bruk av drone på bestemte tidspunkt og områder kan ha negativ forstyrrende effekt på dyre- og fuglelivet og strir derfor mot verneformål og verneverdier som er registrert. En anser derfor at vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 ikke er innfridd.

Ifølge naturmangfoldlovens (nml) § 7 skal nml §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet. Verneområdeforvaltningen har gjennom forskjellige databaser kjennskap til naturverdiene i verneområdet. Hvis det tas tilstrekkelig hensyn, vil ikke bruk av drone nødvendigvis virke forstyrrende på dyre- og fuglelivet. Imidlertid vil ukritisk bruk av drone i omsøkt omfang ha forstyrrende effekt på dyre- og fuglelivet på visse tider av året.

Når søker ikke har kommet med tilleggsopplysninger må søknaden vurderes utfra de opplysninger som søknaden datert 8. november 2017 inneholder. Det er også vanskelig å begrense en eventuell tillatelse til å gjelde konkrete områder og avgrense bruken av drone i tid og rom, all den tid søker ikke selv vil konkretisere dette.

På bakgrunn av eksisterende informasjon i søknaden mener vi at kunnskapsgrunnlaget jf. nml § 8 er mangelfullt. Førre-var-prinsippet i nml § 9 tillegges derfor betydelig vekt når søknaden vurderes.

Med bakgrunn i at søknaden foreslås avslått anses nml. §§ 11 og 12 som lite relevant.

Vedlegg:

- Søknad av 8. november 2017 om dispensasjon bruk av drone til filming i Børgefjell nasjonalpark

Fra: Hafstad, Inge[fmntiha@fylkesmannen.no]
Dato: 20.11.2017 14:02:05
Til: FMNT Postmottak
Kopi: Tødås Tore; Steinar Bach; Bach, Steinar; Ely-Aastrup, Hilde
Tittel: VS: Søknad om dispensasjon

-----Opprinnelig melding-----

Fra: jorgen@ufo2.no [<mailto:jorgen@ufo2.no>]
Sendt: onsdag 8. november 2017 09:28
Til: Ely-Aastrup, Hilde <fmnthel@fylkesmannen.no>
Emne: Søknad om dispensasjon

Hei Hilde

Jeg sender deg som vedlegg en søknad om dispensasjon angående dronebruk.
Av enkelhets skyld så søker jeg om dispensasjon i hele området. Dette grunnet at man noen ganger bare må "hive seg rundt" for å få gjort jobben.

Vennlig hilsen
Jørgen Hjelmsøy
UFO2 AS
95753985

Hei Hilde.

Jeg søker herved om dispensasjon fra bestemmelser gjeldende alle fredningsområder og naturreservat i Trøndelag angående bruk av motorisert farkost.

Jeg søker om tillatelse til å få lov til å fly drone i forbindelse med forskjellige typer naturfilm produksjon. Dette fordi jeg jobber med et filmprosjekt som har som mål å vise frem det beste Trøndelag har å by på av natur. Det vil bli lagt ut klipp i sosiale media, samtidig som det også vil bli laget en database for filmklipp fra de forskjellige områdene som det blir filmet i. Alle fredningsområder vil nok garantert ikke bli flydd drone i. Det skal også tas hensyn til hekke og paringstider. Samt perioder der det er naturlig at man ikke forstyrrer dyrelivet. Dispensasjonens varighet ønsker å vare fra 01.12.2017 til 31.12.2018.

Flyvningens art vil være av minst mulig forstyrrende karakter for dyreliv og annet liv i fredningssonene. Det er her snakk om max 20 flyvninger i hvert område med 20min varighet gjennom tidsperioden. Flyvningene vil foregå i henhold til gjeldene regler for RPAS dronebruk.

Drone som benyttes vil være av typen DJI MAVIC og DJI Inspire1. Dette er av de minst støyende dronene på markedet og måler ca 20cmX20cm og 40x40cm. (<http://www.dji.com/mavic>)

Begrensninger for flyvningen er maks 124m høyde og 300m unna takeoff punkt.

Håper på en positiv og snarlig behandling av søknaden ettersom planleggingsarbeidet allerede er i gang.

Vennlig hilsen
Jørgen Hjelmsøy
UFO2 AS
95753985

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/6800-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 27.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	13/2018	21.03.2018

Rutiner for behandling av søknader om dispensasjon for motorferdsel i verneområdene ved skadefellingstillatelser

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar følgende rutine for behandling av dispensasjonssøknader på bruk av snøscooter ifb. med skadefellingstillatelse.

Når Fylkesmannen i Nordland eller Fylkesmannen i Trøndelag gir dispensasjon fra viltlovens § 21 for bruk av snøscooter i forbindelse med skadefellingstillatelser bør det gis tilsvarende dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøscooter i verneområdene som omfattes av Fylkesmannens dispensasjon.

Dispensasjon kan gis av nasjonalparkforvalterne etter delegert myndighet.

Nasjonalparkforvalterne kan sette vilkår som begrenser kjøring i områder som kan være spesielt sårbare for forstyrrelser. Hilokaliteter for fjellrev og reirlokalteter for rovfugler er forekomster som kan sette begrensninger for kjøringa. Dette skal vurderes opp mot når på året kjøring finner sted.

Det kan gis muntlig dispensasjon etter § 23 i forvaltningsloven. Skriftlig dispensasjon utformes snarest mulig.

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre gir nasjonalparkforvalter delegert myndighet til naturmangfoldlovens §48 for å fatte vedtak på søknader om dispensasjon for bruk av snøscooter ifb. med skadefellingstillatelser.

Saksopplysninger

Fylkesmannen i Nordland har i vinter gitt 2 skadefellingstillatelser på gaupe i Hattfjelldal og Grane kommuner. I disse tillatelsene er det også gitt dispensasjon fra viltlovens § 21 for bruk av snøscooter for å lokalisere og avdekke spor, dette for å få en mest mulig effektiv jakt. Fylkesmannen gir da alle disse dispensasjonene/tillatelsene i ett og samme vedtak. Fylkesmannen kan også gi dispensasjon for motorferdsel i de verneområdene de er forvaltningsmyndighet for i samme vedtak. Dette gir da effektiv og rask saksbehandling.

Hvis fellingslag skal bruke snøscooter for å lokalisere og avdekke spor i nasjonalparken kreves egen dispensasjon fra verneforskriften. Nasjonalparkstyret må behandle dette ihht. naturmangfoldlovens § 48. Etter søknad må det lages en sak til neste møte i nasjonalparkstyret.

Utfordringen med skadefellingstillatelser er tidsperspektivet. Som oftest er det en akutt skadesituasjon som utløser skadefellingstillatelsen som trer i kraft umiddelbart. Tillatelsen gis da for en kort periode, noe som tilsier intensiv jakt fra tillatelsen gis. Dette medfører at nasjonalparkstyret ikke rekker å saksbehandle en søknad om dispensasjon for motorferdsel før skadefellingstillatelsen er utløpt.

Et eksempel her er skadefellingstillatelse gitt av Fylkesmannen i Nordland 06.02.2018 etter søknad fra Hattfjelldal kommune samme dag. Hattfjelldal kommune søkte nasjonalparkstyret om dispensasjon for bruk av snøscooter i nasjonalparken. Samme dag ble gaupe skutt utenfor nasjonalparken og jakten avsluttet. Søknaden kunne først har blitt behandlet i ekstra styremøte 13.02.18. Hvis det ikke var satt opp et ekstra styremøte ville første ordinære styremøte være 21.03.18, dvs. lenge etter at skadefellingstillatelsen har utløp.

Hattfjelldal kommune har i ettertid fått ny skadefellingstillatelse på gaupe, men i denne er det ikke gitt dispensasjon for bruk av snøscooter i områder tilknyttet nasjonalparken.

Ut fra at denne type saker er utfordrende ift. saksbehandlingstiden orienterte nasjonalparkforvalter styret i møte 13.02.18. Fra Fylkesmannen i Trøndelag ble det i møtet gitt innspill på om det kunne være mulig å gi betinget dispensasjon for motorferdsel som først ble utløst av Fylkesmannens skadefellingstillatelse. Nasjonalparkstyret ba nasjonalparkforvalter utarbeide utkast til retningslinjer/rutiner for behandling av søknader om motorferdsel ved skadefellingstillatelse til styremøte 21.03.

Under saksutredningen ble Fylkesmannen i Nordland kontaktet for å sjekke om de hadde erfaringer fra andre verneområder, om det var gitt betinget dispensasjon eller om det var andre måter å løse utfordringen på som var innenfor lovverkets rammer.

Det viste seg at Midtre Nordland nasjonalparkstyre hadde hatt en tilsvarende sak der styret ønsket å gi en betinget dispensasjon for bruk av snøscooter som utløses av Fylkesmannens skadefellingstillatelse. Problemstillingen hadde vært diskutert med Miljødirektoratet som eksplisitt sa at en generell betinget dispensasjon ikke kunne gis, da dette i praksis betyde av verneforskriften oppheves. Noe styret ikke har myndighet til.

Forvaltningsmyndigheten har ved en slik betinget dispensasjon ikke mulighet for å vurdere påvirkning på for eksempel fjellrev og rovfugl siden nasjonalparkforvaltningen ikke vet hvor og når aktiviteten skal gjennomføres. Ut fra dette har Midtre Nordland nasjonalparkstyret etablert en praksis med at forvalter har delegert myndighet til å fatte vedtak på slike søknader, dispensasjon kan da også gis muntlig ihht. § 23 i forvaltningsloven.

Ut fra dette foreslår forvalter at nasjonalparkstyret delegerer beslutningsmyndighet ihht. naturmangfoldlovens § 48 til forvalter for å fatte vedtak ihht. vedtatte retningslinjer/rutiner i møte 21.03.18

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/6798-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 27.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	14/2018	21.03.2018

Høring av rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar følgende høringsuttalelse til rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene:

Nasjonalparkstyret støtter utvalgets konklusjon om at ordningen med lokale nasjonalpark-/verneområdestyret med forvaltningsansvar av lokale verneområder bør videreføres. Dette ut fra at denne forvaltningsmodellen har vist seg å ha god lokal forankring, god bruk av lokalkunnskap og god dialog med ulike interesser. Modellen med lokalt nasjonalparkstyre hvor kommuner, fylkeskommuner og Sameting er representert har gitt en mer helhetlig lokal forvaltning med økt fokus på det enkelte verneområdet.

Nasjonalparkstyret er uenig i at det gis føringer om at styrene bør ledes av fylkeskommunen. Nasjonalparkstyret mener den beste løsningen er at styret konstituerer seg selv med leder og nestleder. Dette for å kunne ivareta lokal forvaltning best mulig. Børgefjell nasjonalpark ligger i 2 store fylker (Nordland og Trøndelag) hvor fylkeskommunens representant nødvendigvis ikke har spesiell lokal tilknytning til, og kunnskap om nasjonalparken og kommunene.

Nasjonalparkstyret er fornøyd med dagens ordning hvor nasjonalparkforvalter formelt sett er ansatt hos fylkesmannen, dette forutsatt at forvalteren er underlagt styret i alle saker som berører forvaltningen av verneområdet. Nasjonalparkstyret har gode erfaringer med at fylkesmannen ikke overprøver den lokale forvaltningen og det politiske skjønn, men heller kommer med råd og veiledning når nasjonalparkstyret etterspør dette. Styret er her usikker på om fylkeskommunene klarer å ivareta denne rollen på en like god måte, dette ut fra at det fra fylkeskommunen kan komme mer politiske føringer/råd på styrets forvaltning i stedet for faglige.

Fylkesmannen har i dag klagerett på alle styrets vedtak, i rapporten fra ekspertutvalget berøres ikke dette. Hvis fylkesmannen fortsatt skal ha en overordnet klagerett på nasjonalparkstyrets vedtak tilsier dette at fylkesmannen fortsatt må ha fagkompetansen på verneområdeforvaltningen. Ut fra dette ser nasjonalparkstyret utfordringer med at både fylkesmannen og fylkeskommunen skal ha en spesiell rolle ift. nasjonalparkforvalter og nasjonalparkstyret. Nasjonalparkstyret mener dette kan gi økte kostnader og mer uoversiktlig forvaltningsmodell.

Uansett hvilke organ som blir ansvarlig for nasjonalparkforvalteren er det viktig for nasjonalparkstyret at ressursen ikke benyttes til andre formål en forvaltningen av verneområdet.

Dette ihht. vedtektene og styrets føringer. Det må ikke legges opp til en praksis at avsatte ressurser brukes til andre formål uten at dette er avtalt med styrts leder.

Nasjonalparkstyret har utover dette ingen ytterligere kommentarer til de andre forhold som er berørt i rapporten.

Saksopplysninger

Ved Stortinget behandlet av regionreformen ble regjeringen bedt om å sette ned et ekspertutvalg som skulle foreslå ytterligere oppgaver til fylkeskommunene. Regjeringen satte ned ekspertutvalget i juni 2017, etter at Stortinget hadde vedtatt en fylkesinndeling med 11 fylkeskommuner.

Utvalgets mandat var å vurdere oppgaver hos staten som kunne overføres til fylkeskommunalt nivå. Forslagene skulle kunne styrke fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle, gi en mer brukervennlig forvaltning, en bedre offentlig ressursbruk, og bedre tjenester for innbyggere og næringsliv. Utvalget leverte sin rapport 1. februar 2018.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ønsker at berørte og interessenter skal få anledning til å vurdere helheten i utvalgets forslag, før regjeringen tar stilling til forslagene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har derfor sendt rapporten fra ekspertutvalget på høring med høringsfrist 9. mai 2018.

Nasjonalparkstyret ble orientert om rapporten på styremøte 13.02.2018, da forslagene som berørte verneområdeforvaltningen generelt og nasjonalparkstyre spesielt. Ut fra denne orienteringen ble nasjonalparkforvalter bedt om å fremlegge en hørings sak til neste styremøte med de signaler som ble gitt i møtet.

Vedlegg:

Vedlagte dokument:

- Høringsbrev av 09.02.2018 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Lenket dokument:

- [Rapport fra ekspertutvalg av februar 2018 – Regionreformen. Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene](#)

Regjeringen.no

Høring av rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene

Høring | Dato: 09.02.2018 | [Kommunal- og moderniseringsdepartementet](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender med dette ut rapporten Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene på høring.

Status: På høring

Høringsfrist: 09.05.2018

Høringsbrev

Vår ref.: 17/5047-6

Da Stortinget behandlet stortingsmeldingen om regionreform (Meld. St. 22 (2015–2016)) ba Stortinget regjeringen sette ned et ekspertutvalg som skal foreslå ytterligere oppgaver til fylkeskommunene. Regjeringen satte ned ekspertutvalget i juni 2017, etter at Stortinget hadde vedtatt en fylkesinndeling med 11 fylkeskommuner inkludert Oslo.

Utvalgets mandat var å vurdere oppgaver hos staten som kan overføres til fylkeskommunalt nivå. Forslagene skal kunne styrke fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle, gi en mer brukervennlig forvaltning, en bedre offentlig ressursbruk, og bedre tjenester for innbyggere og næringsliv. Utvalget leverte sin rapport 1. februar 2018.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ønsker at berørte og interessenter skal få anledning til å vurdere helheten i utvalgets forslag, før regjeringen tar stilling til forslagene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender derfor rapporten fra ekspertutvalget på høring.

Høringsfrist er onsdag 9. mai 2018.

Etter at regjeringen har mottatt høringsinnspillene, vil departementene vurdere forslagene i rapporten. Ev. forslag som krever lov- eller forskriftsendringer, vil bli sendt på høring på ordinær måte, slik at høringsinstansene får anledning til å uttale seg om regjeringens forslag. Forslag til lovendringer fremmes deretter for Stortinget. Ev. forslag fra regjeringen som kun krever budsjettendringer, vil bli fremmet for Stortinget i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen.

Høringsuttalelser skal avgis digitalt på regjeringen.no. Dette gjøres under "Send inn hørings svar" nederst på denne siden. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og blir publisert på regjeringen.no.

Departementet ber høringsinstansene vurdere om saken bør forelegges underordnede organer eller andre som ikke er nevnt i høringslisten.

Med hilsen

Mari Jacobsen (e.f.)
Avdelingsdirektør

Jørgen Johnsen
Seniorrådgiver

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/6906-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 28.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	15/2018	21.03.2018

Godkjenning av rapport fra feltarbeid 2017 - kartlegging og rydding av søppel i verneområde

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre godkjenner fremlagte rapport fra feltarbeid 2017 - kartlegging og rydding av søppel i verneområde.

Nasjonalparkstyret ber om at det arbeides med å få gjennomført rydding i resterende deler av verneområdene.

Saksopplysninger

Kartlegging og rydding av søppel i verneområdene var et prioriterte tiltak i 2017 gjennom bestillingsdialogen. Dvs. tiltak finansiert av Miljødirektoratets tiltakspost.

Bakgrunnen for prosjektet er at det har kommet en del tilbakemeldinger om søppel i verneområdet, da avfall både fra besøkende og fra næringsvirksomhet. Nasjonalparkstyret ønsket derfor å fokusere på dette og få mer kunnskap ved å få gjennomføre en kartlegging og opprydding av evt. søppel. Formålet med tiltaket er å få mer kunnskap om problemet, rydde opp og evt. gi pålegg om opprydding der det er kjent hvem som er ansvarlig for forsøplingen. Tiltaket ses også i sammenheng med utarbeidelse av en besøksstrategi for verneområdet.

Feltarbeidet ble gjennomført sommeren 2017 i tidsperioden 26. juli og 3. september av 2 studenter fra Nord Universitetet. For gjennomføring av feltarbeidet ble det definert fokusområder som ble satt opp med 3 ulike prioriteter. Prioriteten ble satt ut fra eksisterende kunnskap hos oppsyn og forvaltning hvor det er mest trafikk og hvor det tidligere har vært forsøpling. Typiske fokusområder er innfallsportene med sti inn til populære fiskevann.

Det er ikke mulig å rekke over alle områdene på en feltsesong, derfor er en avhengig av flere sesonger for å få et mest mulig komplett bilde av situasjonen. Ut fra dette er det kun laget en enkel rapport for feltarbeidet 2017 som ikke gir det komplette bildet men kun må ses på som en status for de undersøkte områdene. Ved evt. videreføring av prosjektet skal det utarbeides en mer komplett og utfyllende rapport. For ytterligere saksopplysninger henvises det til vedlagte rapport.

Vedlegg:

- Rapport feltarbeid 2017

Søppelregistrering i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017

Øyvind Lorvik Arnekleiv & Aksel Nes Fiske

14.12.2017

1.0 Sammendrag

Sommeren 2017 ble det utført registreringer av leirplasser og forsøpling i Børgefjell nasjonalpark. Oppdragsgiver var Børgefjell nasjonalparkstyre. Arbeidet ble finansiert av Miljødirektoratet. Registreringene ble utført med utgangspunkt i nasjonalparkens innfallsporter, og det ble gjennomført undersøkelser rundt de mest populære ferdselsårene knyttet til innfallsportene.

Totalt ble 10 innfallsporter undersøkt sommeren 2017. Det ble til sammen registrert 13 stiselementer og 229 leirplasser, hvorav 77 var forsøplet (33,62%). Det ble registrert totalt 43,3 kilo avfall fordelt på 400 enheter, hvor mesteparten av avfallet besto av rester fra husholdning, ødelagt friluftsutstyr og emballasje fra matprodukter. Innfallsportene med størst grad av forsøpling basert på størrelse og areal undersøkt, var Storelva og Tomasvatet innfallsport.

Forsøpling i nasjonalparken stammet i hovedsak fra turisme, men det ble også registrert avfall fra næringsvirksomhet. Turismen sto for mest forsøpling i antall enheter, mens næringsvirksomheten sto for de vektmessig tyngste og volummessige største enhetene.

2.0 Forord

Utgangspunktet for prosjektet rapporten omhandler er bestilling fra Børgefjell nasjonalparkstyre. De ønsket kunnskap om forsøplingsproblematikken i Børgefjell nasjonalpark, samt hvordan naturen påvirkes i form av slitasje og i hvilken grad hvem som forårsaker disse problemene. Nasjonalparkstyret ønsket dokumentasjon på om forsøpling er et problem, hvilke områder som er belastet og evt. tiltak som kan iverksettes. Prosjektet er finansiert av Miljødirektoratets midler til tiltak i verneområder.

Etter at Børgefjell fikk status som nasjonalpark i 1963, har økning av trafikk i parken vært et faktum. Stor grad av turisme og næringsvirksomhet er noen av utfordringene som forekommer, da menneskelig aktivitet har innvirkning på naturen. For å møte disse problemene har Børgefjell nasjonalparkstyre initiert dette prosjektet. Det ønskes å kartlegge hvor i nasjonalparken forsøpling forekommer, hvilken type søppel foreligger og til hvilken grad vi kan definere hvem som forsøpler. Det skal også kartlegges hvor det forekommer stor grad av mekanisk slitasje.

Rapporten er i stor grad basert på innsamling av data under feltsesongen sommeren 2017, hvor befaring av lokaliteter ble prioritert ut i fra nasjonalparkforvalters kunnskap angående problematikken. Feltarbeidet ble gjennomført i tidsperioden 26. juli og 3. september. Feltarbeidet og rapportskriving ble gjennomført av Aksel Nes Fiske og Øyvind Lorvik Arnekleiv.

Børgefjell nasjonalparkstyre, ved Tore Tødås, har vært til stor hjelp under planlegging av feltarbeidet og han har gitt mange gode innspill angående gjennomføringen av prosjektet. Fylkesmannen i Nordland bidro med tilrettelegging av metodikk og datatekniske løsninger. Jan Eivind Østnes ved Nord Universitet var til god hjelp under skrivingen av rapporten. Vi takker alle for godt samarbeid og faglige innspill.

3.0 Innhold

1.0 Sammendrag	2
2.0 Forord	3
4.0 Innledning.....	5
5.0 Materiale og Metode.....	7
5.1 Agenda.....	7
5.2 Definisjoner	7
5.3 Innfallsporter	7
5.4 Utstyr	7
5.5 Registreringmetodikk	8
6.0 Resultat.....	10
6.2 Øyum	12
6.3 Simskardet.....	12
6.4 Tomasvatnet.....	13
6.5 Namskroken	13
6.6 Storelva.....	14
6.7 Virmadalen	15
6.8 Orvassdalen	15
6.9 Storvika.....	16
6.10 Orvatnet	16
6.11 Sipmeken.....	16
6.12 Oppsummering.....	16
7.0 Diskusjon	17
7.1 Total.....	17
7.2 Simskardet.....	17
7.3 Tomasvatnet.....	17
7.4 Namskroken	18
7.5 Storelva.....	18
7.6 Orvatnet	18
7.7 Sipmeken	19
7.8 Resterende innfallsporter.....	19
8.0 Avslutning.....	19
9.0 Referanseliste	20

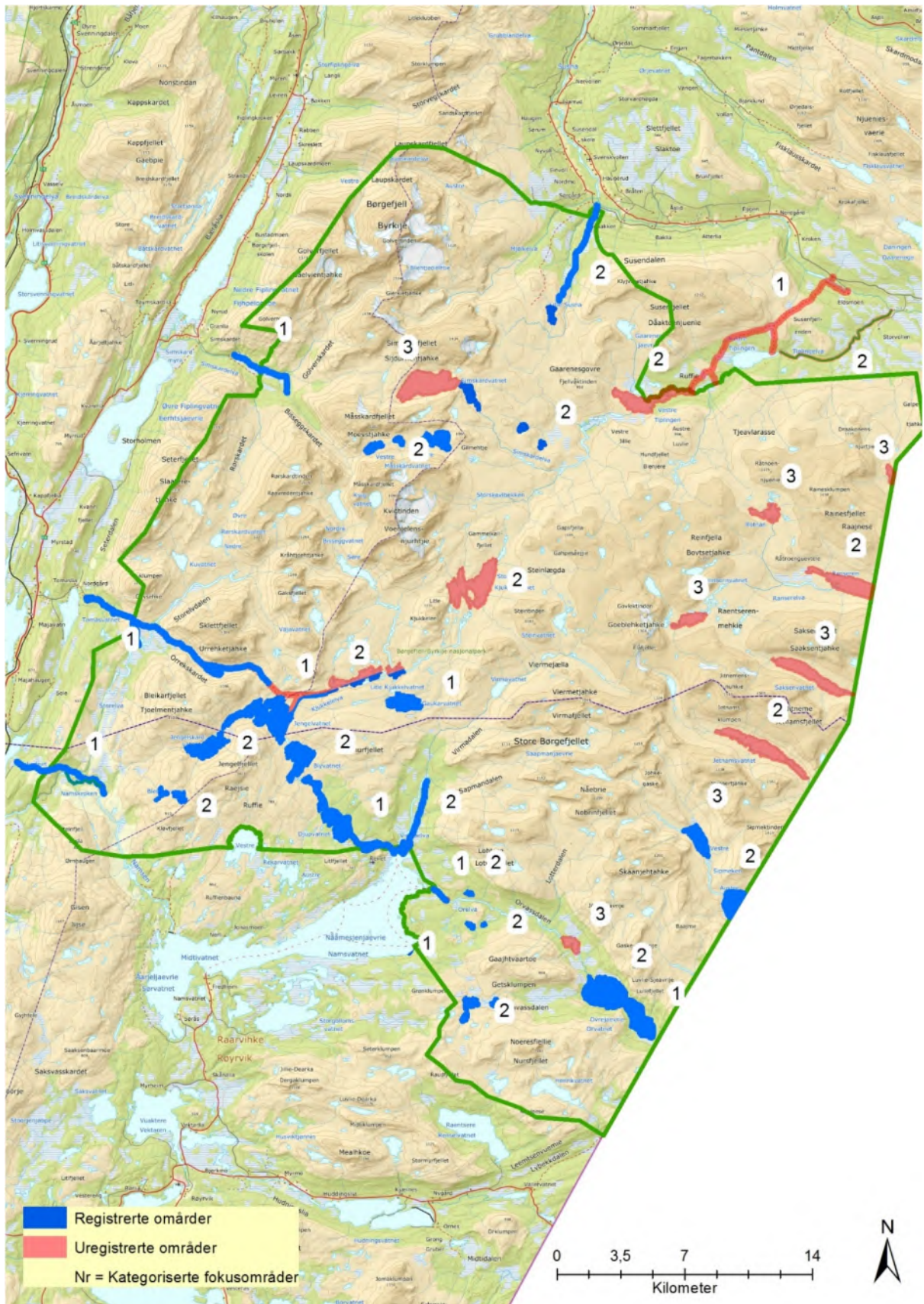
4.0 Innledning

Som Norges andre nasjonalpark er Børgefjell et yndet besøksområde for den turglade norske befolkningen. Storslåtte fjell, ettertraktede fiskevann, rik biodiversitet og natur tilnærmet fritt for tekniske inngrep var grunnlaget for vernet i 1963. Parken byr på vann, elver, heier, myr, fjell og tinder og strekker seg fra 270 til 1699 meter over havet. Børgefjell huser alt fra fjellrev til snøugle og sammensetningen av de ulike naturverdiene kan by på stor rekreasjonsverdi og mye historie. Børgefjell har gjennom minst 500 år blitt brukt til reindrift, og er fortsatt et viktig område for den sørsamiske reindriften og kulturen (Miljødirektoratet, 2010).

Børgefjell er et høgfjellsområde med stor zoologisk interesse og huser en rekke truede, sårbare og sjeldne arter. Menneskelig aktivitet i nasjonalparken skjer i hovedsak gjennom turisme, friluftsliv og aktiviteter knyttet til reindrift. I 2009 ble forvaltningsplan for Børgefjell etablert gjennom samarbeid med ulike interesseaktører. Forvaltningsplanen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark skal være et praktisk hjelpemiddel for å opprettholde og fremme formålet med vernet, samt sikre forutsigbarhet og likebehandling i saksbehandlingen (Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelinga, 2009, S.7).

Status som nasjonalpark fører til økt ferdsel og forsøpling, noe en rekke medier opplyser. Gjennom Namdalsavisen (Malmo,2013) og Trønder- Avisa (Arntsen,2013) har både nasjonalparkrådet og næringsdrivende i parken ytret bekymringer for den økende forsøplingen som forekommer i Børgefjell. I tråd med den økte forsøplingen ønsker nasjonalparkstyret økt kunnskap på mengde av forsøpling, men også i hvilken grad den økte ferdselen påvirker naturen i form av slitasje.

I utgangspunktet skal alle aktuelle innfallsporter til nasjonalparken undersøkes og registreres. Det er hittil ikke foretatt registreringer fra alle innfallsporter da det sommeren 2017 lå store snømengder i fjellet, langt ut i sesongen (figur 1). Av den grunn ventet vi med å starte registreringene av søppel og slitasje, til turister og næringsdrivende kom inn i terrenget.

Figur 1: Kart som gir oversikt over innfallsporter hvor det ble gjennomført registreringer i 2017 og innfallsporter som foreløpig ikke er registrert i Børgefjell nasjonalpark. Kartdata: WMS, Topografisk norgeskart 3. Kartografi: Øyvind Lorvik Arnekleiv

5.0 Materiale og Metode

5.1 Agenda

Prosjektets hensikt var å kartlegge mengde forsøpling i parken, samt å kartlegge leirplasser, bålplasser og annen slitasje på naturen. Det var også av interesse å gradere hvem som forsøpler og til hvilken grad. Med undersøkelsesenheter klare ble en gjestebruker til fylkesmannen i Nordland opprettet, og ett «rom» i registrerings- applikasjonen «Collector for arcgis» ble åpnet til bruk. Her ble de ulike feltregistreringene lagt inn og ajourført. For å definere registreringsområder benyttet vi oss av vedlagt kart med fokusområder (Figur 1). De grunnleggende kriteriene for fokusområdekartet er basert på følgende kriterier:

- Tilbakemelding fra fjellomsynene på potensielle problemområder (fjellstyrene og fjelltjenesten)
- Prioritering på områder med mest trafikk, da med utgangspunkt i innfallsporter
- Forvaltningens egen kunnskap om området og tilbakemeldinger fra publikum
- Tidligere registreringer av leirplasser i Nord-Trøndelag og feltdagbok til Statens naturoppsyn

Metodikk for registrering og rydding av søppel i verneområde er utviklet av nasjonalparkforvalter Tore Tøddås, i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland som bistod med tilrettelegging av datatekniske løsninger (Collector). Metodikken er delvis utarbeidet med utgangspunkt i NINA rapport 188A (Vistad et al. 2007)

5.2 Definisjoner

Registreringene som er foretatt forgreiner seg ut ifra to hovedinndelinger, leirplass og sti-segment. Definert leirplass omhandler begrensede områder som har tydelige slitasjespor etter mennesker, eller som er fint tilrettelagt og mulig appellerende som en leirplass. Sti-segment omhandler tydelige stier i terrenget, eller passasjer som vil være naturlig og følge under forflyttelse i terrenget og blir kun registrert ved funn av søppel. Under sti-segment er også sporadisk søppel av betydelig mengde, uten tilknytning til kampplass registrert.

5.3 Innfallsporter

De delene av parken som så langt har blitt undersøkt er følgende: Namskroken, Tomasvatn, Simskaret, Øyum, Storelva, Sipmekken, Orvatnet, Virmadalen, Storvika og Orvassdalen. Dette er populære innfallsporter inn i nasjonalparken og vil være naturlige utgangspunkt for å undersøke forsøpling og slitasje på naturen.

5.4 Utstyr

- GPS av type Garmin 62S
- Håndholdt digital vekt av merke Berkley (25kg) Model EHS-631
- «Collector for arcgis» for fortløpende registrering uten tilgang på internett.
- Oppbevaringsemballasje for søppel
- Målebånd med maksimal lengde 30 meter
- Nødpeilesender for sikkerhetsmessig årsak
- Grunnleggende friluftslivsutstyr for lengre opphold utendørs.

5.5 Registreringmetodikk

Leirplasser

Leirplassen registreres med Collector som en lokalitet og med følgende variabler:

- Observatør
- Registreringsdato
- Navn på lokalitet
- Kommentarer (fritekst)
- Beskrivelse av senterpunktet på leirplassen/lokalitet. Hvilket element danner sentrum for registreringsområdet.
- Radius. Fra senterpunktet som skal være en type fastpunkt som er mulig å finne igjen ved senere registrering tas radius på området hvor det skal registreres og samles søppel. Dette vurderes fra den enkelte leirplass. Hvis det ikke er søppel å registreres måles radiusen ift. synlig slitasje på leirplassen.
- Med bildefunksjonen i Collector tas det bilde av senterpunktet.

På hver enkelt lokalitet ble det registrert søppel som ble samlet innenfor en oppmålt radius. Innhentet søppel ble sortert i de ulike typene som skulle registreres. Registreringen i collector ble gjennomført med følgende metode.

- Lokalitet
- Type søppel fordelt på følgende typer
 - Glass
 - Hermetikkbokser
 - Plastemballasje for mat
 - Emballasje for hurtigmat
 - Matrester
 - Fiskeslo
 - Slakteavfall
 - Trevirke
 - Annet (husholdnings utstyr, ødelagt friluftsutstyr, aluminiums rester i bålgrup.
- Antall
- Mengde i kg
- Opphav (hvis mulig å si noe om dette)
- Kommentar
- Legg in registreringsdato
- Ta bilder av søppel vha. bildefunksjonen i Collector
- Søppel i nærliggende område av hytte tilknyttet næringsdrivende ble definert som leirplass, og søppel ble registrert med opphav fra hytteeier

Det skulle registreres flere typer søppel pr. lokasjon. På mange av rasteplassene forelå søppel i så små kvantum at de ble registrert som samlet, under kategorien «annet». Dette ble da kommentert i kommentarfeltet, da de bør være en viss mengde volum før noe blir registrert som en egen type søppel. Videre etter at registreringen var ferdig, ble søplet samlet i søppelsekker for å så transportert ut av nasjonalparken.

Stier

Langs stier ble registreringer foretatt ved å se etter søppel langs stien, samt ca. 5 meter på hver side. Søppel av betydelig mengde som forekom uten tilknytning til en campplass ble fortløpende registrert som et sti-segment. I Collector ble dette registrert som objekttype sti-segment i stedet for «leirplass», og her ble data lagt inn på følgende variabler:

- Observatør
- Registreringsdato
- Navn på lokalitet, hvor ble søplet funnet?
- Kommentar (fritekst): hva ble funnet?
- Senterpunkt beskrivelse
- Stisegmentlengde: lengde sti som registreringen er foretatt på i meter. Bruk GPS for nøyaktig registrering
- Med bildefunksjon i collector tas det bilde av senterpunkt beskrivelse

Etter at lokalitet på sti var ferdig registrert, ble de forskjellige typene søppel som var plukket på strekningen sortert ihht. følgende metodikk:

- Lokalitet
- Søppel fordelt på følgende typer
 - Glass
 - Hermetikkbokser
 - Plastemballasje for mat
 - Emballasje for hurtigmat
 - Matrester
 - Fiskeslo
 - Slakteavfall
 - Trevirke
- Antall
- Mengde i kg
- Opphav (hvis mulig og si noe om dette)
- Kommentarer
- Legg inn registreringsdato
- Ta bilder av søppel vha. bildefunksjon i Collector.

Det ble da lagt inn flere typer søppel pr. lokasjon fordelt på ulike typer. Men det bør være et visst volum før det blir registrert. Hvis det var mange forskjellige typer søppel med begrenset mengde, ble all søppel samlet og registrert som type «annet» med en kommentar om at det var en samlet registrering.

Turutstyr i form av presenning ble registrert som søppel, men av sikkerhetsmessige årsaker ikke fraktet ut av parken. Presenningene var tilrettelagt videre bruk og det ble tatt hensyn til att eier kunne få akutt behov for den.

5.6 Data

Alle registreringer i Collector foretas uten tilkobling til internett. Registreringene må av den grunn synkroniseres så fort som internett er tilgjengelig, for å unngå eventuelle tap av data. For å synkronisere data går man enkelt inn på Collector applikasjonen og trykker på «synkroniser». Antall registreringer som synkroniseres vil fremstå som antall bak synk knappen; Synk(antall). Når data har blitt synkronisert, kan man analysere data i arcgis online, som gjestebroker hos Fylkesmannen. Her ligger alle registreringer klar for analyse.

6.0 Resultat

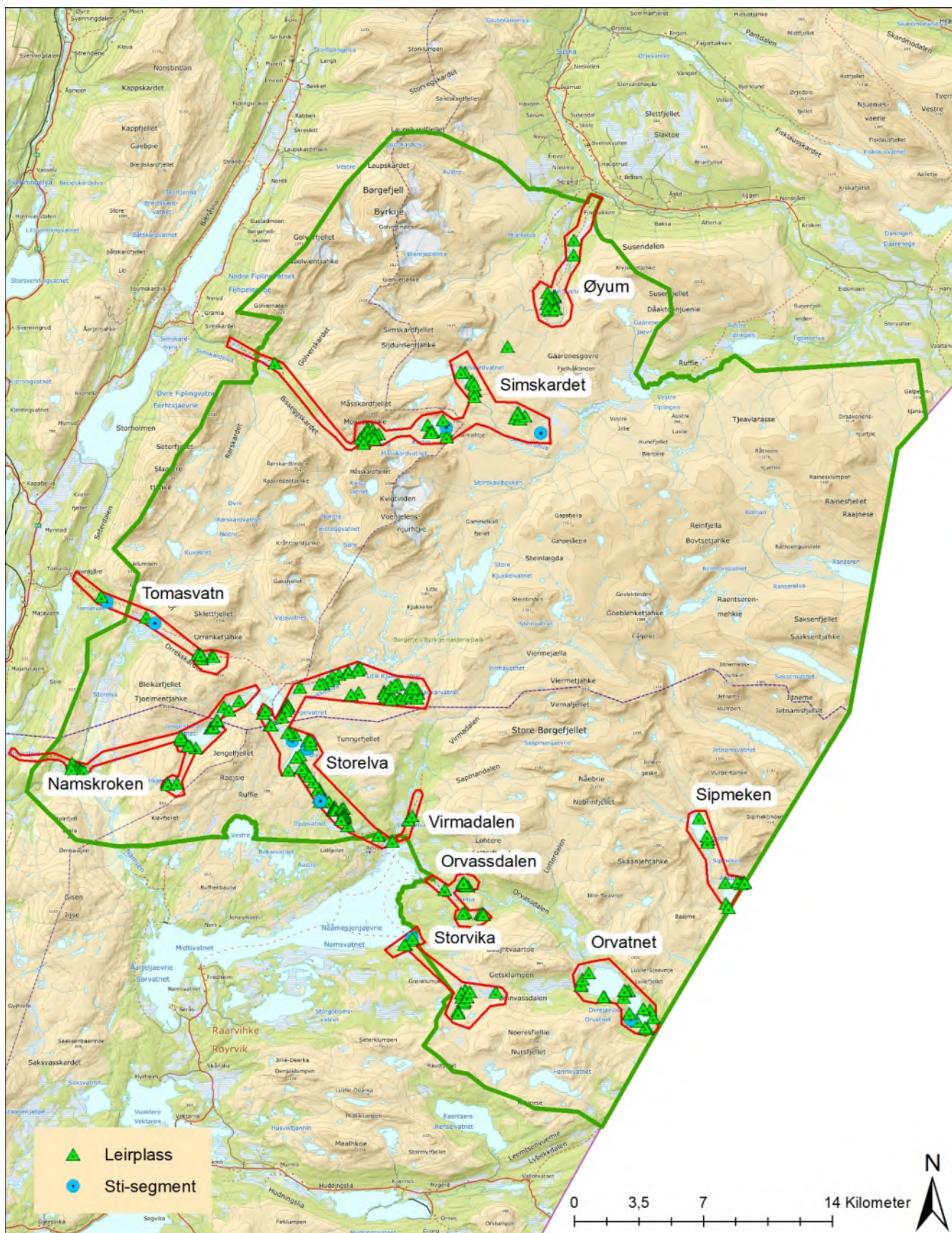
6.1 Total

Resultatene presenteres først for hele nasjonalparken, og deretter for hver innfallsport som ble undersøkt.

Feltsesongen 2017 resulterte i 229 registrerte leirplasser som i mer eller mindre grad er i bruk (figur 3). Det ble funnet søppel ved 77 (33,62%) av leirplassene. I tillegg ble små rester av aluminiumsfolie/små plastrester fra de andre leirplasser tatt med, men ikke registrert. Det ble totalt registrert 13 stisegmenter og det ble totalt funnet 43,3kg søppel fordelt på 400 enheter. Disse enhetene var i all hovedsak avfall fra «annet», som for det meste var husholdning, ødelagt friluftsutstyr og aluminiumsrester i bålgrøper (Figur 2).

Figur 2: Totalfordeling av antall enheter av de ulike avfallstypene registrert i Børgefjell nasjonalpark, feltsesongen 2017.

Figur 3: Oversiktskart over Innfallsporter (røde streker), leirplasser og stisegmenter. Kartdata: WMS Topografisk norgeskart 3. Kartografi: Aksel Nes Fiske

6.2 Øyum

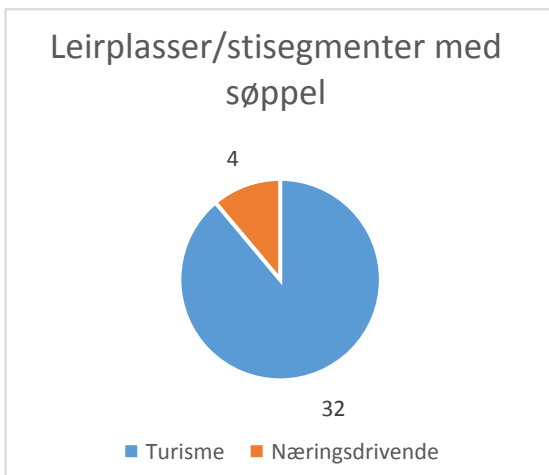
Aktuelt fokusområde med utgangspunkt i Øyum innfallsport er Legdvatnet. Det er en privat hytte i ved Legdvatnet. Det ble totalt registrert 15 leirplasser og ett stiselement i tilknytning til innfallsporten, 2 langs stien til Legdvatnet og 13 ved vannet. Det ble registrert forsøpling i 4 leirplasser med en samlet vekt på 1 kilo fordelt på 8 enheter.

Det ble kun registrert søppel fra turisme. Det var i størst grad registrert avfall tilknyttet husholdning og friluftsliv.

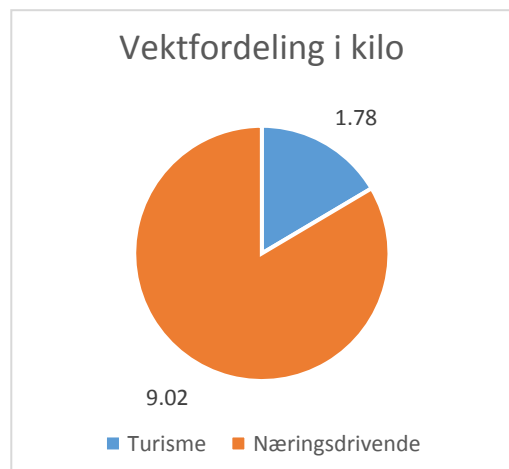
6.3 Simskardet

Aktuelle fokusområder med utgangspunkt i Simskardet innfallsport er Vestre og Østre Måsskardvatn, Simsskardvatnet og Øvre og Nedre Båttjønnå. Bare sørdelen av Simskardvatnet ble registrert da resterende deler enda var snødekt. Det ble totalt registrert 33 leirplasser og 2 stiselementer hvor det ble registrert søppel i 13 av leirplassene med en samlet vekt på 10,8 kilo fordelt på 31 enheter (Figur 4 & Figur 5).

Det ble registrert flest leirplasser ved Måsskardvatnene, sørdelen av Simskardvatnet og Øvre Båttjønnå. Det ligger en hytte i knyttet til næringsvirksomhet ved Østre Måsskardvatnet og Nedre Båttjønnå. Forsøpling stammet i størst grad fra turisme i form av emballasje fra husholdning. Rundt hyttene ble det registrert søppel med tilknytning til næringsdrivende og vedlikehold av hyttene. Det ble registrert 30 leirplasser og ett stiselement med tilknytning til turisme og 3 leirplasser med tilknytning til næringsvirksomhet.

Figur 4: Antall leirplasser/stiselementer med forsøpling fordelt på turisme og næringsdrivende, Simskardet innfallsport.

Figur 5: Fordelingen av antall kilo avfall registrert mellom turisme og næringsdrivende fra Simskardet innfallsport.

6.4 Tomasvatnet

Aktuelle fokusområder med utgangspunkt i Tomasvatnet innfallsport er Orrekvatnet og nordsiden av Litj Kjukkeltvatnet. Under feltsesongen 2017 ble det bare foretatt registreringer på stien inn til Orrekvatnet og rundt Orrekvatnet. Det ble til sammen registrert 10 leirplasser og 2 stisegment hvor det ble registrert søppel i 5 av leirplassene med en samlet vekt på 4 kilo fordelt på 29 enheter.

Det ble registrert flest leirplasser på nordsiden av Orrekvatnet langs stien, og én langs stien ved Storelva. Det ble kun registrert søppel fra turisme. Spesielt to leirplasser ved Orrekvatnet var veldig mye brukt, og det ble funnet store mengder søppel ved lokalitetene (Figur 6). Det var i størst grad avfall tilknyttet husholdning og matproduksjon.

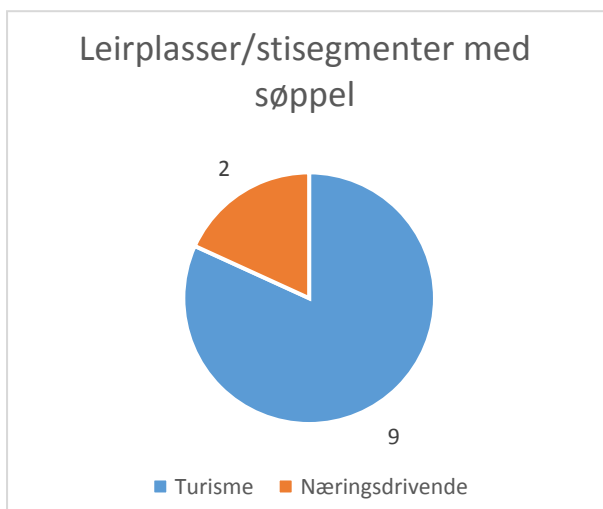
Figur 6: Noe av avfallet som ble funnet ved en av leirplassene ved Orrekvatnet. Foto: Aksel Nes Fiske

6.5 Namskroken

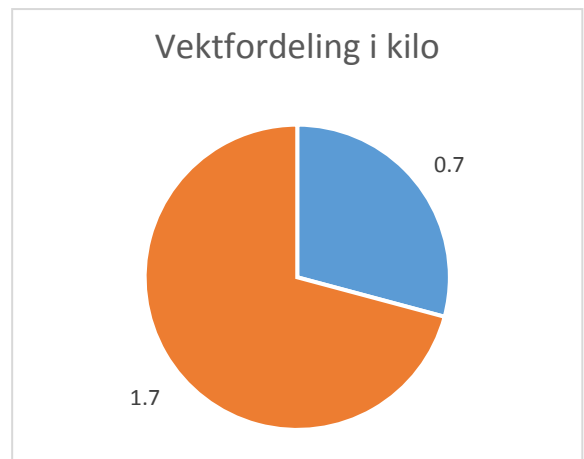
Aktuelle fokusområder for Namskroken innfallsport er Namskroken, Jengelskardvatnet, Langvatnet og Bleikarvatnet.

Det ble til sammen registrert 27 leirplasser hvor det ble registrert søppel i 11 av leirplassene, med en samlet vekt på 2,5 kilo fordelt på 37 enheter.

Det ble registrert flest leirplasser langs Namsen i Namskroken og i øst- og vestenden av Jengelskardvatnet. Langvatnet og Bleikarvatnet hadde noe mindre leirplasser. Forsøpling stammet i størst grad fra turisme i form av fiskeesnøre, plastemballasje for fiskeutstyr og generelt plastavfall/matemballasje fordelt på 9 leirplasser. De største og tyngste søppelenhetene fra Namskroken innfallsport er større plastemballasjer som trolig stammer fra næringsdrivende i parken fordelt på to leirplasser (Figur 7 & Figur 8).

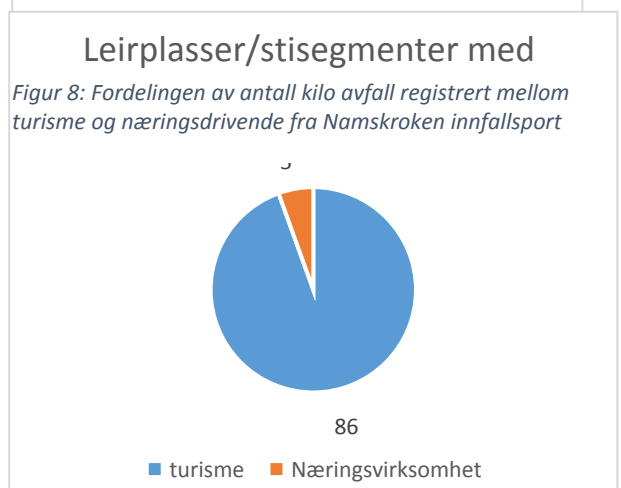
Figur 7: Antall leirplasser/stisegmenter med forsøpling fordelt på turisme og næringsdrivende, Namskroken innfallsport.

Figur 8: Fordelingen av antall kilo avfall registrert mellom turisme og næringsdrivende fra Namskroken innfallsport

6.6 Storelva

Aktuelle fokusområder med utgangspunkt i Storelva innfallsport er Storelva, Djupvatnet,

Blyvatnet, Jengelvatnet, sørsiden av Litle Kjukkanvatnet, Gaukarvatnet og Store Kjukkanvatnet.

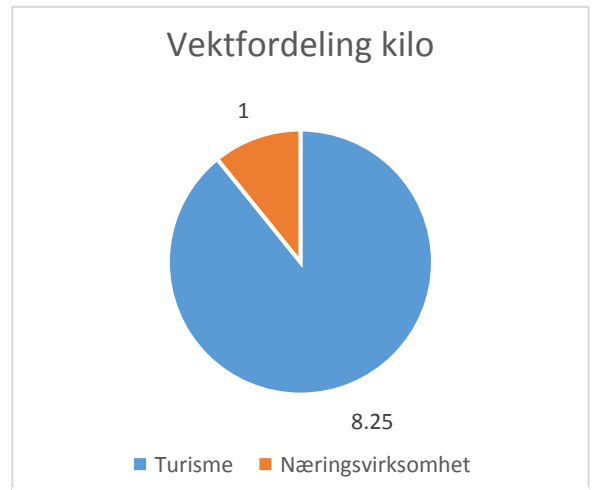
Alle fokusområder med unntak av Store Kjukkanvatnet ble registrert under feltsesongen 2017. Det ble totalt registrert 85 leirplasser og 6 stiseegmenter. Sjøppel ble registrert i 28 av leirplassene med en samlet vekt på 9,25 kilo fordelt på 113 enheter (Figur 9 & Figur 10).

Storelva er en av de mest populære innfallsportene i parken for turisme, samt en av de mest brukte områdene for næringsvirksomhet. Spesielt er Djupvatnet og Gaukarvatnet to av de mest brukte vannene for turisme. Rundt disse vannene ble det registrert mest forsøpling, samt stor slitasje på naturen rundt enkelte leirplasser. Det ble også registrert noe utstyr og søppel fra næringsvirksomhet i de aktuelle fokusområdene.

Det ble registrert 82 leirplasser og 4 stiseegmenter av turisme, og 2 leirplasser, 1 gamle og 2 stiseegmenter fra næringsvirksomhet. Fra næringsvirksomheten ble det registrert store mengder gjerdenetting og trevirke, samt en ødelagt båt som ikke ble veid (Figur 11).

I tilknytning til gamle ble det registrert større mengder søppel som ble veid men ikke fraktet ut av parken. Fra turismen var det for det meste søppel fra husholdning som ble registrert, men også klær og annet friluftsutstyr. Fra turisme ble det registrert 8,25 kilo avfall fra Storelva innfallsport, mens fra næringsvirksomhet ble det bare registrert ett kilo i tillegg til gjerdenetting og ødelagt båt.

Figur 9: Antall leirplasser/stiseegmenter med forsøpling fordelt på turisme og næringsdrivende, Storelva innfallsport.

Figur 10: Fordelingen av antall kilo avfall registrert mellom turisme og næringsdrivende fra Storelva innfallsport

Figur 11: Gjerdenetting og en ødelagt båt fra næringsvirksomhet fra Storelva innfallsport. Foto bilde 1: Øyvind Lorvik Arnekleiv. Foto bilde 2: Aksel Nes Fiske

6.7 Virmadalen

Aktuelt fokusområde med utgangspunkt i Virma innfallsport er langs Virmaelva og en sti/transportåre i tilknytning til næringsvirksomhet. Halve traseen ble registrert, og det ble registrert 3 leirplasser uten forsøpling.

6.8 Orvassdalen

Aktuelle fokusområder i Orvassdalen er Orrvasselva, Lottertjønnna og Jassånilstjønnin. Det ble registrert 11 leirplasser og ingen stisegmenter i Orvassdalen. Flest leirplasser var sentrert rundt Lottertjønnna. Det ble registrert 3 leirplasser med forsøpling med en samlet vekt på 0,4 kilo fordelt på 3 enheter. Avfallet stammer utelukkende fra turisme og har tilknytning til husholdning og matlaging.

6.9 Storvika

Aktuelle fokusområder med Storvika innfallsport som utgangspunkt er Storvika og Beinvatna. Det ble registrert 15 leirplasser hvorav 2 var forsøplet med en samlet vekt på 3,5 kilo fordelt på 4 enheter. En leirplass i selve Storvika var tilrettelagt med grillrist og forsøplet med hermetikk, og en ved Beinvatna var forsøplet/tilrettelagt med presenninger. Presenningene ble ikke fraktet ut av parken. Avfall stammet sannsynligvis kun fra turisme.

6.10 Orvatnet

Aktuelt fokusområde er Orvatnet. Ved nasjonalparkens største innsjø ble det registrert 17 leirplasser hvorav 7 var forsøplet, med en samlet vekt på 4,65 kilo fordelt på 134 enheter. Leirplassene var spredt rundt hele vannet. Mye av avfallet stammet fra jegere og fiskere, samt brukere av utleiehytte som ligger i sørøstenden av vannet. Det ble gjort registreringer av en type søppelplass ved hytta hvor søppel var helt og delvis nedgravd.

Avfallet ble samlet og lagt under et av uthusene til hytta. Det ble ikke registrert avfall fra næringsvirksomhet.

6.11 Sipmeken

Aktuelle fokusområder ved Sipmeken innfallsport er Austre og Vestre Sipmeken. Det ble registrert 13 leirplasser hvorav 5 var forsøplet, med en samlet vekt på 7,3 kilo fordelt på 42 enheter. Leirplassene var i hovedsak sentrert ved riksgrensen i nordenden av Vestre Sipmeken. 12 av de registrerte leirplassene stammer fra turisme mens kun en stammer fra næringsvirksomhet.

6.12 Oppsummering

Tabell 1: Oppsummering av registreringene gjort per innfallsport i feltsesongen 2017.

Innfallsport	Antall leirplasser	Turisme, kg avfall	Næringsvirksomhet, kg avfall	Antall enheter
Øyum	15	1	0	8
Simskardet	33	1,78	9,02	31
Tomasvatn	10	4	0	29
Namskroken	27	0,7	1,7	37
Storelva	85	8,25	1	113
Virmaelva	3	0	0	0
Orvassdalen	11	0,4	0	3
Storvika	15	3,5	0	4
Orvatnet	17	4,65	0	134
Sipmeken	13	7,15	0,15	42

7.0 Diskusjon

7.1 Total

Det ble registrert 229 leirplasser og 13 stisegmenter i Børgefjell nasjonalpark under feltsesongen 2017. Registreringene er utført i de aller fleste fokusområdene med prioritet 1 (Figur 1), men det er flere områder med prioritet 2 og 3 som enda ikke er undersøkt. Et slikt antall leirplasser indikerer høy ferdsel i nasjonalparken. Leirplassene sentreres rundt innfallsportene og de mest populære fiskevannene (Figur 2).

Børgefjell nasjonalparkstyre har i flere år klopplagt flere stier i populære innfallspporter for å forebygge mekanisk slitasje fra fotturister, det er stor slitasje i og ved flere leirplasser i disse områdene. Av de 229 leirplassene som ble registrert var det forsøpling i tilknytning til 77 dvs. 33,62% av leirplassene. Dette er forsøpling som delvis er godt synlig, men en del av avfallet er forsøkt bortgjemt. På nesten alle registrerte leirplasser ble det funnet avfall, men på enkelte i så små forekomster at det ikke ble registrert.

En prosentandel på 33,63% er å anse som høy da nasjonalparker i utgangspunktet skal være fri for forurensning. Forsøplingen kommer fra brukere av nasjonalparken som bevisst legger igjen eller «glemmer» avfallet de har brakt med seg. Det registrerte avfallet hadde en totalvekt på 43,3 kilo. Enkelte enheter hadde lite volum men høy egenvekt, mens eksempelvis plastikk ofte har stort volum og liten egenvekt. De tyngste og ofte største registrerte enhetene stammet fra næringsdrivende i nasjonalparken. I denne diskusjonsdelen vil innfallsportene med mest slitasje og forsøpling bli omtalt hver for seg, mens de mindre populære blir omtalt generelt.

7.2 Simskardet

Med utgangspunkt i Simskardet innfallspport ble det foretatt registreringer ved Vestre og Østre Måsskardvatn, Simsskardvatnet og Øvre og Nedre Båttjønn. Bare sørdelen av Simskardvatnet ble registrert da resterende deler enda var snødekt. Det ble totalt registrert 33 leirplasser og 2 stisegmenter hvor det ble registrert søppel i 13 av leirplassene med en samlet vekt på 10,8 kilo fordelt på 31 enheter. Måsskardvannene er et populært område å slå leir ved for fotturister som skal bestige Kvigtinden, som er nasjonalparkens høyeste fjelltopp. Rundt disse vannene ble det funnet mange leirplasser med liten grad av forsøpling. Mesteparten av vekten og søplet ble funnet i tilknytning til en hytte ved Østre Måsskardvatn med utgangspunkt i næringsvirksomhet.

Øvre og Nedre Båttjønn ligger lengre øst i parken fra innfallspporten. Vannene er populære rasteplasser for fotturister som krysser hele nasjonalparken. Ved vannene ble det funnet mindre leirplasser og lite avfall. Ved Nedre Båttjønn ligger en hytte i tilknytning til næringsvirksomhet. Rundt denne hytta ble det registrert større og tyngre avfallsenheter. I sørenden av Simskardvatnet ble det registrert mange leirplasser men lite avfall.

7.3 Tomasvatnet

Med utgangspunkt i Tomasvatnet innfallspport ble det foretatt registreringer ved stien inn til Orrekvatnet. Langs stien ble det registrert en leirplass og to stisegmenter. Tomasvatnet er en meget populær innfallspport og slitasjen ved enkelte leirplasser ved Orrekvatnet var stor. Ved Orrekvatnet ble det registrert store mengder avfall fra turisme (9 leirplasser og 4 kg avfall), noe som også tyder på høy ferdsel.

7.4 Namskroken

Med utgangspunkt i Namskroken innfallsport ble det foretatt registreringer ved Namskroken, Jengelskardvatnet, Langvatnet og Bleikarvatnet. Det ble til sammen registrert 27 leirplasser hvor det ble registrert søppel i 11 av leirplassene, med en samlet vekt på 2,5 kilo fordelt på 37 enheter. Langs Namsen i Namskroken ble det registrert flest leirplasser og mest avfall, det kommer trolig av at Namskroken ligger lett tilgjengelig, med kort gåavstand fra nærmeste parkering.

Jengelskardvatnet er omtalt som et meget godt fiskevann og også ved dette vannet ble det registrert en del leirplasser, men ikke så mye avfall. Rundt Jengelskardvatnet var det mange områder som egner seg ypperlig som leirplasser. Potensielle fremtidige leirplasser ble også registrert på grunn av høy sannsynlighet for å bli tatt i bruk ved en senere anledning. Rundt Langvatnet ble det registrert få leirplasser, men det ble funnet noe avfall fra næringsvirksomhet i området. Rundt Bleikarvatnet ble det registrert få leirplasser. Dette skyldes trolig få egnende leirplassområder.

7.5 Storelva

I likhet med Tomasvatnet er Storelva innfallsport en av de mest populære i Børgefjell nasjonalpark. Med utgangspunkt i Storelva innfallsport ble det foretatt registreringer ved Storelva, Djupvatnet, Blyvatnet, Jengelvatnet, sørsiden av Litle Kjukkeltvatnet og Gaukarvatnet.

Det ble registrert 85 leirplasser og 6 stisegmenter, med en samlet vekt på 9,25 kilo. Storelva er mindre tilgjengelig enn mange andre innfallsporter da en er avhengig av båtskyss for å komme inn til området. Det utføres årlig organisert båtskyss om sommeren og tidlig høst på Namsvatnet inn til mer utilgjengelige områder av nasjonalparken. Langs Storelva og Djupvatnet ble det registrert mange leirplasser og avfall. Dette er et mye brukt område for de som velger å benytte seg av denne innfallsporten. Ved Djupvatnet er det blant annet tilrettelagt for leie av robåter.

Det er spesielt på østsiden av vassdraget ferdselen er størst. Det kommer av at båtskyssen legger til på østsiden av utløpet av Storelva. Ferdselen er godt kanalisert langs vassdraget fra båthavnen til Jengelvatnet. Djupvatnet ligger i fjellskogbeltet og er dominert av bjørk. Det ble flere steder registrert stor slitasje på enkeltrær ved leirplasser hvor kvister var knekt og store mengder bark revet av stammen. God tilgang på brensel øker også forekomsten av bålplasser og generell slitasje på trær.

Langs Blyvatnet, Jengelvatnet og Litle Kjukkelen var forekomsten av leirplasser noe mindre enn ved Djupvatnet med allikevel var forekomsten enkelte plasser stor i forhold til andre innfallsporter. Gaukarvatnet er også et meget populært fiskevann i dette området. Langs vatnet ble det registrert hele 22 leirplasser. Ved enkelte leirplasser ble det registrert store mengder avfall. Avfallet stammer for det meste fra turisme og stammet fra husholdning, men på enkelte steder ble det også registrert avfall fra næringsvirksomhet.

7.6 Orvatnet

Det ble utført registreringer rundt hele Orvatnet. Det ble til sammen registrert 17 leirplasser rundt vannet som i all hovedsak stammer fra jegere og fiskere. Orvatnet ligger i fjellbjørkeskogen, med nær tilhørighet til lav- og mellomalpin vegetasjonssone. Dette fører til at området er populært for jakt om høsten. Rundt vannet ble det funnet flere leirplasser med mye avfall som tydelig stammet fra jakt. Det ble registrert store mengder søppel ved

utleiehytte ved vannets sørvestlige del. Avfallet var helt eller delvis nedgravd, og ble samlet og lagt under et av hyttas uthus. Søppelgropa trenger trolig videre oppgraving for å fjerne all søpla.

7.7 Sipmeken

Med utgangspunkt i Sipmeken innfallspørt ble det foretatt registreringer ved Austre og Vestre Sipmeken. Leirplassene var i all hovedsak sentrert på nordsiden av Austre Sipmeken nær riksgrensa. Vestre Sipmeken var mindre berørt av slitasje fra turisme. Ved nordenden av Vestre Sipmeken starter et større reinsgjerde. Ved dette gjerdet ligger det mye verktøy og materialet som allerede er kartlagt, og det ble derfor ikke foretatt videre registreringer på dette avfallet. Derimot ble det registrert avfall fra vedlikehold av gjerdet som trolig ikke er registrert tidligere.

7.8 Resterende innfallspørter

Resterende innfallspørter med mindre grad av forsøpling og slitasje er Øyum, Virmadalen Orvasdalen, Storvika. Selv om stien fra Øyum var godt brukt, var det få tegn på slitasje og forsøpling ved Legdvannet. I Virmadalen ble ikke hele traseen registrert, men det er rapportert store mengder forsøpling fra næringsvirksomhet innerst i dalen. I Orvasdalen ble det verken gjort registreringer av stor slitasje eller forsøpling ved de områdene som ble registrert. Med utgangspunkt i Storvika innfallspørt ble det gjort få registreringer på forsøpling, men flere leirplasser med ulik grad av slitasje ble registrert.

8.0 Avslutning

Børgefjell nasjonalpark er et eldorado for friluftsliv og siden vernet i 1963 har ferdselen økt eksponentielt. Med økt ferdsel kommer økt slitasje og forsøpling. Nasjonalparkstyret har jobbet aktivt med å forebygge slitasje fra turismen ved klopplagte stier, dog er forsøpling og slitasje i leirplasser fortsatt et problem. Under feltsesongen 2017 ble 229 leirplasser kartlagt, og forsøpling har blitt registrert i tilknytning til leirplasser og stier med utgangspunkt i de tilrettelagte innfallspørtene i nasjonalparken.

I Børgefjell nasjonalpark drives det næringsvirksomhet som også bidrar til slitasje og forsøpling av naturen. Med grunnlag i resultatene fra registreringene utført i feltsesongen 2017 kan det konkluderes med at turisme står for betydelig mer forsøpling og slitasje i form av leirplasser sammenlignet med næringsvirksomhet. Forsøplingen fra turismen består for det meste av emballasje fra mat, husholdning samt ødelagt friluftsutstyr.

Næringsvirksomheten på den andre siden står for de største volummessige enheten som regnes som avfall. Disse enhetene er for det meste bestående av større emballasjer og rester etter vedlikehold av diverse oppbevaring og oppholdssteder som brukes i forbindelse med næringsvirksomheten.

9.0 Referanseliste

Arntsen, Håkon. (2013.08.august). *Driter i nasjonalparken*

Hentet fra <http://www.t-a.no/incoming/article8061155.ece>

Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelinga (2009)

FORVALTNINGSPLAN FOR BØRGEFJELL/BYRKIJE NASJONALPARK (Rapport nr. 4-2009)

Hentet fra http://gint.no/fmnt/rapport/pdf/2009_4.pdf

Malmo, Erlend. (2013. 13.august). *Vil bøtelegge søppelsyndere*

Hentet fra <http://www.namdalsavisa.no/arkiv/2013/08/13/Vil-b%C3%B8telegges%C3%B8ppelsyndere-13457818.ece>

Miljødirektoratet (2010.03.februar). *Om Børgefjell nasjonalpark*

Hentet fra <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Verneomrader/Norges-nasjonalparker/Borgefjell/Naturopplevelser/>

Vistad, Odd Inge., Eide, Nina E., Hagen, Dagmar., Nellemann, Christian., Framstad, Erik., . . .
Vistnes, Ingunn., (2007). NINA Rapport 188A *Overvåkningsplan for verneområda på Dovrefjell*

Hentet fra:

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2435539/188A.pdf?sequence=4>

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/6758-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 27.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	16/2018	21.03.2018

Nasjonalparkkommune - orientering om status og prosess for Røyrvik med oppfylning av nye kriterier for nasjonalparkkommuner

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering med følgende kommentarer:

-
-
-

Saksopplysninger

I 2008 innførte Miljødirektoratet ordningen med nasjonalparkkommune og nasjonalparklandsby. Her kunne kommuner søke om å bli nasjonalparkkommune hvis 30% av kommunens areal var vernet som nasjonalpark eller hvis vernet areal var over 300km²

Grane og Røyrvik ble utnevnt som nasjonalparkkommuner i februar 2008, Namsskogan var ikke kvalifisert og Hattfjelldal valgte ikke å søke om å få statusen.

Etter at kommunene ble gitt statusen har det skjedd forholdsvis lite ift. innhold i statusen utover at kommunene har fått en egen logo. Dette gjelder både fra Miljødirektoratet og kommunenes side.

Etter at merkevaren Norges nasjonalparker ble lansert i 2015 har det vært usikkerhet ift. hva som ville skje med nasjonalparkkommune statusen. I utgangspunktet ble statusen gitt for 10 år fra 2008. I den nye merkevarestrategien var det ingen automatikk at kommunene skulle få ta i bruk den nye merkevaren, hovedsakelig fordi kommunene vist nok ikke hadde gjort noe ut av statusen.

I ettertid er det blitt utarbeidet kriterier som kommunene må oppfylle for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker. Dette for at kommunene skal ha et aktivt forhold til merkevaren og gjenspeile kvaliteten som ligger i denne.

Røyrvik kommune har tatt tak i statusen med de nye kriteriene og kjører for tiden en forankringsprosessen politisk. Dette for å få en god forankring, bygge kompetanse, se hvilke muligheter som ligger i statusen og merkevaren før en evt. går videre med oppfylning av kriteriene. Røyrvik kommune har i den sammenheng gjennomført en egen folkevalgte opplæringsdag på temaet sammen med KS og nasjonalparkforvaltningen.

Ordfører Hans Oskar Devik vil ut fra dette orientere styret om prosessen så langt og veien videre.

Vedlegg:

- Kriterier for NPK for å være aktører under Merkevaren Norges nasjonalparker
- Artikkel fra KS.no av 19.02.18 - Røyrvik vil utvikle nasjonalparken som ressurs

**Norges
nasjonalparkkommuner
og nasjonalparklandsbyer**

Besøksadresse
Brubakken 2
2686 Lom

Postadresse
Postboks 5
2688 Lom

Kontakt
Sentral +47 61 21 12 00
Direkte +47 974 22 461
post@npkl.no
Organisasjonsnummer 914 889 375

Norges nasjonalparkkommuner og nasjonalparklandsbyer
att. Medlemmene

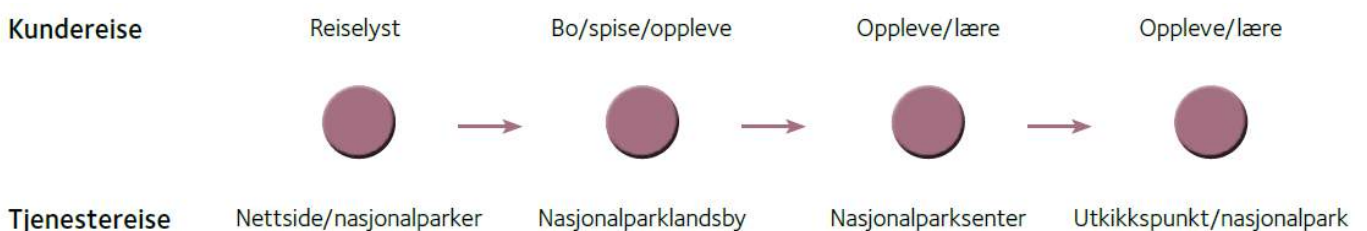
Dato 2. mai 2017

Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker

Nasjonalparkene er det flotteste vi har av natur, og skal oppleves og bevares. For å synliggjøre nasjonalparkene som attraktive turmål, skal det implementeres en merkevare- og kommunikasjonsstrategi for nasjonalparkene. Formålet med denne er å gjøre nasjonalparkene enda mer attraktive som friluftslivsområder og reisemål, og bidra til tettere samarbeid mellom alle relevante aktører. En enhetlig profilering og kommunikasjon om nasjonalparkene er en del av strategien, slik at nasjonalparkene fremstår som en enhetlig merkevare. Etablering av informasjonspunkter, utkikkspunkter og tilrettelegging for at personer med lite friluftslivserfaring kan gå kortere turer i områdene, er viktige elementer i strategien. Merkevaren Norges nasjonalparker skal bidra til økt besøk på en bærekraftig måte. Fokusområdene for merkevaren er verdiskaping, besøksforvaltning og vern.

Nasjonalparkene, besøkssentrene, nasjonalparklandsbyene, nasjonalparkkommunene og lokalt næringsliv skal være vertskap for opplevelser og vise omsorg for de besøkende og naturen. Denne oppgaven må løses av aktørene i fellesskap.

Merkestrategien legger opp til et utstrakt samarbeid mellom aktørene. Kundereisen starter når den besøkende finner informasjon på nettet, og fortsetter via besøk i for eksempel nasjonalparklandsbyen med reiselivsaktører og besøkssenter til startpunkt, utkikkspunkt eller informasjonspunkt ved nasjonalparken. Hensikten er å gjøre alle aktørene mer tilgjengelige for besøkende, men ikke minst legge til rette for at besøk hos en aktør fører til besøk hos en annen.

Kundereisen betinger høy kvalitet i alle ledd og hos alle aktører, og merkestrategien skal bidra til å sikre denne kvaliteten. Det er i kvaliteten på kundereisen vi som vertskap kan innfri merkevarens lovnad om gode opplevelser. Samtidig kan vi påvirke gjestenes bruk av nasjonalparken og området rundt for å ivareta verneverdiene. Ikke alle verneområder har en kundereise som beskrevet over, men i et samarbeid med reiselivsaktører vil alle verneområder ha sin egen kundereise.

Nasjonalparkene gir muligheter for utvikling av lokal og nasjonal bred (økonomisk, kulturell, sosial og miljømessig) verdiskaping. Nasjonalparkkommunene skal legge til rette for realisering av mulighetene merkevaren Norges nasjonalparker medfører. Selv om aktørene har forskjellige roller og ansvarsområder må implementeringen av merkevaren skje som et aktivt og kontinuerlig samarbeid mellom aktørene.

Besøksforvaltning er å legge til rette for og styre bruken av kommunale områder slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir best mulig, samtidig som man ivaretar naturkvalitetene.

Det er viktig at det stilles krav til aktørene under merkevaren for å sikre gjennomgående høy kvalitet. For nasjonalparkkommuner som ønsker å bli en aktør under merkevaren betyr det at de skal bygge opp under verneverdiene og kvalitetene i nasjonalparkene, legge til rette for verdiskaping samt implementere merkevaren Norges nasjonalparker. Hvordan dette gjennomføres i kommunene behandles i kommuneplaner og handlingsplaner.

Nasjonalparkkommunen har som aktør under merkevaren ansvar for å bidra, stimulere og legge til rette for lokal verdiskaping og næringsutvikling.

Nasjonalparkkommunen har ansvar for tilrettelegging for kundereisen innenfor kommunens grenser, utenfor nasjonalparkens grenser.

Nasjonalparkkommunen har et medansvar når det gjelder hvordan kommune og verneområdestyre skal samarbeide om bidrag, stimuli og tilrettelegging i og utenfor nasjonalparken. Kundereisen gir gode rammer for dette og det er avgjørende at partene er bevisst sine roller og oppgaver, og at de utfyller hverandre og arbeider godt sammen.

I et kundereiseperspektiv bør det være en sømløs overgang mellom områdene i og utenfor verneområdene. Vernegrensene skal være tydelige og det bør oppleves som positivt å komme inn i et verneområde. Kommuneplanen bør derfor komplettere besøksstrategien for nasjonalparken.

Nasjonalparkkommunen skal arbeide aktivt med å fylle rollen som aktør under merkevaren. Dette skjer gjennom tiltak i egen regi eller i samarbeid med andre aktører som verneområdestyrer, besøkscenter, næringsliv, grunneiere, fjellstyrer, frivillige organisasjoner og andre det er naturlig å samarbeide med. Tiltak som bidrar til at opplevelsene i kundereisen blir så gode som mulige for de gjestene som besøker våre områder skal prioriteres.

Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status i forhold til kriteriene nedenfor en gang hvert fjerde år i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Statusen sendes NPKL.

Gjennom kontinuerlige forbedringer vedlikeholdes eksisterende tilbud samtidig som det utvikles nye over tid.

Alle aktører under merkevaren Norges nasjonalparker skal følge retningslinjene i [Designmanual for Norges nasjonalparker](#).

KRITERIER FOR NASJONALPARKKOMMUNER UNDER MERKEVAREN NORGES NASJONALPARKER

1.0 Kommuneplan

Nasjonalparkkommunen skal forankre sin status som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker i sitt planverk.

- 1.1** Nasjonalparkkommunens ansvar og rolle under merkevaren Norges nasjonalparker skal beskrives i kommuneplanen.
- 1.2** I kommuneplanens samfunnsdel beskrives mål og strategier for kommunen som nasjonalparkkommune.
- 1.3** I handlingsdelen beskrives konkrete tiltak og hvordan de skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer, frivillige organisasjoner og private aktører.

- 1.4** I kommuneplanens arealdel skal det tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene. Det må komme fram hvordan kommunen gjør dette ved bruk av arealformål og eventuelt hensynssoner.
- 1.5** Nasjonalparkens plass som attraksjon og satsingsområde skal beskrives i kommuneplanen. Kommuneplanen skal støtte opp om besøksstrategien for nasjonalparken(e) og de øvrige verneområdene i kommunen og slik bidra til en funksjonell overgang mellom verneområdene og områdene utenfor.
- 1.6** Nasjonalparkkommunen skal gjennom et aktivt og kontinuerlig arbeid vurdere behov for endringer og forbedringer som bidrar til merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern. Forslag til forbedringer tas opp under den årlige revisjonen av handlingsdelen.
- 1.7** Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status på kriteriene hvert fjerde år i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Statusen sendes NPKL.

2.0 Kundereisen

Nasjonalparkkommunen skal som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker være med å innfri merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern.

- 2.1** Nasjonalparkkommunen er forpliktet til å delta i de arenaene nasjonalparkstyrene har etablert som faglig rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg.
- 2.2** Nasjonalparkkommunen skal ha minst en naturlig innfallsport til nasjonalparken i form av et tettsted.
Tettstedet skal ha grunnleggende servicefunksjoner som dekker primære behov i et kundereiseperspektiv, herunder; informasjon, overnatting, matservering og dagligvarehandel.
- 2.3** Nasjonalparkkommunen skal ha en stedsutviklingsplan for tettstedet/tettstedene som er valgt som innfallsport til nasjonalparken.
- 2.4** Nasjonalparkkommunen skal ha turmuligheter og merkede stier.
- 2.5** Nasjonalparkkommunen skal legge til rette for stedsnære aktivitets-, friluftslivs- og opplevelsestilbud.
- 2.6** Nasjonalparkkommunen skal, i tett samarbeid med sitt respektive verneområde-/nasjonalparkstyre, informere om de nærliggende verneområdene og tilbudene i randsonen til disse. Dersom det skal informeres under merkevaren skal kommunens nasjonalparkkommunelogo benyttes, ikke respektivt kommunevåpen og det tilhørende malverket. All informasjon skal være i henhold til [Designmanual for Norges nasjonalparker](#) og holdes oppdatert.
- 2.7** Nasjonalparkkommunen skal være en aktiv pådriver og tilrettelegger for å høyne kvaliteten på alle punktene i kundereisen, innenfor sitt nedslagsfelt. Dette medfører tett dialog med kommersielle og ikke-kommersielle aktører.

3.0 Kompetanse

Økt kompetanse skal sikre god lokal kunnskap om nasjonalparkkommunen, verneområdene og god service til gjestene.

- 3.1** Nasjonalparkkommunen skal gjennomføre eller bidra til tiltak som styrker kompetansen innen verdiskaping, besøksforvaltning, vern og vertskapsfunksjon i egen kommune.

Røyrvik vil utvikle nasjonalparken som ressurs

- Statusen vår som nasjonalparkkommune gir oss fortrinn som vi må bruke. Eg må seie at eg er gledeleg overraska over å kjenne at det er ein veldig god energi i rommet her no.

Publisert 19.02.2018

Det seier Hans Oskar Devik, ordførar i Røyrvik, etter at kommunestyret han leiar nett har gått gjennom KS sin nye modul i folkevaltprogrammet om verdiskaping med natur og kultur. Han kan fortelje om konkrete resultat frå samlinga.

- No legg vi fram ei sak til kommunestyret i mars-møtet. Framlegget er at vi bestemmer oss for å sette i gang jobben med å fyller kriterier som Miljødirektoratet har sett for at vi skal kunne ta i bruk den nye felles merkevaren og logoen for Norges nasjonalparker. Det handlar om å forankre og bruke kommuneplanen meir som verktøy, og å utvikle enda meir kompetanse. Måla er meir besøk, auka verdiskaping og betre vern til Røyrvik og til Børgefjell Nasjonalpark, fortel ordføraren.

Styrke i kompetanse

Samlinga gjorde det tydeleg at nettopp kompetanse er ein styrke i Røyrvik.

- Vi har eit veldig oppegående fagmiljø rundt naturressursane våre her. Røyrvik har nasjonalparkforvaltaren for Børgefjell her i rådhuset. Fjellstyret og fjelloppsynet er også her. Ikkje minst har vi veldig gode reiselivsaktørar her. Det er ei god kraft, meiner Hans Oskar Devik.

Samhandling for stadutvikling

Ordføraren i Røyrvik er oppteken av å skape enda betre samhandling mellom kommunen, innbyggarane, reiseliv og anna næringsliv.

- Vi må jobbe saman i heile kommunen og jobbe med styrkane våre i ein samanheng, for eksempel når det gjeld tettstadutvikling og utvikling i nasjonalparken. Kanskje vil stadutviklinga i sentrum her bere mykje meir preg av at vi er ein nasjonalparkkommune om nokon år. No fekk vi i alle fall ein god start, oppsummerer Hans Oskar Devik.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/334-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 27.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	17/2018	21.03.2018

Brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark 2017 - presentasjon av resultater

Forvalters tilrådning:

Byrkjje nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering med følgende kommentarer:

-
-
-

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak på møte den 15.03.2017, sak 5/2017:

- «1. Byrkjje nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar å gjennomføre brukerundersøkelse for Børgefjell nasjonalpark ifb. med utarbeidelse av besøksstrategi ihht. vedtatt prosjektplan.*
- 2. Brukerundersøkelsen gjennomføres ved bruk av selvregistreringskasser med standard spørreskjema ihht. mal fra Miljødirektoratet og ved etterundersøkelse.*
- 3. Nasjonalparkforvalter gis fullmakt til å gjøre avrop på rammeavtale for kjøp av konsulenttenester ifb. med brukerundersøkelsen*
- 4. Selvregistreringskassene plasseres på følgende lokasjoner:*
 - *På sti fra innfallsport Oksvollen til Austre Tiplingan*
 - *På sti fra innfallsport Øyum mot Legdvatn*
 - *På sti fra innfallsport Simskardet mot Simskardhytta*
 - *På Storelvhøgda*
 - *På Mattisvegen fra innfallsport på Smalvatnet*
 - *Ved Storelva i Namsvatnet*
- 5. Tiltaket defineres som en skjøtselsoppgave ihht. verneforskriftens § 5, 2 ledd.*
- 6. Vedtaket forutsettes finansiert av Miljødirektoratet på kap. 1420.21»*

Bakgrunnen for vedtaket om gjennomføring av brukerundersøkelse er nasjonalparkstyrets vedtak i sak 29/2015 om oppstart av planarbeidet med besøksforvaltningsplan for Børgefjell/Byrkjje nasjonalpark. Her ble det vedtatt at nasjonalparkforvalter utarbeider prosjektplan for planarbeidet jfr. veileder for besøksforvaltning i norske verneområder (M-415 | 2015) hvor brukerundersøkelse inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget.

Brukerundersøkelse har fulgt standard opplegg som gjennomføres i alle verneområder som skal utarbeide besøksstrategi. Opplegget er utarbeidet av Miljødirektoratet i samarbeid med nasjonalparkene som har vært piloter for prosjektet.

Brukerundersøkelsen har blitt gjennomført som forutsatt i prosjektplanen. Miljødirektoratet har gjennomført anbudskonkurranse på analysetjenester ifb. med undersøkelsen hvor Oslo Economics ble valgt som leverandør for Børgefjell nasjonalparkstyre.

Resultatene/rapport fra undersøkelsen vil bli presentert av Oslo Economics i møte. For ytterligere saksopplysninger henvises det til vedlagte rapport.

Vedlegg:

Rapport - Brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017 – mars 2018

Brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017

Analyser gjennomført av Oslo Economics og Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet på vegne av Børgefjell nasjonalparkstyre

Om Oslo Economics og Ole Jakob Sørensen

Oslo Economics er et analyse- og rådgivningsmiljø med ansatte som har bakgrunn fra offentlig forvaltning og ulike forsknings- og analysemiljøer. Vi tilbyr innsikt og analyse basert på fagkompetanse og metodekunnskap.

Ole Jakob Sørensen er dosent i naturforvaltning ved Nord universitet. Han har gjennom relevant utdanning og akademisk forsknings- og utredningsarbeid opparbeidet seg kompetanse på norsk naturforvaltning. Han har undervist i naturforvaltningsfag ved HiNT og Nord universitet i en årrekke.

Om brukerundersøkelser i verneområder

Det er en nasjonal målsetning at alle nasjonalparker og større landskapsvernområder skal ha utarbeidet sin egen besøksstrategi innen 2021. I forbindelse med dette arbeidet er det ønskelig at det gjennomføres brukerundersøkelser hvor det hentes inn mer informasjon om de besøkendes bruk og holdninger til det enkelte verneområde. Oslo Economics, i samarbeid med dosent Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet, har rammeavtale med Miljødirektoratet om utarbeidelse av brukerundersøkelser i verneområder.

Brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017/nummer 2018-5

© Oslo Economics, 21. februar 2018

Kontaktperson:

Jostein Skaar / Partner

jsk@osloeconomics.no, Tel. 959 33 827

Forsidebilde: Tore Tødås

Innhold

Forord	5
1. Oppsummering	6
2. Om Børgefjell nasjonalpark	8
3. Metode, gjennomføring og materiale	9
3.1 Spørreskjemaer i selvregistreringskasser	9
3.2 Selvregistreringskasser i Børgefjell	10
3.3 Ferdselstellere	13
3.4 Etterundersøkelse	14
4. Indikatorsett for Børgefjell nasjonalpark	16
5. Om brukerne av Børgefjell nasjonalpark	17
5.1 Informasjon om kjønn, alder, utdanningsnivå, bosted	17
5.2 Friluftslivserfaring og friluftslivsinteresse	19
5.3 Turfølget	20
5.4 Tidligere besøk og kjennskap til Børgefjell	22
5.5 Brukernes motiv for å besøke Børgefjell	23
5.6 Idealområde og purisme	24
6. Bruken av området	27
6.1 Romlig bruk	27
6.2 Bruk av sti og terreng	29
6.3 Type bruk	29
6.4 Tid i nasjonalparken og overnatting	31
6.5 Børgefjell som besøksmål	33
7. Informasjon og bruk av sosiale medier	35
7.1 Informasjonsinnhenting og foretrukket informasjon	35
7.2 Bruk av sosiale medier	38
8. Opplevelse av dagens tilstand i Børgefjell	40
8.1 Børgefjell som verne- og villmarksområde	40
8.2 Forstyrrende opplevelser	42
9. Synspunkt på forvaltning og tilrettelegging	43
10. Sammenligning av innfallsportene	46
10.1 Indikatorstabell for alle innfallsportene	46
10.2 Utvalgte indikatorer	46
11. Sammendrag og drøfting	54
12. Referanser	57
13. Vedlegg	58
13.1 Selvregistreringsundersøkelse	58

Forord

Frem til utgangen av 2020 skal det gjøres en nasjonal innsats for å styrke besøksforvaltningen i Norges nasjonalparker. I dette arbeidet er det behov for å få innspill fra brukerne av nasjonalparkene om hvordan de opplever naturområdet og forvaltningen av området. Det er videre et behov for å lære mer om sammensetningen av besøksgruppen; hvor kommer de fra, hva slags type naturopplevelser søker de og hvor lenge oppholder de seg i nasjonalparken? Dette er forsøkt besvart gjennom brukerundersøkelser.

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra en brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark gjennomført sommeren 2017. Formålet med rapporten er å få et bedre kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av Børgefjell nasjonalpark. Funnene fra denne brukerundersøkelsen skal inngå som grunnlag for å utarbeide en besøksstrategi for nasjonalparken.

Rapporten er gjennomført av Oslo Economics og Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet. Vi ønsker å takke Miljødirektoratet og forvalter i Børgefjell nasjonalpark for et velfungerende samarbeid under utarbeidelsen av rapporten. Vi retter også en takk til Norsk institutt for naturforskning (NINA) for et godt samarbeid under bearbeidelse og utsending av etterundersøkelsen.

Denne rapporten er utarbeidet av Eyvind Søraa, Gjermund Lien, Ole Jakob Sørensen og Ragnhild Haugli Bråten.

Oslo, 15. Februar 2018

Ragnhild Haugli Bråten
Prosjektleder

1. Oppsummering

Sommeren 2017 ble det gjennomført en brukerundersøkelse i Børgefjell nasjonalpark. For å tilegne seg ny og relevant kunnskap om bruken av Børgefjell nasjonalpark ble det hentet inn informasjon ved hjelp av kortfattede selvregistreringskort utplassert ved innfallsporene og populære rasteplasser inne i nasjonalparken, ferdsestjellere på utvalgte stier og en oppfølgende, web-basert spørreundersøkelse. Det ble samlet inn svar fra 776 brukere fra selvregistreringskassene og 168 svar fra etterundersøkelsen. Totalt var det plassert ut seks svarkasser i Børgefjell nasjonalpark. I tillegg var det mulig å fylle ut svarkort på skyssbåten som går til og fra Storelva og ved to utleiehytter ved Orvatnet. En svakhet med selvregistreringsundersøkelsen var at den i liten grad fanget opp besøkende som går inn fra svensk side (Stekenjokk). I dette området finnes det ingen bestemt innfallspore og ingen klare stier/ferdselsveier som brukes.

I Tabell 1-1 under presenteres nøkkelinformasjon om brukerne som har deltatt på brukerundersøkelsen i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017. Et kjennetegn ved de som besøker Børgefjell nasjonalpark er at de har reist langt for å komme til området. De fleste som tar seg inn i nasjonalparken velger å overnatte her, hvorav telt og lavvo er de mest benyttede overnattingsalternativene. Gjennomsnittlig turlengde for de som er på flerdagstur i Børgefjell er i overkant av fem dager.

Tabell 1-1: Nøkkelinformasjon om Børgefjell nasjonalpark

Antall respondenter 776 i kasseundersøkelse / 168 i etterundersøkelse			
Andel nordmenn (n=768)	83 %	Antall nasjonaliteter* (n=768)	16
Andel førstegangsbesøkende (n=766)	43 %	Lokalt bosatte** (n=768)	13 %
Varighet dagstur (gj.snitt timer) (n=322)	5,15	Andel som er med på organisert tur (n=769)	4 %
Varighet flerdagstur (gj.snitt dager) (n=426)	5,05	Andel som går både på og utenfor sti (n=168)	83,3 %
Andel som overnatter i nasjonalparken (n=741)	57 %	Andel som går bare på sti (n=168)	13,7 %
Kvinneandel (n=772)	39 %	Andel som alltid går utenfor sti (n=168)	1,8 %

Kilde: Basert på selvregistreringsundersøkelse og etterundersøkelse gjennomført sommeren og høsten 2017. *Ikke medregnet norske respondenter **Personer som er bosatt i Grane, Hattfjelldal, Namsskogan eller Røyrvik.

I denne brukerundersøkelsen har vi vurdert hver respondent langs en purismeskala. Dette følger samme fremgangsmetode som er gjort i brukerundersøkelser i andre nasjonalparker. En purismeskala sier noe om brukernes preferanser for tilretteleggingstiltak og hvorvidt en ønsker å møte på andre mennesker når en er på tur. Lavpurister er de som ønsker mye tilrettelegging og synes det er hyggelig å møte andre mennesker på tur, mens høypurister setter pris på lite tilrettelegging og muligheter til å ferdes uforstyrret fra andre mennesker. Resultatene fra denne brukerundersøkelsen konkluderer med at Børgefjell tiltrekker seg svært mange høypurister sett i forhold til andre verneområder. 31 prosent av de besøkende faller innunder gruppen som defineres som høypurister, mens 27 prosent av respondentene defineres som mellompurister. 42 prosent av respondentene defineres som lavpurister.

De aller fleste besøkende (97,6 %) visste at Børgefjell er vernet som nasjonalpark før de besøkte området. Videre er det i underkant av tre av fire respondenter som oppgir at vernestatusen var av betydning for at de besøkte området. De besøkende har jevnt over høy kunnskap om regler for atferd i nasjonalparken. Dette kan ha sammenheng med at de fleste besøkende leser seg opp om området før de besøker Børgefjell. 65 prosent av respondentene i etterundersøkelsen oppgir at de hentet informasjon om Børgefjell i forkant av besøket. De aller fleste respondenter syntes det var uproblematisk å finne god informasjon om området. Enkelte respondenter presiserer imidlertid at det hadde vært ønskelig med mer informasjon om elve- og bekkekryssing i verneområdet, herunder informasjon om hvorvidt og hvor det finnes broer eller klopper som gjør kryssing av vannløp enklere.

Børgefjell nasjonalpark et naturområde med relativt lite tilrettelegging i form av tydelige stier, informasjonsskilt, klopper og oppvarmede hytter. I etterundersøkelsen uttrykker også de besøkende en tilfredshet med

forvaltningen av nasjonalparken og graden av tilrettelegging. Et annet funn fra brukerundersøkelsen er at forvaltningsmyndigheten treffer godt med de prioriteringene de gjør når det kommer til hvilke tilretteleggingstiltak en satser på. Respondentene uttrykker at de tilretteleggingstiltakene som er viktigst for dem når de er på tur også er de tilretteleggingstiltakene som er av høyest kvalitet i Børgefjell. Allikevel finnes det enkelte forbedringsmuligheter hvis en skal tro respondentene. De besøkende uttrykker at forvaltningsmyndigheten kan bli enda flinkere til å informere brukerne ved hjelp av informasjonstavler ved innfallsporene og skilt som angir avstand og retning.

Totalt sett virker forvaltningen å være godt tilpasset verneformålet for nasjonalparken og den brukerguppen som besøker Børgefjell i dag. De besøkende er en gruppe mennesker som ønsker å oppleve uberørt natur og lite forstyrrelser fra andre besøkende. Til tross for at mye av friluftslivet som utøves i Norge har blitt mer avansert når det gjelder bruken av teknisk utstyr og tilrettelegging som er mulig, viser de besøkende til Børgefjell en svært stor interesse for tradisjonelt friluftsliv. Dette inkluderer fotturer og høstingsfriluftsliv. Det er svært få av respondentene som oppgir at de har interesse for moderne eller motoriserte friluftslivsaktiviteter. Forvaltningsmyndigheten i Børgefjell har tidligere uttrykt en bekymring for at nye friluftslivsformer skal kunne stå i konflikt med områdets verneformål (Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag, 2009):

Den generelle samfunnsutviklingen har også innvirkning på friluftslivet. I dag ser man en rekke nye aktiviteter som er mer orientert mot sport og prestasjon. De nye aktivitetene krever i mange tilfeller økt tilrettelegging. Hvis denne typen aktiviteter får utvikle seg uten påvirkning fra forvaltningsmyndigheten, kan de komme i konflikt med verneformålet for nasjonalparken. Utfordringen vil derfor være å utvikle friluftslivsaktivitetene i en miljøvennlig retning. For å oppnå en slik utvikling vil tilrettelegging for det enkle friluftslivet basert på naturopplevelser være hovednøkkelen.

Basert på funnene fra denne brukerundersøkelsen virker det ikke til å være en tydelig konflikt mellom de besøkendes bruk av verneområdet og verneformålet for nasjonalparken. Børgefjell nasjonalpark tiltrekker seg mennesker som setter det enkle friluftslivet høyt - hvor naturopplevelser står i sentrum. Fra denne brukerundersøkelsen fremgår det at de besøkende viser en sterk skespsis til å liberalisere reglene for bruk av verneområdet.

2. Om Børgefjell nasjonalpark

Børgefjell nasjonalpark ligger i grenseområdet mellom Nordland og Trøndelag. Nasjonalparken grenser til Sverige i øst og omfatter kommunene Grane, Hattfjelldal, Namsskogan og Røyrvik. Børgefjell nasjonalpark ble opprettet i 1963 som landets andre nasjonalpark. Formålet var å bevare et stort naturområde tilnærmet fritt for tekniske inngrep, med store villmarkspregede områder for å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyreliv (Lovdata, 2003). I den vestlige delen av Børgefjell nasjonalpark finnes høye tinder og dype daler med breer og fjellvann. Her finnes det høyeste fjellet i nasjonalparken; Kviggtinden med sine 1 699 høydemeter. I øst er landskapet preget av vegetasjonsløs ur og vidstrakte heier. I den midtre delen finnes et lavtliggende område med flere sjøer og vann som egner seg godt til ørretfiske. Børgefjell er et grenseområde mellom arktisk fauna og den sørligere faunaen. Her finnes både snøugle, kongeørn, den truede fjellreven, jerv og gaupe. I tillegg finnes ender og andre våtmarksfugler. Reindriften bruk av områdene har satt sitt preg på kulturlandskapet og det er fremdeles aktiv reindrift i hele området.

Børgefjell nasjonalpark er lite tilrettelagt når det gjelder antall hytter, broer og merkede stier som finnes i området. Det må medregnes en dag på å komme seg inn i nasjonalparken, samt en dag med å komme seg ut. Det finnes ikke rødmerking for å vise vei. I verneområdet er det i dag tre åpne buer/hytter og seks utleiehytter (inkl. 1 i Austre Tiplingan). De mest brukte stiene er de siste årene blitt klopplagt pga. slitasje. Det er også flere hengebruere i og utenfor verneområdet som benyttes av besøkende. Utover det, finnes det lite tilrettelegging i Børgefjell nasjonalpark. Av den grunn er Børgefjell nasjonalpark regnet som et yndet turmål for friluftslivsutøvere som søker lengre turer med telt og hvor uberørt natur står i sentrum for turen. Dette gjenspeiles også i det høye antallet bøker og tv-serier som er laget om området. Børgefjell er også kjent for sine varierte vassdrag og svært gode ørretbestander.

Børgefjell nasjonalpark kan nås ved å kjøre Europavei 6 sørfra eller nordfra. Eventuelt kan en kjøre via Sverige og gå inn fra Stekenjokk-området. Fra norsk side finnes det flere innfallsporter til området; båt over Namsvatnet i Røyrvik, fra Smalåsen mot Namskroken i Namsskogan, fra Tomasvatnet eller Simskardet i Grane, fra Øyum over Haustlægran, fra Oksvollen og fra Storvollen og sørover mot Rotnan.

Figur 2-1: Storelvdal med vannspeiling av Kviggtinden

Foto: Steinar Johansen, Foto Midt-Norge AS

3. Metode, gjennomføring og materiale

I utarbeidelsen av denne rapporten tar vi utgangspunkt i to ulike metoder for datainnsamling. Vi benytter spørreundersøkelser for å kartlegge bruk av nasjonalparken og holdninger til området. I tillegg benytter vi ferdselstellere for å kartlegge ferdsel i aktuelle områder i løpet av sommeren 2017. Data fra ferdselstellere vil benyttes som et supplement til spørreundersøkelsen og gi en indikasjon på ferdselsintensitet i deler av nasjonalparken. Totalt var det fire tellere som var utplassert i Børgefjell sommeren 2017. Fire tellere vil ikke være tilstrekkelig for å gi et fullstendig bilde av den romlige bruken i området, men vil si noe om bruksintensiteten på målepunktene og eventuelt kunne vise utvikling over tid for disse punktene.

Vi benytter data fra en todelt spørreundersøkelse. Den første undersøkelsen ble gjennomført sommeren 2017, mer spesifikt fra slutten av juni 2017 til starten av oktober samme år. Dette var en undersøkelse hvor de besøkende i nasjonalparken fylte ut et skjema ved hjelp av penn og papir (selvregistrering). På slutten av denne undersøkelsen ble respondentene bedt om å oppgi en e-postadresse hvis de ønsket å delta i en oppfølgende og mer detaljert web-undersøkelse høsten 2017. Web-undersøkelsen hadde til hensikt å skaffe enda mer detaljert informasjon om de besøkende, deres bruk av området, hvordan de skaffet seg informasjon om området, samt deres preferanser knyttet til tilrettelegging. Både selvregistreringsundersøkelsen og web-undersøkelsen tok utgangspunkt i tidligere brukerundersøkelser som er gjennomført for andre verneområder. På den måten har det vært mulighet for å sammenligne svarene fra Børgefjell nasjonalpark med resultater fra lignende undersøkelser som er gjennomført i andre verneområder. Det har allikevel vært behov for å gjøre enkelte tilpasninger av undersøkelsen for å hensynta de forholdene og særtrekkene som finnes i Børgefjell. Dette er gjort i samråd med forvalter i Børgefjell nasjonalpark. Det er utenfor vårt mandat å gjøre omfattende sammenligninger med andre områder. Imidlertid har det vært nyttig å gjøre enkelte komparative analyser innenfor enkelte temaområder.

Det er forvalter av nasjonalparken som har hatt ansvaret for å velge lokaliteter for plassering av svarkassene, samt montere svarkassene og gjøre ettersyn med dem. Montering og drift av ferdselstellere har blitt gjort av Statskog fjelltjeneste (to ferdselstellere) og forvalter av nasjonalparken i samarbeid med Statens naturoppsyn (to ferdselstellere). Oslo Economics og dosent Ole Jakob Sørensen ved Nord universitet har hatt det vitenskapelige ansvaret for behandling, analyse og presentasjon av dataene som er samlet inn fra spørreundersøkelsene og ferdselstellere.

3.1 Spørreskjemaer i selvregistreringskasser

Det har tidligere blitt gjennomført tilsvarende brukerundersøkelser i andre verneområder. Dette inkluderer blant annet rapporter utført av Marit Vorkinn i Fylkesmannen i Oppland for Langsua nasjonalpark (2016) og NINA sine brukerundersøkelser som inngår i rammeavtalen deres med Miljødirektoratet. Metodikken som benyttes i brukerundersøkelser er således utprøvd og en kjenner godt til styrker og svakheter ved denne. Den største fordelene med selvregistreringskasser er at det er en forholdsvis ressurseffektiv metode for å få samlet inn data for større områder og over lengre tid (Wold & Selvaag, 2017). Svarkassene blir plassert ut ved de viktigste innfallsporene til verneområdet. Eksakt avstand fra parkeringsplasser og naturlige startsteder til svarkassene vil kunne variere ut fra lokale forhold. Dette fordi synlighet, underlag og pausefasiliteter ved svarkassene er forhold som spiller inn på hvor mange som deltar på undersøkelsen. Derfor kan et stikryss eller en rasteplass som ligger et par kilometer fra parkeringsplassen være bedre plasseringer for en svarkasse enn ved selve parkeringsplassen.

Svakheter ved denne metoden er at den tar utgangspunkt i at besøkende følger faste ferdselsmønstre og går på stiene. En risikerer dermed at man utelater alle som beveger seg utenom stier og veier. En annen svakhet er bortfallsprosenten som i tilsvarende undersøkelser har vært stor. Dette er personer som passerer svarkassen uten å fylle ut skjema. Bortfallsprosenten er blant annet dokumentert til å være høy under en brukerundersøkelse i Fulufjället Nasjonalpark (Fredman et al., 2009). NINA har også erfaringer med at bortfallsprosenten kan variere mye mellom ulike områder uten at en vet helt hvorfor (Wold & Selvaag, 2017). En bortfallstudie gjennomført i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark viser at lokalt bosatte i mindre grad enn besøkende velger å fylle ut svarskjemaet (Kaxrud Wilberg, 2010).

Totalt var det 11 spørsmål som den besøkende var bedt å fylle ut i selvregistreringsundersøkelsen. Undersøkelsen var tilgjengelig på norsk, engelsk og sørsamsisk. De fleste spørsmålene var utformet med avkryssingssvar, men det var også enkelte kortsvarmuligheter. Spørsmålene i denne undersøkelsen kan hovedsakelig deles i tre ulike grupper:

- En del hadde til hensikt å bli bedre kjent med de besøkende
 - Her ble det stilt spørsmål om bosted, alder, om de har besøkt området tidligere osv.
- En annen del av undersøkelsen kartla mer om turen som den enkelte respondent gjennomførte da han/hun besvarte spørreundersøkelsen
 - Her ble det stilt spørsmål om formålet med turen, varighet, gruppestørrelse, hvorvidt det er en organisert tur osv.
- Den siste delen av spørreundersøkelsen bidrar til å finne ut om de besøkende er fornøyd med tilretteleggingen slik den er i dag, samt hva de opplever som den optimale tilretteleggingen hvis de selv skulle kunne bestemme:
 - Her er det stilt spørsmål om de er fornøyd med forvaltningen generelt og tilrettelegging for friluftslivutøverne i området. Videre ble det stilt en rekke hypotetiske spørsmål om respondentens «idealområde» og hvorvidt dette området inkluderte en rekke ulike tiltak.

Helt til slutt ble respondentene oppfordret til å oppgi mailadressen sin hvis de kunne tenke seg å delta i en oppfølgende web-undersøkelse.

3.2 Selvregistreringskasser i Børgefjell

Det ble plassert ut seks svarkasser i Børgefjell nasjonalpark. Disse var plassert ut ved de viktigste innfallsporene til området og ved populære pausesteder. I tillegg var det mulighet til å fylle ut svarkort på skyssbåten som går til og fra Storelva og ved to utleiehytter. Utleiehyttene ligger vis-à-vis hverandre og svarkortene fra disse hyttene utgjør til sammen ett punkt i oversikten over svarkasselokaliteter i Tabell 3-1. Det var nasjonalparkforvalter i Børgefjell nasjonalpark som hadde ansvaret med å gjennomføre undersøkelsen, herunder å sette ut kassene, ansvar for å holde jevnlig ettersyn med kassene, samt nedmontering av svarkassene. Nasjonalparkforvalter fikk hjelp av Naturdata AS til å fylle inn dataene fra svarskjemaene inn i Excel.

Det ble inngått avtale med den lokale skyssbåten som tar besøkende inn til Storelva (Namsvannet) om å informere passasjerer om brukerundersøkelsen, samt tilby reisende på vei ut av verneområdet om å gjennomføre undersøkelsen på båten. I tillegg ble det avtalt med Røyrvik fjellstyre om at fjellstyret skulle ta ansvar for å henge opp brukerundersøkelsen ved utleiehyttene ved Orvatnet.

Svarkassene var plassert ved strategiske plasser langs stier; ved rasteplasser, ved en hengebru som alle må forbi for elvekryssing, ved utflating etter stigning på sti og ved en populær utkikksplass. I lokale medier ble det skrevet om undersøkelsen og lokalbefolkningen ble oppfordret til å besvare undersøkelsen (NRK, 2017). Svarkassene var alle utstyrt med en frontplakat som oppfordret de passerende til å stoppe og svare på undersøkelsen. På innsiden av svarkassen var det plassert et skriv som ga informasjon om undersøkelsen. Denne informasjonen var gitt på tre ulike språk; norsk, engelsk og sørsamisk. I svarkassen lå også svarskjemaene på tre ulike språk og nødvendig materiell for å utføre undersøkelsen. Utfylte svarskjemaer ble puttet i en tilhørende postkasse på undersiden av kassen. Alle frontplakater og skriftlig materiell i svarkassene ble laminert for å tåle vær og vind.

Figur 3-1: Svarkasse ved Namsvatnet i Børgefjell sommeren 2017

Foto: Tore Tødås, Nasjonalparkforvalter

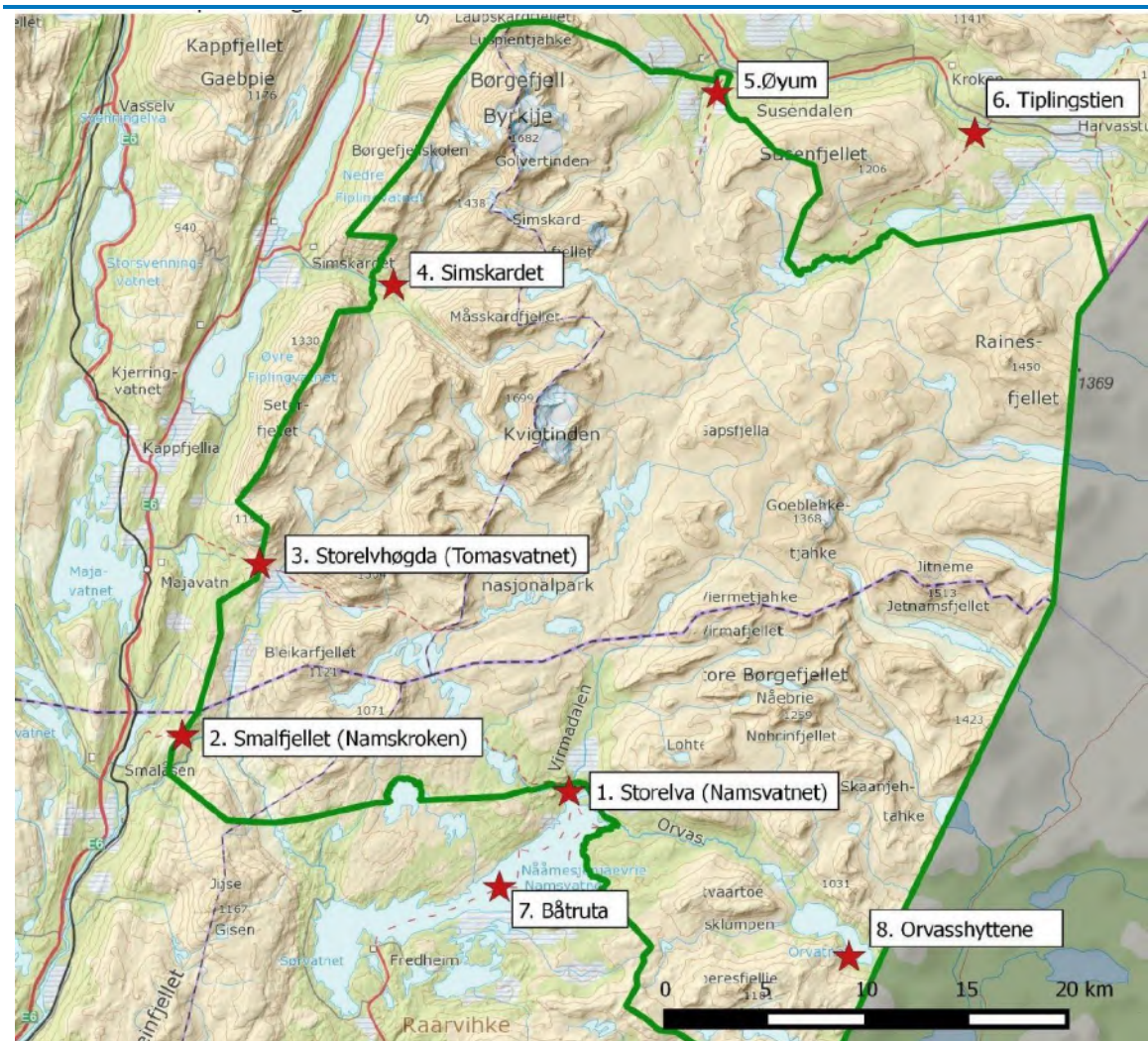
Det ble gjennomført ettersyn med kassene omtrent én gang i måneden i perioden de sto ute. Ettersynet inkluderte tømning av svarkassene og etterfylling av skjemaene. I tillegg så en til at alle plakater, informasjon og materiell var på plass. I enkelte andre nasjonalparker har det blitt gjennomført ettersyn med kassene omtrent hver 14. dag. Dette er områder med flere besøkende enn Børgefjell. I tillegg er Børgefjell en relativt stor nasjonalpark, noe som gjør at ettersyn av kassene tar mer tid. I en av kassene (Storelvhøgda) kom det fukt i svarkassen på grunn av slagvind fra vest. Dette var svarkassen som var mest tidkrevende å føre tilsyn med. Skjemaene var allikevel leselige. Ettersynet gjorde at svarkassene fungerte godt gjennom hele perioden.

Tabell 3-1: Plassering av selvregistreringskasser

Lokalitet (ved lokaliteter merket * var det også utplassert ferdsestiller)
<p>1. Storelva (Namsvatnet): Denne kassen står ved Storelva som renner ut i Namsvatnet i Røyrvik kommune. Hit kommer det turister via 9 km båttransport fra Namsvassgrenda til Namsvatnets nordlige del. Kassen er plassert ved brygge/gapahuk som benyttes av reisende med skyssbåten, se Figur 3-1. Alle som tar båten passerer denne svarkassen.</p>
<p>2. Smalfjellet (Namskroken): Namskroken er en innfallsport til Børgefjell fra Namsskogan i Nord-Trøndelag. Kassen har vært plassert ved et typisk «pausepunkt». Etter ca. 2 km med til dels tøff stigning kommer en til et punkt med utsikt over Namskroken hvor det er naturlig å ta en liten rast. Plasseringen har fungert greit ifølge forvalter i området. Det meldes om at kassen kunne være litt vanskelig å se for besøkende som gikk inn i området. Etter omlegging av sti medio august ble dette langt bedre. Namsskogan idrettsråd hadde fjelltrimpost i Namskroken i 2017, noe som kan ha påvirket resultatet.</p>
<p>3. Storelvhøgda (Tomasvatnet)*: Kassen har stått på verneområdegrensen på Storelvhøgda. Dette er en lokalitet som er 3,2 km fra parkeringsplass på Hersjarvollen og 4,1 km fra parkeringsplass ved innfallsport Tomasvatnet. Etter mye motbakke kommer man til Storelvhøgda hvor en får utsikt over Storelvdalen. Dette er et typisk punkt for en liten rast før stien går i nedoverbakke mot Storelva og videre innover Børgefjell. Kassen har vært eksponert og lett synlig rett ved stien. Grane kommune har fjelltrimpost på Storelvhøgda. Dette kan ha bidratt til at det er mange lokale som har svart ved denne selvregistreringsposten.</p>
<p>4. Simskardet*: Kassen har vært plassert ved hengebro over Golverskardelva, en plass hvor mange tar en liten pause etter 2,9 km vandring på sti i lett terreng. Simskardet er en av innfallsportene til Børgefjell fra Grane kommune. Det er også den innfallsporten til Børgefjell med mest besøk. Plassering av kasse var ved en plass som alle må forbi for elvekryssing. Kassen var godt eksponert, spesielt for besøkende på tur ut av området. Kassen var plassert på den siden av elva hvor det er mest populært med rasting/pause.</p>
<p>5. Øyum*: Plassering på sti fra Øyum til Legdvatnet. Kassen har stått ved sti 1,6 km fra parkeringsplassen. Etter en forholdsvis tøff stigning kommer en fram til et åpnere terreng hvor stien flater ut og man får utsikt over Susendal. Dette er lokasjon hvor det er naturlig å ta en pust i bakken. Plassering av kassen er rett ved sti. På traseen ble det også satt opp ferdsestiller i 2017. Telleren ble satt opp og driftet av nasjonalparkforvalter i samband med drift av selvregistreringskasser. Hattfjelldal idrettsråd hadde fjelltrimpost ved Legdvatnet.</p>
<p>6. Tiplingstien*: Plassering på sti fra innfallsporten ved Oksvollen til Austre Tiplingen. Kassen står 1 km fra parkeringsplassen etter en forholdsvis tung stigning. Kassen har god eksponering ettersom den har stått helt inntil stien. På traseen ble det satt opp ferdsestiller i 2017. Telleren ble satt opp og driftet av nasjonalparkforvalter i samband med drift av selvregistreringskasser. Hattfjelldal idrettsråd hadde fjelltrimpost ved Susenfjellenden.</p>
<p>7. Båtruta (Namsvatnet): Det ble inngått en avtale med skyssbåten om å informere passasjerer på tur ut av området om brukerundersøkelsen og tilby de som ikke hadde besvart skjemaet om å gjøre dette på båten. Dette for å fange opp personer som ikke hadde fylt ut skjema i kasse 1 ved Storelva og reisende fra Orvasselva og Storvika, som også er stoppeplasser for båtruta.</p>
<p>8. Orvatnet: Røyrvik fjellstyre har utleiehytte ved Orvatnet. Denne hytten består av 2 utleiedeler med felles gang. Fjellstyret påtok seg å henge opp en del skjema i gangen som leietakere kunne besvare.</p>

Ved lokasjoner merket med * var det også utplassert ferdsestiller.

Figur 3-2: Kart med lokaliteter (stjerne) der selvregistreringskasser var plassert ut

Kilde: Kart utarbeidet av nasjonalparkforvalter i Børgefjell nasjonalpark

Tabell 3-2: Antall gyldige svar ved de ulike svarkassene

Svarkasselokalitet	Antall gyldige svar (N)	Teller (total trafikk inn/ut)
1. Storelva (Namsvatnet)	123	
2. Smalfjellet (Namskroken)	105	498
3. Storelvhøgda (Tomasvatnet)	126	990
4. Simskardet	227	1722
5. Øyum	41	237
6. Tiplingstien	108	1110
7. Båtruta	33	
8. Orvasshyttene	13	
Totalt	776	

I Figur 3-2 på forrige side vises plasseringene av selvregistreringskasser i et kart over Børgefjell. Kartet viser at det var plassert ut bra med svarkasser ved innfallsporter sør, vest og nord til Børgefjell nasjonalpark, på norsk side. En svakhet med selvregistreringsundersøkelsen var at den i liten grad fanger opp besøkende som går inn fra svensk side (Stekenjokk). Her fantes det ingen svarkasser. I dette området er det ingen bestemt innfallsport og ingen klare stier/ferdselsveier som brukes. I Tabell 3-2 vises kasselokaliteter i Børgefjell sommeren 2017 og antall respondenter som svarte på selvregistreringsundersøkelsen. I denne tabellen fremgår det også hvilke steder som det har vært plassert ut ferdselstellere sommeren 2017.

Det var nasjonalparkforvalter sin oppgave å informere og innhente samtykke fra Statskog før utplassering av utstyret i felt. Det ble ikke gjennomført en bortfallstudie i Børgefjell nasjonalpark. En bortfallstudie i dette tilfellet ville hatt til hensikt å kartlegge kjennetegn ved de som passerte selvregistreringskassene uten å fylle ut selvregistreringskort. Med en bortfallsstudie ville en hatt mulighet til å undersøke om det var forskjeller mellom de som svarte og de som ikke gjorde det. Slike typer studier er imidlertid relativt kostnadskreven og av den grunn ikke blitt gjennomført i Børgefjell. De seks svarkassene sto ute fra slutten av juni til siste halvdel av september. Barmarksesongen 2017 ble noe komprimert pga. sen snøsmelting i fjellet og tidlig høst. Dette gjorde at turistene kom 2-3 uker senere enn normalt. Dette har nok til en viss grad påvirket antall svar som er kommet inn. Alle respondenter under 15 år ble utelatt fra analysene. Totalt er det 776 respondenter som er inkludert i analysene. Data fra skjemaene ble lagt inn i Excel av nasjonalparkforvalter. Dette fulgte standard prosedyre, slik det har blitt gjennomført ved brukerundersøkelser i andre verneområder. Videre benyttet Oslo Economics makrokoding i Excel til å analysere dataene.

3.3 Ferdselstellere

Det var plassert ut fire ferdselstellere i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017 (Tabell 3-2). Ferdselstilleren ved Simskardet blir forvaltet av Statskog fjelltjeneste. Denne står på Innervollen, ca. 800 meter fra parkeringsplassen. I tillegg monterte Statskog fjelltjeneste opp en ny ferdselstiller på Jengelstien fra Tomasvatnet i 2017. Begge tellerne til Statskog fjelltjeneste er av typen Schmidt electronics people counter. Dette er en nedgravd matteteller som registrerer når noen trækker på matten. De to andre tellerne, ved Øyum og Tiplingstien, ble forvaltet av nasjonalparkforvalter i Børgefjell. Disse to var av typen Ecocounter Eco-Twin og lånt ut av Statens naturoppsyn (SNO). Automatiske ferdselstellere, slik som Ecocounter Eco-Twin, registrerer ferdsel forbi telleren ved hjelp av en sensor som reagerer på infrarød stråling (varme). Dermed er ferdselstilleren i stand til å registrere når det kommer noe levende forbi sensoren. Ferdselele blir registrert på dato, hver hele time og retningen inn/ut. Tellerne står ute hele sesongen og det blir gjort ettersyn med tellerne for å kontrollere at telleren er skjult for forbipasserende og at alt fungerer som det skal. Tellerne ble montert ca. én meter fra bakken og på steder hvor stien er på sitt smaleste. Fordelen ved å montere ferdselstillerne én meter opp fra bakken er at en unngår å telle lavere dyr, herunder primært hunder og sauer. Ved å plassere tellerne på steder hvor stien er smal, unngår man risikoen ved at personer går ved siden av hverandre, som igjen fører til undertelling (Wold & Selvaag, 2017). Feilmarginen på disse ferdselstillerne skal være på maksimalt 5 prosent. NINA har gjennomført tester for å validere om denne feilmarginen er korrekt (Andersen et al., 2014). Det påvises her at en feilmargin på 5 prosent stemmer godt med deres egne målinger.

Figur 3-3: Ferdselstiller i Børgefjell sommeren 2017

Kilde: Foto mottatt av nasjonalparkforvalter Tore Tødås.

I Figur 3-3 på forrige side vises hvordan en Ecocounter Eco-twin er montert i stammen på et tre i Børgefjell nasjonalpark. Det er også vanlig å benytte never til å kamuflere telleren. Dette for at folk ikke skal få øye på sensoren og således bidra til feiltellinger.

Nasjonalparkforvalter i Børgefjell har sendt oss ferdselsdata fra sommeren 2017. For enkelte passeringpunkter har vi også historiske tellerdata tilbake til 2004. Nasjonalparkforvalter har gått igjennom data fra ferdselstellers manuelt for å vurdere kvaliteten på dataene. Dette for å vurdere om det er nødvendig å ta ut eller korrigere dataene. Det er herunder vurdert om tellerdataene er sannsynlige ut i fra eksisterende kunnskap om bruk av området. Åpenbare feildata (svært høye tall) er tidligere blitt utelatt fra datasettet. For 2017 er det imidlertid ikke blitt registrert noen feiltellinger blant de fire tellerne i Børgefjell nasjonalpark. Det er dermed ikke vært nødvendig å korrigere eller fjerne data fra ferdselstellerne.

3.4 Etterundersøkelse

Fra kasseundersøkelsen ble det samlet inn totalt 416 e-postadresser. Vi sendte ut en oppfølgende etterundersøkelse til disse respondentene. Etterundersøkelsen ble designet på tre ulike språk; norsk, engelsk og tysk. Respondenten kunne selv velge hvilket språk han/hun ville gjennomføre undersøkelsen på. Undersøkelsen ble opprettet i den web-baserte løsningen QuestBack (www.questback.com). Formålet med etterundersøkelsen var å kunne stille mer detaljerte spørsmål knyttet til bruk og holdninger enn det som var mulig i selvregistreringsundersøkelsen.

Spørreskjemaet i etterundersøkelsen følger et standardisert skjema som ble benyttet i ni andre verneområder samme år. Skjemaet er en revidert versjon av etterundersøkelser som er gjennomført i andre landskapsvernområder og nasjonalparker tidligere, både av NINA og andre aktører. Av de 416 e-posteneadressene var 95 adresser ugyldige, eller undersøkelsen nådde av en annen grunn ikke frem til mottaker, slik at utvalget utgjorde 321 respondenter. Svarprosenten var 52,3 prosent, det vil si at 168 respondenter besvarte etterundersøkelsen. Sammenlignet med andre brukerundersøkelser er dette en nokså normal svarprosent. Det ble sendt ut to påminnelser til de som ikke hadde svart på undersøkelsene. Påminnelser ble sendt med ca. en ukes mellomrom.

Antall svar i etterundersøkelsen er på et slikt nivå at en skal være forsiktig med å påstå at svarfordelingene fra undersøkelsen er fullstendig representative for brukerne av Børgefjell nasjonalpark. Når svarantallet blir begrenset kan tilfeldigheter i større grad spille inn, spesielt for oppfølgings spørsmål som er stilt til en andel av respondentene. Resultatene må derfor tolkes med forbehold og vurderes som indikasjoner og pekepinner fremfor sannheter som er gyldig for hele populasjonen av Børgefjell-brukere.

3.4.1 Representativitet etterundersøkelse versus selvregistreringskort

I Tabell 3-3 vises representativiteten i selvregistreringsundersøkelsen sammenlignet med etterundersøkelsen. Denne tabellen viser om det er en lik fordeling av ulike type brukere i de to undersøkelsene. Som nevnt tidligere er det ikke gjort en bortfallsstudie i forbindelse med denne brukerundersøkelsen, så vi kjenner ikke karakteristikkene ved de som ikke har fylt ut svarskjema. Av den grunn kan vi ikke vite om utvalget vi studerer er 100 prosent representativt for brukerne av Børgefjell nasjonalpark. Allikevel er det ønskelig at sammensetningen av utvalget i selvregistrerings- og etterundersøkelsen er nokså lik, slik at vi vet at det er tilnærmet den samme brukergruppen vi studerer i selvregistreringsundersøkelsen og etterundersøkelsen.

Fra Tabell 3-3 på neste side ser vi at de som besvarte etterundersøkelsen var noe eldre enn de som besvarte selvregistreringsundersøkelsen. Det er spesielt den aller yngste aldersgruppen (under 25 år) som har falt fra til etterundersøkelsen. Videre er kvinneandelen redusert fra 39 prosent i selvregistreringsundersøkelsen til 32,7 prosent i etterundersøkelsen. At kvinnenandelen og andelen yngre synker fra selvregistrering- til etterundersøkelse er et fenomen som en kjenner fra andre brukerundersøkelser, som for eksempel fra brukerundersøkelse i Langsua nasjonalpark (Vorkinn, 2016) og Sjølen landskapsvernområde (Wold & Selvaag, 2017). Andelen nordmenn øker med 4,5 prosentpoeng fra selvregistreringsundersøkelsen til etterundersøkelsen. Forskjellen er imidlertid ikke veldig stor, og fra andre brukerundersøkelser er det vanlig at andelen utlendinger som svarer er lavere i etterundersøkelsen.

Andelen lokalt bosatte reduseres med 2,9 prosentpoeng fra selvregistreringsundersøkelsen til etterundersøkelsen, mens øvrige nordmenn (ikke bosatt i Grane, Hattfjelldal, Namsskogan og Røyrvik) er noe mer representert i etterundersøkelsen enn i brukerundersøkelsen. Andel førstegangsbesøkende synker fra 43 prosent til 36,9 prosent fra selvregistreringsundersøkelse til etterundersøkelse. Det kan virke som at de med sterk tilknytning til området, her i form av antall tidligere besøk, hadde en større interesse av å gjennomføre etterundersøkelsen. En mulig

forklaring på hvorfor det er slik kan være at disse brukerne (med større sannsynlighet) vil nyte godt av eventuelle tiltak som iverksettes som følge av brukerundersøkelsen.

Tabell 3-3: Representativitet i selvregistrerings- og etterundersøkelse

	Selvregistreringsundersøkelse	Etterundersøkelse
<i>Alder, gjennomsnitt</i>	45,4 (n=714)	49,1 (n=168)
<i>Kvinneandel</i>	39 % (n=772)	32,7 % (n=168)
<i>Andel nordmenn</i>	83 % (n=768)	87,5 % (n=168)
<i>Andel lokalt bosatte*</i>	13 % (n=768)	10,1 % (n=168)
<i>Andel førstegangsbesøkende</i>	43 % (n=766)	36,9 % (n=168)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse og etterundersøkelse. * Lokalt bosatte er definert som personer som bor i kommunene Grane, Hattfjeldal, Namsskogan og Røyrvik.

Etter en vurdering av representativiteten i selvregistrerings- og etterundersøkelsen, har vi valgt å ikke vekte dataverdier fra etterundersøkelsen. Vekting av data innebærer å tillegge svar fra enkelte respondenter en større betydning. Dette kunne vært å gi de yngste respondentenes svar fra etterundersøkelsen en større vekt/betydning enn svarene fra andre aldersgrupper. Dette for å hensynta og utbalansere at unge personer kan være underrepresentert i etterundersøkelsen. Det er hovedsakelig to grunner til at vi velger å ikke vekte dataene fra etterundersøkelsen. For det første mener vi at forskjellene mellom respondentene i selvregistrerings- og etterundersøkelsen ikke er spesielt store, og således at skjevhetene er innenfor et akseptabelt nivå. Videre er det slik at vi ikke kjenner den sanne fordelingen av ulike typer brukere i Børgefjell nasjonalpark, så vi kan heller ikke vite om utvalget som utgjør respondentene i selvregistreringsundersøkelsen er en mer riktig representasjon av Børgefjell-brukerne enn det respondentene fra etterundersøkelsen er. Som påpekt av NINA i brukerundersøkelsen i Sølen (Wold & Selvaag, 2017), vil det også være slik at når det totale antallet respondenter i etterundersøkelsen er lite, vil det å vekte dataene kunne tilføre ytterligere usikkerhet. Det er derfor valgt å presentere alle data fra etterundersøkelsen uvektet.

3.4.2 Analyse og fremstilling av data

Rådata fra selvregistreringsundersøkelsen og den web-baserte etterundersøkelsen ble analysert ved hjelp av makrokoding i Excel. Respondenter under 15 år er ikke inkludert i fremstillingene/analysene. Dette utgjorde tre personer i selvregistreringsundersøkelsen og ingen i etterundersøkelsen (fordi de er luket i selvregistreringsundersøkelsen).

4. Indikatorsett for Børgefjell nasjonalpark

Et indikatorsett som viser nøkkelinformasjon om brukerne av Børgefjell nasjonalpark er presentert i Tabell 4-1 under. Fra selvregistreringsundersøkelsen er det mottatt svar fra respondenter fra 17 ulike nasjonaliteter. Det er også interessant å lese at personer som er på flerdagstur i Børgefjell i gjennomsnitt tilbringer mer enn fem sammenhengende dager i nasjonalparken. Disse samt flere funn om bruken av Børgefjell nasjonalpark vil vi studere mer i detalj i de neste kapitlene.

Tabell 4-1: Nøkkelinformasjon om respondentene som deltok på kasseundersøkelsen

Antall respondenter 776			
Andel nordmenn (n=768)	83 %	Antall nasjonaliteter* (n=768)	16
Andel førstegangsbesøkende (n=766)	43 %	Lokalt bosatte** (n= 768)	13 %
Varighet dagstur (gj.snitt timer) (n=322)	5,15	Andel som overnatter i nasjonalparken (flerdagstur) (n=741)	57 %
Varighet flerdagstur (gj.snitt dager) (n=426)	5,05	Andel som er med på organisert tur (n=769)	4 %
Kvinneandel (n=772)	39 %	Andel som går med barn under 15 år i følge (n=766)	14 %

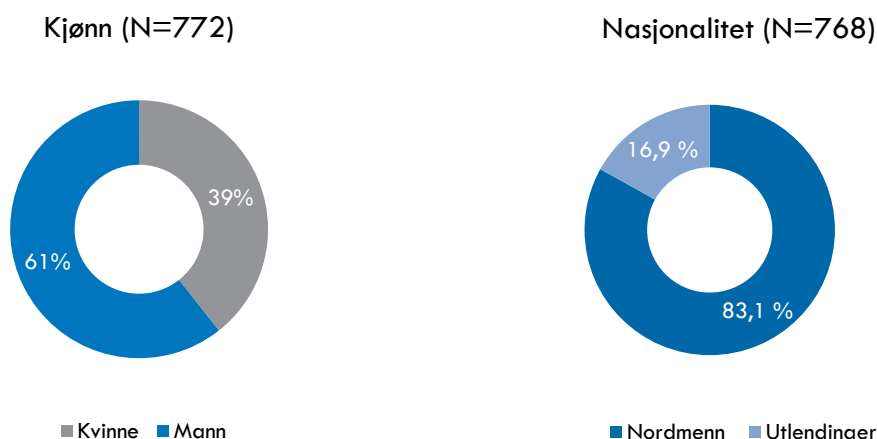
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen. * Ikke medregnet norske respondenter **Bosatt i Grane, Hattfjelldal, Namsskogan eller Røyrvik

5. Om brukerne av Børgefjell nasjonalpark

5.1 Informasjon om kjønn, alder, utdanningsnivå, bosted

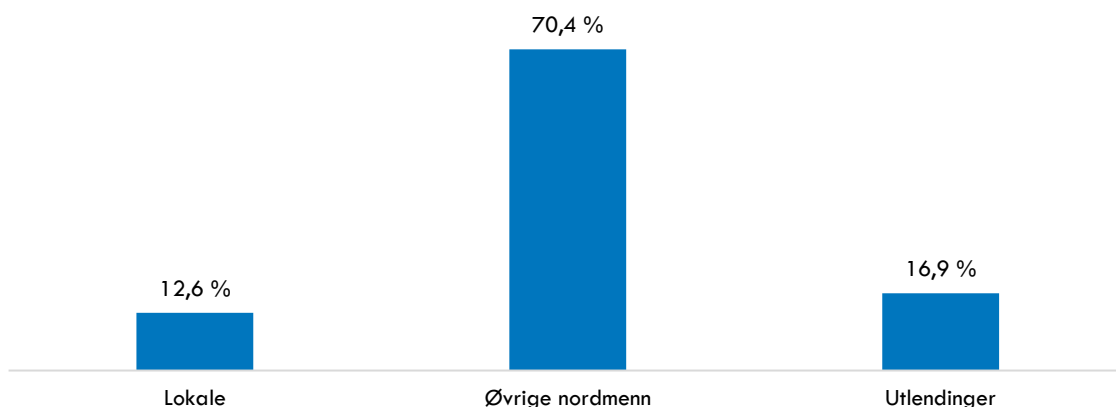
Av 772 personer som fylte ut svarskjema i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017 var 61 prosent menn og 39 prosent kvinner (Figur 5-1). Blant de utenlandske turistene var det 59 prosent menn og 41 prosent kvinner. Det er med andre ord en overvekt av menn både blant de norske og utenlandske besøkende. Videre er 83,1 prosent av de som besøker Børgefjell nordmenn, mens 16,9 prosent er personer med bostedsadresse utenfor Norge. Fra Figur 5-2 fremgår det at 12,6 prosent av de besøkende har bostedsadresse i kommunene som Børgefjell nasjonalpark ligger i, mens 70,4 prosent bor i andre kommuner i Norge. I kapittel 10 er det også analysert hvilke fylker de besøkende kommer fra. Her fremkommer det at 41 prosent av de besøkende var fra Nordland eller Nord-Trøndelag¹, mens 42 prosent var fra andre fylker i Norge. Sammenlignet med andre nasjonalparker er det en relativt høy andel utenlandske besøkende i Børgefjell. Til sammenligning var 10 prosent av de besøkende som fylte ut tilsvarende svarskjema i Lomsdal-Visten nasjonalpark utenlandske (Oslo Economics & Sørensen, 2018a). Av de utenlandske turistene er det desidert flest tyskere i Børgefjell nasjonalpark; 34,6 prosent av de utenlandske besøkende var tyske, 16,9 prosent var nederlendere, 11,5 prosent var svenske, 7,7 prosent var sveitsere. Videre følger Belgia (5,4 %), Østerrike (4,6 %) Tsjekkia (3,8 %) og Danmark (3,8 %).

Figur 5-1: Kjønnfordeling (til venstre) og andel nordmenn (til høyre) i Børgefjell

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Figur 5-2: De besøkendes bosted* (N=768), prosentfordeling

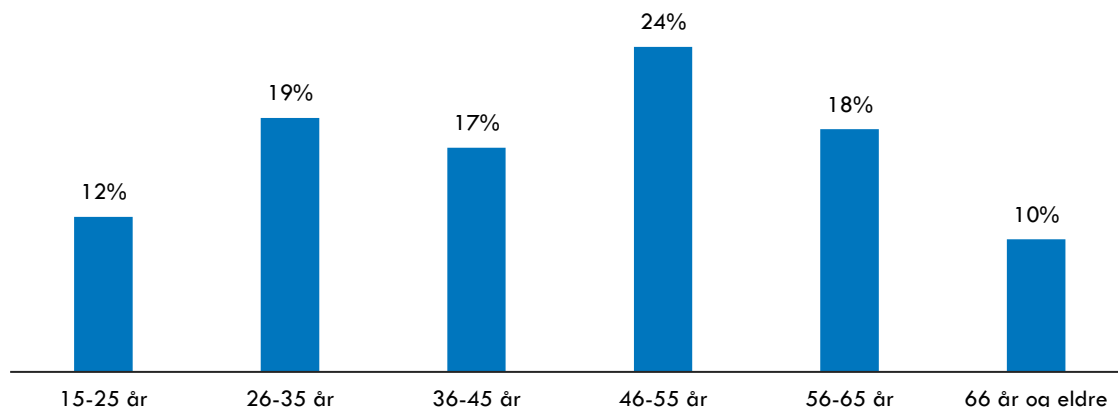

Kilde: Basert på selvregistreringsundersøkelsen. * Lokale respondenter er definert som personer med bostedsadresse i kommunene Grane, Hattfjelldal, Namsskogan og Røyrvik

¹ Nord-Trøndelag var et eget fylke da denne undersøkelsen ble gjennomført sommeren 2017

En oversikt over alderssammensetningen på de besøkende til Børgefjell (Figur 5-3) viser at Børgefjell er et område som tiltrekker seg personer i alle aldre. Omtrent halvparten (48 %) av de besøkende er 45 år eller yngre. Børgefjell er et populært område for 46-55-åringene. 24 prosent av de som har fylt ut svarskjema i løpet av sommeren 2017 er mellom 46 og 55 år. Gjennomsnittsalderen til de besøkende i Børgefjell er 45,4 år. Dette er høyere enn i Møysalen (38,4 år) (Oslo Economics & Sørensen, 2018b), men lavere enn i Lomsdal-Visten (46,7 år) (Oslo Economics & Sørensen, 2018a).

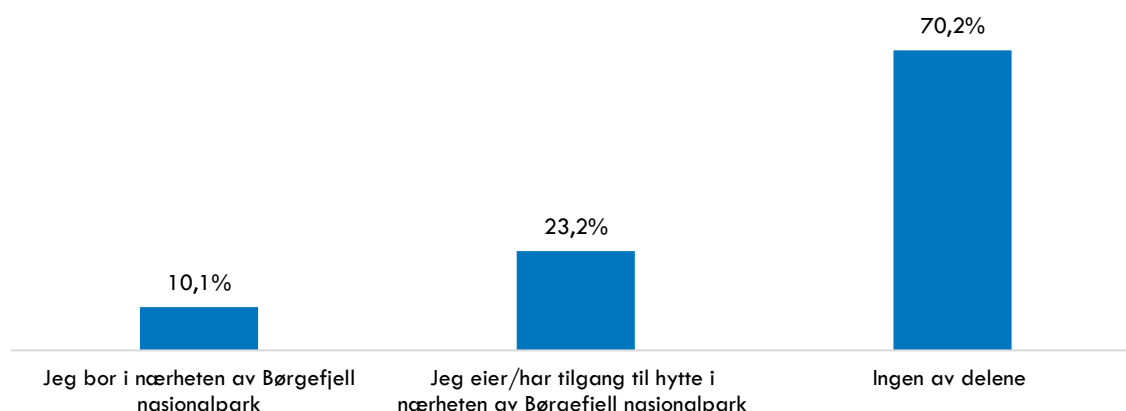
Figur 5-3: Aldersfordeling i Børgefjell (N=714)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om deres tilknytning til området. Det ble her kartlagt andelen av de besøkende som bor i nærheten av Børgefjell nasjonalpark, dvs. personer som bor i kommunene Grane, Hattfjelldal, Namsskogan og Røyrvik. Fra etterundersøkelsen er det 10,1 prosent av respondentene som oppgir at de er bosatt i kommunene som Børgefjell er en del av (Figur 5-4). Videre oppgir 23,2 prosent av respondentene at de eier eller har tilgang til hytte i nærheten av nasjonalparken, mens 70 prosent av respondentene er tilreisende uten en slik tilknytning til Børgefjell.

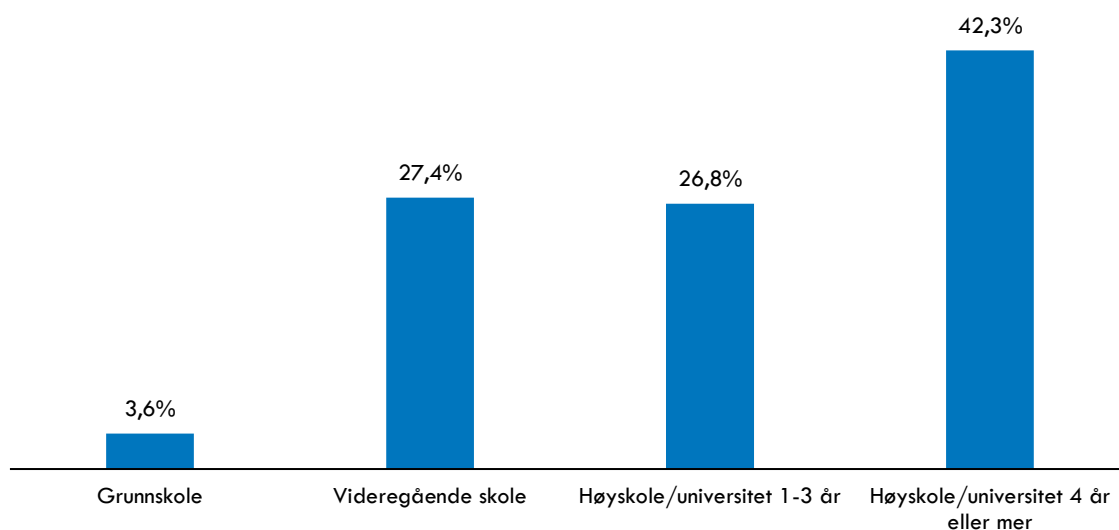
Figur 5-4: Tilknytning til området (N=168)*

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse. * Mulig å krysse av for flere alternativer, herunder at en både bor i nærheten av Børgefjell og eier/har tilgang til hytte i området. Av den grunn summerer alternativene seg til mer enn 100 prosent.

De fleste som besøker Børgefjell er godt utdannet. 42,3 prosent av respondentene i etterundersøkelsen hadde høyskole eller universitet i mer enn fire år som høyeste fullførte utdanning (Figur 5-5). Videre er det 26,8 prosent av respondentene som har høyskole eller universitet (1-3 år) som høyeste fullførte utdanning. 31 prosent av respondentene har grunnskole eller videregående skole som høyeste fullførte utdanning.

Figur 5-5: Høyeste fullførte utdanning (N=168), prosentfordeling

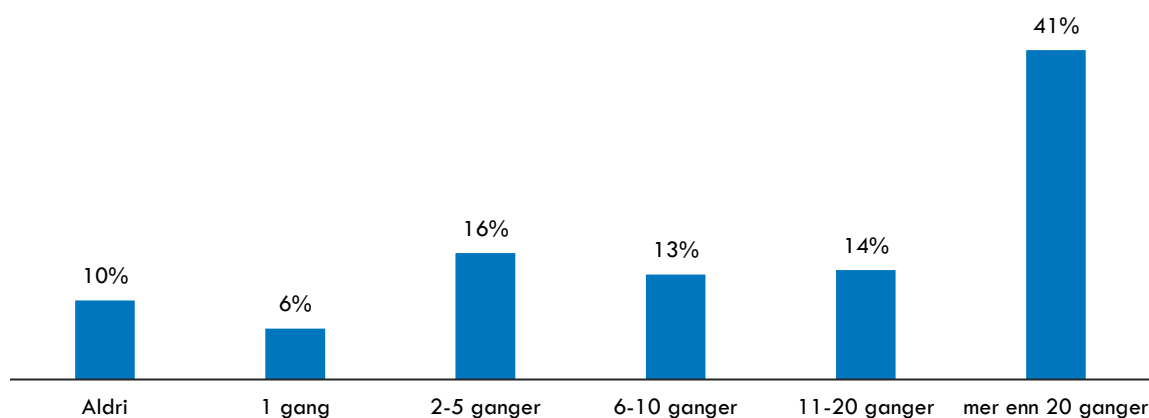

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse.

5.2 Friluftslivserfaring og friluftslivsinteresse

De besøkende til Børgefjell har jevnt over mye erfaring med å være på flerdagers fot- eller skitur. I selvregistreringsundersøkelsen oppgir 90 prosent av respondentene at de har erfaring med å være på flerdagers tur til fots eller på ski (Figur 5-6). Videre er det en høy andel av de besøkende som oppgir at de har betydelig erfaring med slike typer turer. 55 prosent av respondentene oppgir at de har erfaring fra flere enn 10 flerdagsturer. Det vitner om at de besøkende til Børgefjell nasjonalpark er svært turvante.

Figur 5-6: Erfaring med flerdagers fot/skitur. Hvor mange ganger har du vært på en flerdagers fottur eller skitur? (N=709)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen.

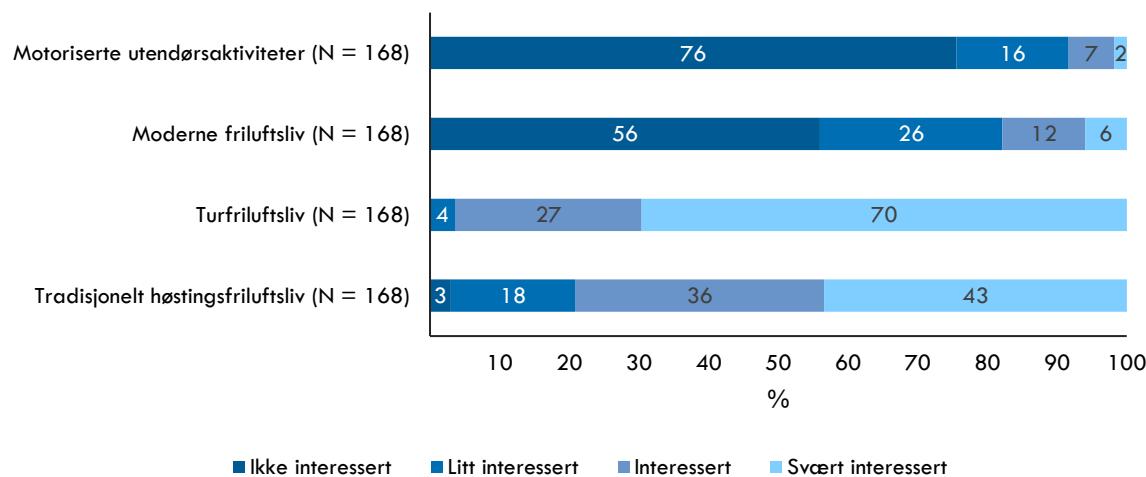
I etterundersøkelsen ble det kartlagt hvilken interesse de besøkende hadde for ulike typer friluftsliv. Respondentene kunne svare på deres interesse for fire ulike friluftslivsformer. Disse var definert på følgende måte:

- **Motoriserte utendørsaktiviteter:** F.eks. båtsport og snøscooterkjøring.
- **Moderne friluftsliv:** Aktiviteter som krever spesielle ferdigheter og utstyr, f.eks. terrengsykling, klatring, kiting, elvepadling, hanggliding, randonee.
- **Turfriluftsliv:** Gurer til fots og/eller på ski.
- **Tradisjonelt høstingsfriluftsliv:** Sanking av sopp og bær, samt jakt og fiske.

Et fellestrekk for de som besøker Børgefjell er at de interesserer seg for turfriluftsliv (Figur 5-7). 97 prosent av respondentene i etterundersøkelsen oppgir at de er «interessert» eller «svært interessert» i turfriluftsliv. Videre oppgir 79 prosent av respondentene at de er interessert eller svært interessert i tradisjonelt høstingsfriluftsliv. Svar fra etterundersøkelsen gir en tydelig pekepinn på at de besøkende til Børgefjell har en sterk interesse for det tradisjonelle friluftsliv med fotturer i flott natur. I likhet med i mange andre verneområder kjennetegnes de besøkende i Børgefjell at de foretrekker det enkle og tradisjonelle høstings- og turfriluftslivet.

Omtrent hver femte besøkende til Børgefjell (18 %) er interessert eller svært interessert i det moderne friluftsliv, som er aktiviteter som setter større krav til ferdigheter og utstyr. Enda færre igjen, omtrent 9 prosent av de besøkende, viser interesse eller stor interesse for motoriserte utendørsaktiviteter.

Figur 5-7: Interesse for ulike typer friluftsliv (N=168)

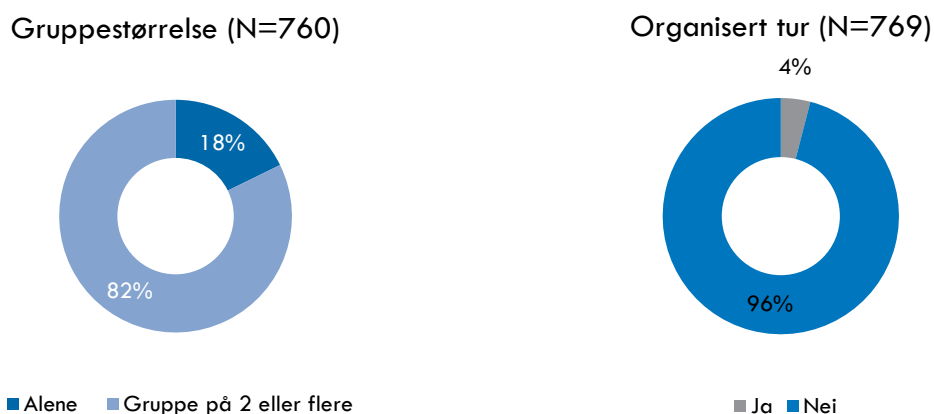

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

5.3 Turfølget

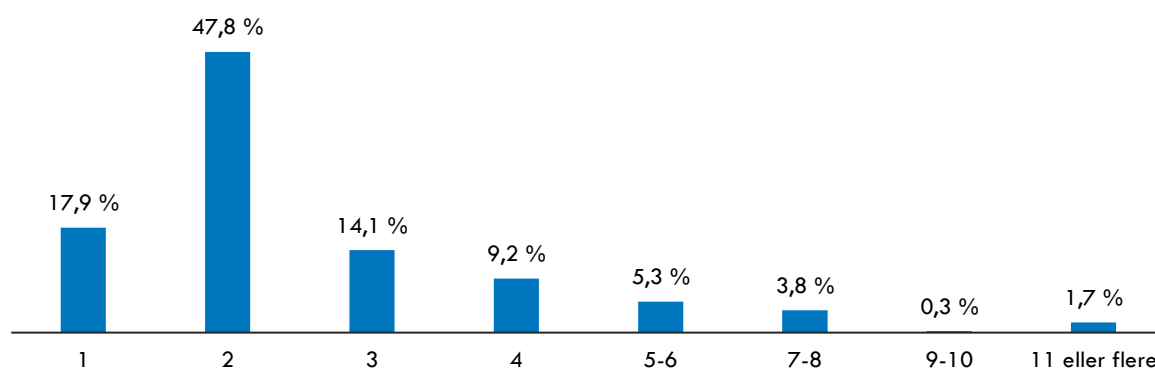
De fleste som besøker Børgefjell nasjonalpark reiser sammen med andre (Figur 5-8). Det er kun 18 prosent av de besøkende som reiser alene. Dette er en nokså vanlig fordeling når en sammenligner med forholdene i andre nasjonalparker. Til sammenligning er det 19 prosent som besøker Lomsdal-Visten nasjonalpark alene (Oslo Economics & Sørensen, 2018a). Av de som svarte på selvregistreringsundersøkelsen er det 4 prosent av de besøkende oppgir at de deltar på en organisert tur. Det er få kommersielle aktører som arrangerer organiserte turer til Børgefjell nasjonalpark. Imidlertid er vi kjent med at det finnes lokale turlag som arrangerer organiserte turer for sine medlemmer. Den mest vanlige gruppestørrelsen er to personer. Nesten halvparten (47,8 %) av de besøkende oppgir at de var på tur med kun én annen person, mens rundt 11 prosent av de besøkende reiste i gruppe med fem eller flere personer (Figur 5-9).

Figur 5-8: Andel alenereisende (figur til venstre) og andel som reiste som organisert gruppe (figur til høyre)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

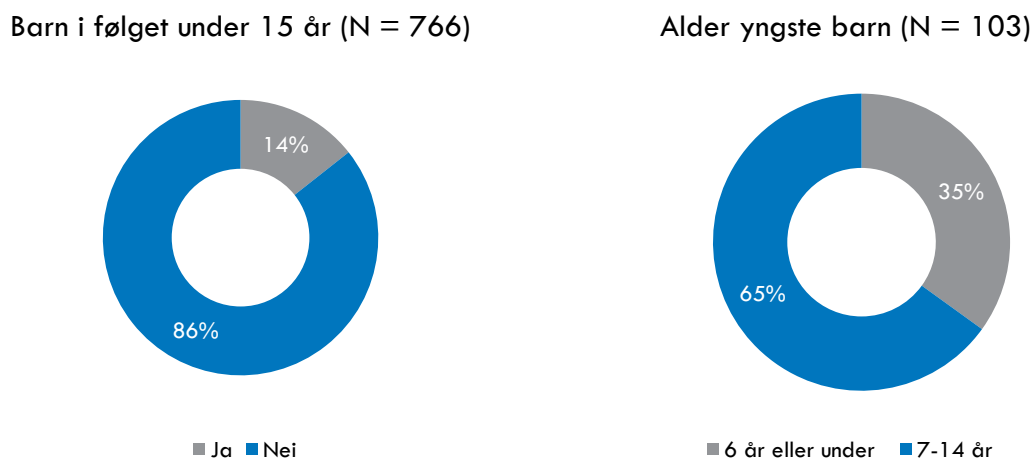
Figur 5-9: Frekvensfordeling gruppestørrelse (N=761)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Fra Figur 5-10 fremgår det at relativt få personer hadde med seg barn i følget (14 %). Sammenlignet med andre verneområder er barneandelen nokså lav. Dette kan ha sammenheng med at Børgefjell nasjonalpark har mindre tilrettelegging enn andre verneområder og området er således mer utfordrende å ferdes i. Av de som hadde med seg barn var 65 prosent av disse i alderen 7-14 år.

Figur 5-10: Andel med barn i følget og alder på yngste barn

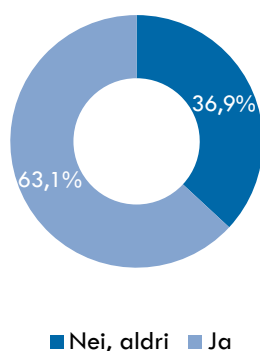
Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse sommeren 2017

5.4 Tidligere besøk og kjennskap til Børgefjell

Resultatene fra brukerundersøkelsen viser at Børgefjell nasjonalpark har en relativt høy andel førstegangsbesøkende. Fra etterundersøkelsen oppgir 36,9 prosent av respondentene at de ikke har besøkt Børgefjell før 2017 (Figur 5-11). Det er lavere andel av respondentene som ikke har besøkt Børgefjell tidligere i etterundersøkelsen enn i kasseundersøkelsen, hvor det var 43 prosent av respondentene som ikke hadde besøkt området tidligere (N=766). Den høye andelen førstegangsbesøkende gjenspeiler at Børgefjell er et område som tiltrekker seg mange tilreisende. Området er mindre tilrettelagt for korte og enkle turer for lokalbefolkningen, som eksempelvis kveldsturer etter jobb eller korte dagsturer i løpet av helga. Samtidig er avstanden til befolkningscentre av betydelig størrelse relativt stor. Dette, kombinert med områdets relativt utfordrende landskap, gjør at det kreves noe planlegging før en besøker området.

Figur 5-11: Tidligere besøk i Børgefjell nasjonalpark (N=168)

Har du besøkt Børgefjell nasjonalpark før 2017?

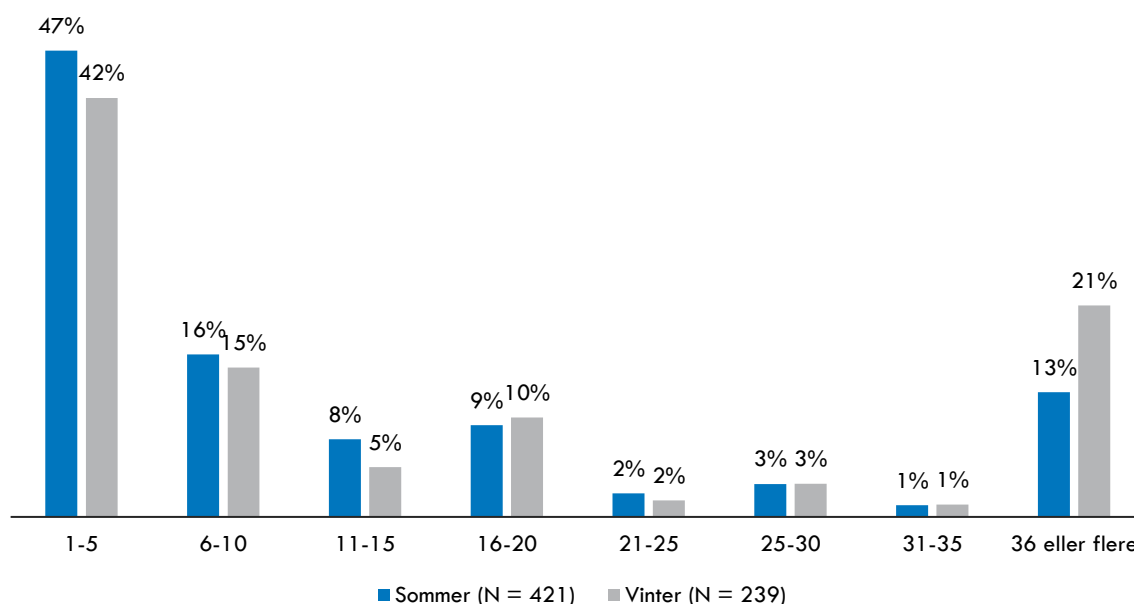
Basert på svar fra etterundersøkelsen

I selvregistreringsundersøkelsen ble de besøkende spurt om hvor mange somre og vintre de har vært i Børgefjell tidligere. Det er flere som oppgir at de har besøkt Børgefjell tidligere på sommerstid (421) enn vinterstid (239). Dette sier ikke nødvendigvis noe om forholdet mellom antall brukere som besøker området sommers- og vinterstid. Ettersom denne undersøkelsen er gjennomført på sommeren, er det rimelig å anta at personer som kun benytter seg av området på sommeren er overrepresentert i utvalget vårt.

De fleste som har vært i Børgefjell tidligere har vært i området mellom 1-5 somre og/eller 1-5 vintre (Figur 5-12). Det er 13 prosent av de sommerbesøkende som oppgir at de har besøkt Børgefjell mer enn 36 somre. På tilsvarende vis er det 21 prosent av de vintersbesøkende som oppgir at de har besøkt Børgefjell mer enn 36 vintre. I gjennomsnitt har de som har vært i Børgefjell tidligere besøkt området i overkant av 9 somre og 11 vintre.² Det synes også å være personer som besøker området gjennom hele året. 90 prosent av besøkende med over 20 besøk sommerstid hadde også over 20 eller flere besøk vinterstid.

² Det er her skilt mellom de som har besøkt området på sommerstid og vinterstid. Blant de som har besøkt området tidligere på sommerstid er gjennomsnittlig antall somre en har besøkt Børgefjell 9 somre.

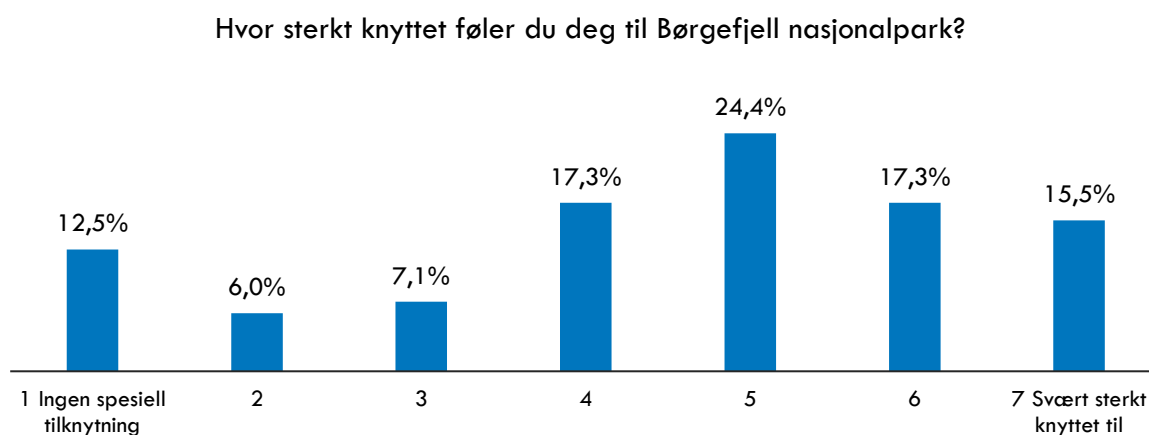
Figur 5-12: Tidligere besøk. Hvor mange somre og vintre har du besøkt Børgefjell tidligere?

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om hvor knyttet de føler seg til Børgefjell, hvor en verdi lik 1 antyder ingen spesiell tilknytning og en verdi lik 7 representerer en svært sterk tilknytning. I Børgefjell oppnås det en gjennomsnittsscore på 4,5, som tyder på at brukerne føler seg nokså sterkt knyttet til Børgefjell (Figur 5-13). 57,2 prosent av respondentene gir en score som er 5 eller høyere, som indikerer at over halvparten av respondentene opplever en nokså spesiell tilknytning til Børgefjell nasjonalpark.

Figur 5-13: Tilknytning til Børgefjell nasjonalpark (N=168)

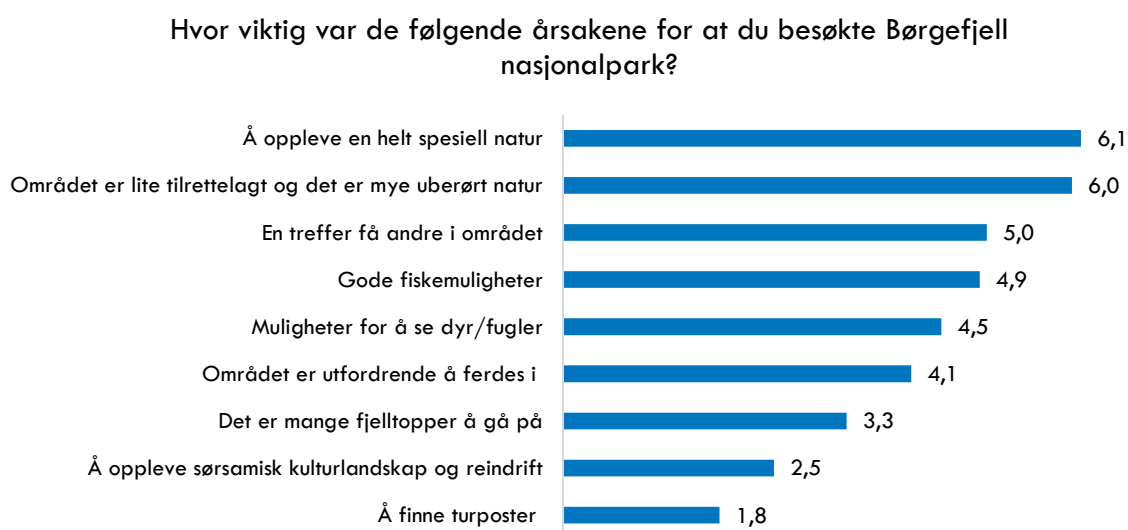

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

5.5 Brukernes motiv for å besøke Børgefjell

De besøkende kan ha ulike motiv for å besøke Børgefjell nasjonalpark. I Figur 5-14 vises svar fra etterundersøkelsen hvor de besøkende ble spurt om hvor viktige ulike forhold ved nasjonalparken var for at de besøkte Børgefjell. Her går skalaen fra 1 til 7, hvor 1 representerer at forholdet ikke hadde noen betydning, og 7 at forholdet hadde svært stor betydning. De besøkende oppgir at «det å oppleve en helt spesiell natur» (6,1) og «at området er lite tilrettelagt og at det er mye uberørt natur» (6,0) er de viktigste årsakene til at de besøker Børgefjell i gjennomsnitt. «Å oppleve sørsamisk kulturlandskap og rein», samt «å finne turposter», oppgis å ha minst betydning for at den gjennomsnittlige besøkende valgte å reise til Børgefjell. Resultatene fra etterundersøkelsen bekrefter at de besøkende til Børgefjell søker mot det enkle turfriluftslivet med muligheter til å ferdes uforstyrret i et spesielt naturlandskap.

Figur 5-14: Motiv for å besøke Børgefjell (N= 169) [1=ingen betydning, 7=svært stor betydning]

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

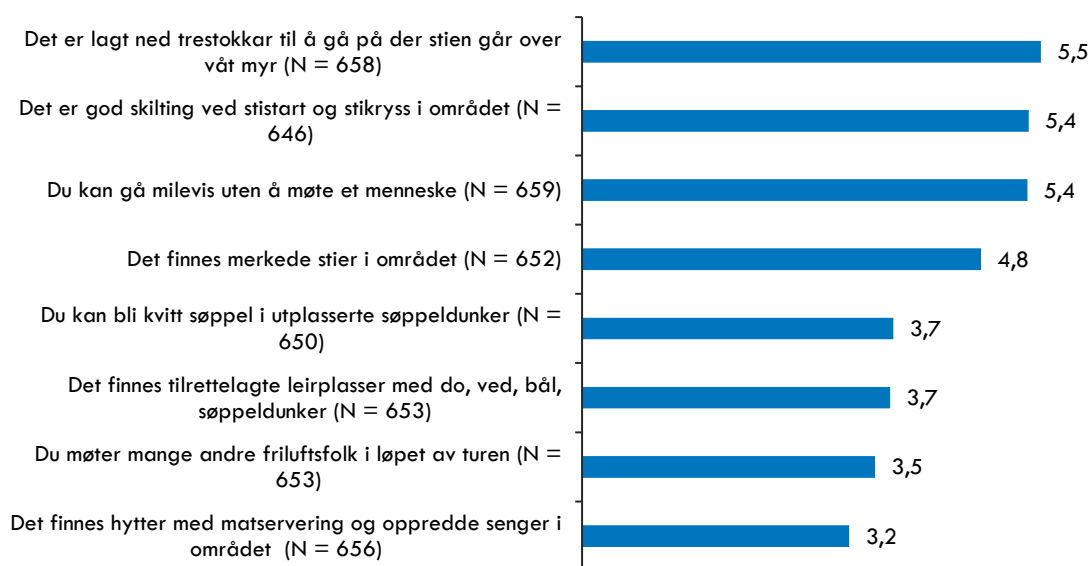
5.6 Idealområde og purisme

I selvregistreringsundersøkelsen ble de besøkende spurt om hva som kjennetegner deres idealområde gitt at de skal gjennomføre en flertimers tur i et skogs-/fjellterreng om sommeren (Figur 5-15). De åtte spørsmålene som brukes til å definere brukernes idealområde er ikke knyttet spesifikt til Børgefjell, derimot er de besøkende bedt om å se for seg et «idealområde», og beskrive hva som kjennetegner det. Respondentene skal vurdere hvordan åtte påstander kjennetegner deres idealområde, fra «ikke i det hele tatt» til «i svært stor grad»:

- Det finnes tilrettelagte leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker
- Du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker
- Det finnes merkede stier i området
- Det er god skilting ved stistart og stikryss i området
- Det er lagt ned trestokker til å gå på der stien går over våt myr
- Det finnes hytter med matsservering og oppredde senger i området
- Du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen
- Du kan gå milevis uten å møte et menneske

Brukerne i Børgefjell oppgir at idealområdet deres bør være tilrettelagt med klopper i myrområder (5,5) og god skilting ved stistart og stikryss i området (5,4). De besøkende synes også det er en tydelig kvalitet ved et område at man kan gå milevis uten å møte et menneske (5,4). De besøkende oppgir at det er mindre viktig at idealområdet deres inneholder søppeldunker (3,7) og tilrettelagte leirplasser (3,7). De besøkende legger minst vekt på at idealområdet deres må ha hytter med matsservering og oppredde senger (3,2) og at man kan møte andre friluftslivsmennesker her (3,5). Kort oppsummert setter de besøkende pris på at verneområdet er enkelt å orientere seg i, med en viss skilting, spesielt ved stikryss og stistart, og at det er lagt ut klopper i områder hvor stien går over til myr. Utover dette, ønsker Børgefjell-vandreren lite tilrettelegging i sitt idealområde.

Figur 5-15: Brukernes idealområde, gjennomsnittsscore³, [1 representerer at dette forholdet er «svært negativt», 4 betyr «nøytral» og 7 betyr at det er «svært positivt» at idealområdet inneholder dette forholdet]

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsskjema.

Fra de åtte ovennevnte forholdene som brukes til å kartlegge brukernes idealområde (Figur 5-15), er det mulig å beregne respondentenes purismegrad. Dette sier noe om brukernes preferanser for tilretteleggingstiltak for å gjøre friluftsliv enklere og hvorvidt en ønsker å møte på andre mennesker når en er på tur. Lavpurister er de som ønsker mye tilrettelegging og synes det er hyggelig å møte andre mennesker på tur. Høypurister setter pris på lite tilrettelegging og muligheter til å ferdes uforstyrret fra andre mennesker. Måten vi har beregnet andel lav-, mellom- og høypurister følger metoden som er beskrevet av Vistad og Vorkinn (2012). Hver respondent har fått en gjennomsnittsscore basert på hva de har svart på de åtte ovennevnte forholdene (Figur 5-15). Score-verdien ligger mellom 1 og 7 der lavpurister er de som oppnår en score mellom [1-3,5], mellompurister en score mellom [3,51-4,49] og høypurister en score på [4,5-7]. Det må påpekes at svarskaalen som er vist i Figur 5-15 over er snudd for syv av spørsmålene (bortsett fra alternativet «du kan gå milevis uten å møte et menneske») når vi beregner purismegrad.⁴

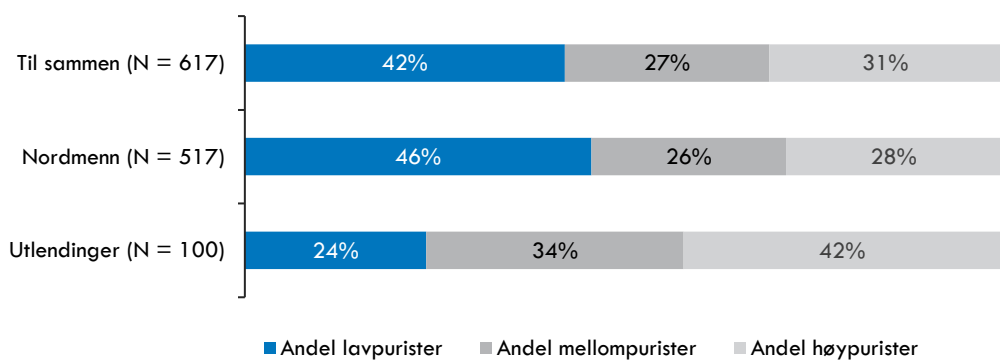
Av de 617 personene som ble vurdert etter purismeskalaen er det 42 prosent som defineres som lavpurister, 27 prosent som mellompurister og 31 prosent er definert som høy-purister etter denne skalaen (Figur 5-16). Det er en høyere andel mellom- og høypurister blant utlendinger enn blant nordmenn. Utenlandske turister ønsker dermed mindre tilrettelegging enn det nordmenn gjør og de setter mer pris på å kunne ferdes uforstyrret fra andre besøkende. Dette er en tendens som en også ser fra andre brukerundersøkelser i Norge.

Vi har videre gjort enkelte analyser for å finne ut i hvilken grad Børgefjell nasjonalpark fremstår som idealområdet til henholdsvis lav-, mellom og høypurister. Respondentene ble spurt om i hvilken grad Børgefjell samsvarer med deres eget idealområde, på en skala fra 1-5, hvor 1 betyr «ikke i det hele tatt» og 5 betyr «fullt samsvar». Som vist i Figur 5-17 oppgir 58 prosent av høypuristene at Børgefjell samsvarer fullt og helt med deres idealområde. Høypuristene gir Børgefjell en gjennomsnittsscore på 4,52, som må tolkes som at denne gruppen av besøkende opplever Børgefjell som et tilnærmet idealområde å ferdes i. Mellom- og lavpurister gir Børgefjell en gjennomsnittsscore på henholdsvis 4,2 og 4,3. Totalt sett mener den gjennomsnittlige Børgefjell-besøkende at verneområdet samsvarer godt med deres idealområde.

³ Spørsmålet var stilt slik: «Tenk deg at du skal gjennomføre en flertimers tur i skogs- /fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik DU helst vil ha det – som om det var ditt "idealområde" for en slik tur. Ville det være positivt eller negativt for deg at....»

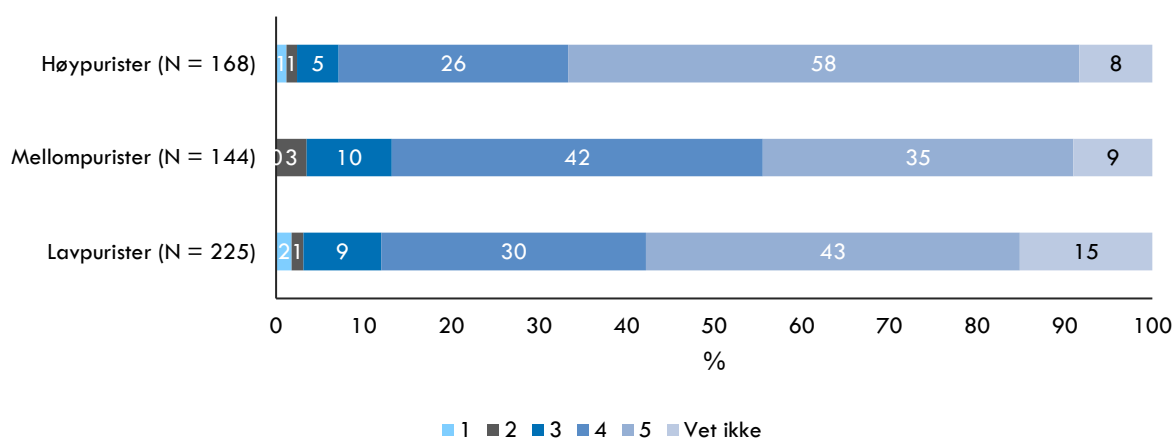
⁴ En person som svarer «7» (svært positivt) på hvordan det oppleves at man møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen, får omregnet en score til «1» når vi beregner purismegrad.

Figur 5-16: Purismegrad (N=617)

Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Figur 5-17: Samsvar med idealområde, [1=samsvarer ikke i det hele tatt, 5=fullt samsvar]

Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse, viser prosentfordeling (summerer seg til 100 %)

6. Bruken av området

I dette kapitlet vil vi se nærmere på hvordan de besøkende bruker nasjonalparken og hvor de ferdes. Vi har imidlertid ikke mulighet til å kartlegge brukernes ferdselsruter på et detaljert nivå. Det ville krevd at respondentene tegnet inn ferdselsruter i selvregistreringsundersøkelsen. Det er ikke gjort. Vi vil av den grunn presentere informasjon om hvilke innfallsporier som er mest benyttet og hvilke tellerpunkter som har flest registrerte målinger. Dette gir en indikasjon på hvilke deler av nasjonalparken det er mest ferdsel, men dessverre ikke et fullstendig bilde.

6.1 Romlig bruk

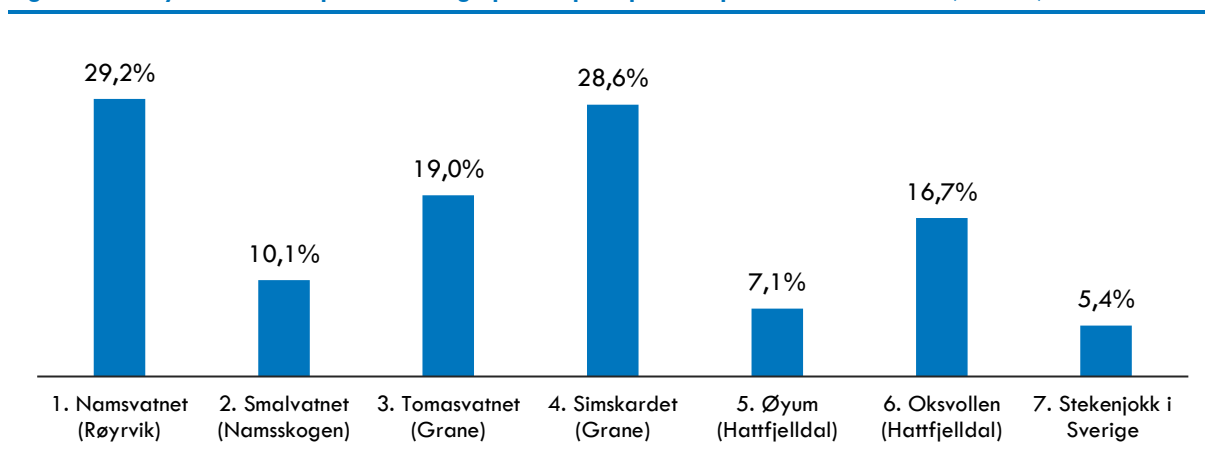
Både kasseundersøkelsen og etterundersøkelsen gir informasjon om hvordan de besøkende fordeler seg over de ulike innfallsporene. Statistikken med antall besøkende per innfallspori fra kasseundersøkelsen er ikke direkte sammenlignbar med besøksstatistikken fra etterundersøkelsen. I kasseundersøkelsen er det kun ett besøk som er registrert per besøkende, nemlig besøket da de fylte ut spørreskjemaet, mens i etterundersøkelsen kunne man velge flere alternativer dersom man hadde vært på tur til flere steder samme år. Resultatene fra kasseundersøkelsen er presentert i Tabell 6-1, mens resultatene fra etterundersøkelsen fremgår av Figur 6-1. Det er relativt høy korrelasjon mellom de to spørreundersøkelsene når det kommer til benyttede innfallsporier. Dette er også noe en skal forvente da respondenter i etterundersøkelsen er rekruttert fra kasseundersøkelsen.

Tabell 6-1: Registrerte svarskjemaer fra brukerundersøkelsen i Børgefjell (N=776)

Svarkasselokalitet	Antall gyldige svar	Prosentvis fordeling
1. Storelva (Namsvatnet)	123	16 %
2. Smalfjellet (Namskroken)	105	14 %
3. Storelvhøgda (Tomasvatnet)	126	16 %
4. Simskardet	227	29 %
5. Øyum	41	5 %
6. Tiplingstien	108	14 %
7. Båtruta (Namsvatnet)	33	4 %
8. Orvatnet	13	2 %
Totalt	776	100 %

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Figur 6-1: Benyttede innfallsporier til Børgefjell nasjonalpark i løpet av det siste året. (N=168)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse. Respondentene ble spurt hvilke innfallsporier de har benyttet i løpet av det siste året. Mulig å krysse av for flere alternativer.

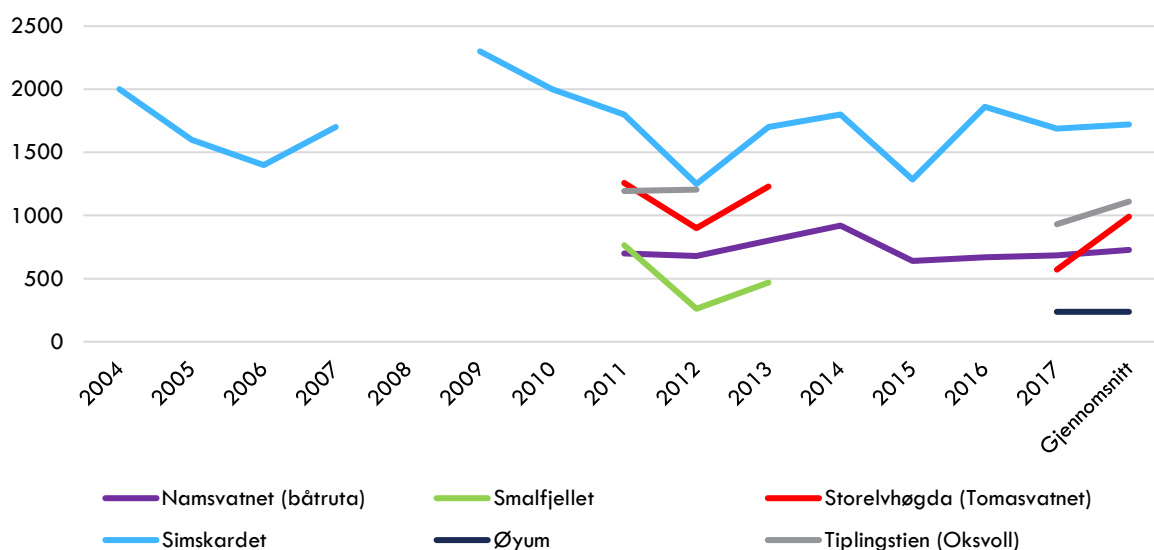
Fra kasse- og etterundersøkelsen fremstår Simskardet og området rundt Namsvatnet som de to mest trafikkerte innfallsportene til Børgefjell. I etterundersøkelsen (Figur 6-1) er det henholdsvis 28,6 prosent og 29,2 prosent av respondentene som oppgir at de har benyttet disse innfallsportene i løpet av det siste året. Områdene rundt Namsvatnet inkluderer både Storelva og Båtruta fra Tabell 6-1, da de som har fylt ut svarskjema om bord på skyssbåten har gjort det på vei over Namsvatnet. Det virker sannsynlig at plasseringen av svarkassen ved Storelva har bidratt til det høye svarantallet en ser her. Basert på eksisterende kunnskap om ferdsel i Børgefjell nasjonalpark fra ferdselstellers (Figur 6-2), oppnår svarkassen ved Storelva en høyere andel av det totale respondentantallet enn hva man kunne forvente. Ved Storelva har kassen stått ved en gapahuk/raste plass hvor besøkende oppholder seg mens de venter på å bli hentet av båten. Ofte overnatter besøkende på denne plassen, enten første eller siste døgn av besøket. Dette gjør at de besøkende har bedre tid ved dette punktet og kan fokusere mer på det som finnes i området. I tillegg har passasjerer på båtruta blitt oppfordret om å besvare undersøkelsen. Vi legger til grunn at dette er forhold som spiller inn på resultatene som en observerer i Tabell 6-1 og Figur 6-1.

Videre er områdene rundt Tomasvatnet (vest) og Tiplingstien/Oksvollen (nordøst) oppgitt å være populære innfallsporter i både kasse- og etterundersøkelsen. Etterundersøkelsen åpner også for at respondenter kan angi eventuelt andre innfallsporter som de har benyttet i løpet av det siste året. Det er syv respondenter som oppgir at de har benyttet andre innfallsporter enn de som er presentert i Figur 6-1. To av disse innfallsporene ligger i Sverige. De resterende fem svarene angir ulike innfallsporter i Norge.

Ferdselstetter i Børgefjell

Det er foretatt tellinger av ferdselen i Børgefjell tilbake til 2004 da Fjelltjenesten satt ut en matteteller i Simskardet. Siden den gang har det periodevis vært ferdselstetter i drift på Smalfjellet, Storelvhøgda, Øyum og Tiplingstien (Oksvollen). I tillegg er passasjertrafikken på båtruta på Namsvatnet kartlagt og arkivert. Her teller én billett som én passering. Totalt er det registrert over 5 000 tellinger i Børgefjell nasjonalpark i løpet av sommeren 2017 (inn og ut). Tellerdataene viser at Simskardet er en av de mest benyttede innfallsporene til Børgefjell (Figur 6-2). Dette stemmer godt med resultatene over benyttede innfallsporter i Figur 6-1. I Simskardet alene var det registrert nærmere 1 700 tellinger (inn og ut) i denne perioden. Dette ligger på et relativt normalt nivå når en ser de siste 10-12 årene under ett. I 2014 og 2016 var besøket noe høyere ved denne innfallsporten, men det kan nok også skyldes at barmarkssesongen ble redusert i 2017 grunnet sen snøsmelting. Etter Simskardet var Tiplingstien, en nordøstlig innfallsporte, den nest mest trafikkerte innfallsporten i 2017. Her var det registrert 931 tellinger sommeren 2017 (inn og ut). Dette er noe lavere enn antall tellinger som var registrert i 2011 og 2012 (rundt 1 200 tellinger). Passasjerstatistikken fra båtruta over Namsvatnet viser en nokså stabil utvikling i perioden 2011 til 2017, med 685 solgte billetter i løpet av sommeren 2017 mot 700 billetter sommeren 2011. Totalt sett virker ferdselen å holde seg relativt stabil i Børgefjell nasjonalpark, men en kan observere en svak negativ utvikling for enkelte innfallsporter i perioden som det finnes ferdselsdata for.

Figur 6-2: Ferdsel i Børgefjell

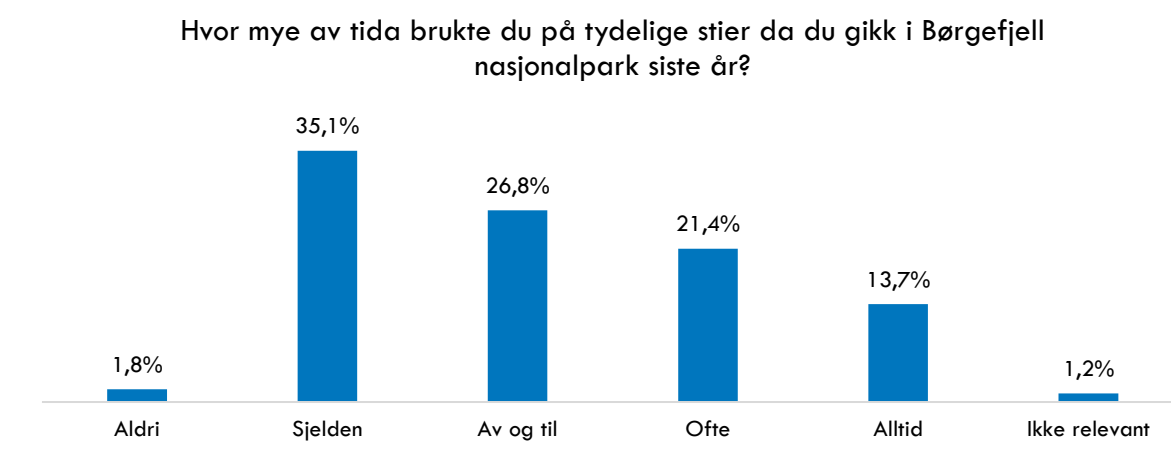

Kilde: Mottatt fra nasjonalparkforvalter. *Brudd i tidsserie skyldes at det ikke finnes tellerdata for disse punktene.

6.2 Bruk av sti og terreng

I etterundersøkelsen ble 168 respondenter spurt om hvor mye av tiden de benyttet på tydelige stier da de var på tur i Børgefjell i løpet av det siste året. Fra Figur 6-3 leser vi at relativt mange oppgir at de tilbringer mye tid utenfor tydelige stier når de ferdes i nasjonalparken. Over en tredel av respondentene oppgir at de sjelden eller aldri går på tydelige stier i Børgefjell nasjonalpark. Dette stemmer godt med at Børgefjell er et verneområde hvor det totale stinettet er relativt begrenset i omfang sett i forhold til størrelsen på nasjonalparken. Det er kun 13,7 prosent av respondentene som oppgir at de alltid ferdes på tydelige stier i nasjonalparken. I kapittel 5.6 så vi også at Børgefjell nasjonalpark tiltrekker seg mange høypurister som søker seg mot uberørt natur med lite forstyrrelser fra andre mennesker. Det bør antas at denne besøksgruppen i større grad holder seg unna stier og tilrettelagte ferdselsruter.

Figur 6-3: Bruk av tydelige stier i Børgefjell nasjonalpark (N=168)

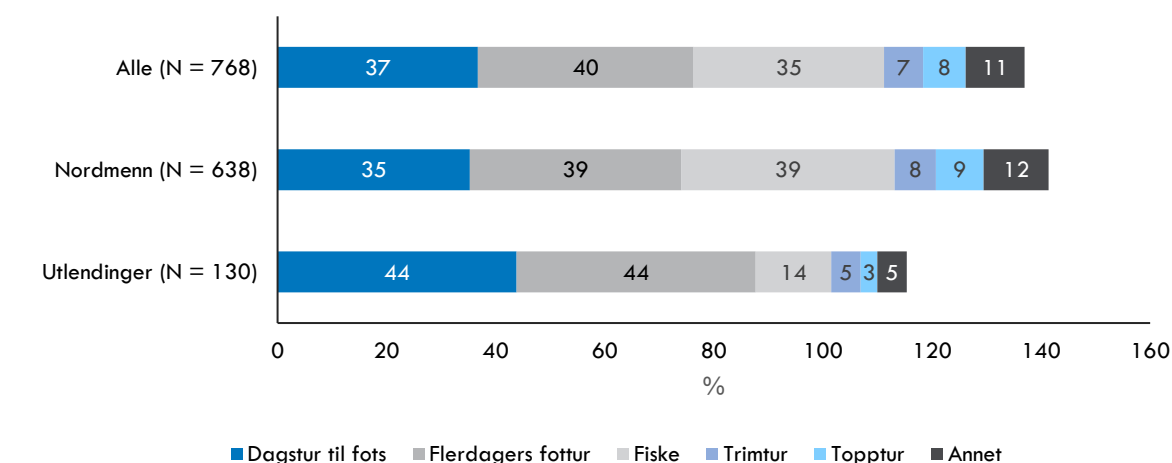

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

6.3 Type bruk

I selvregistreringsundersøkelsen ble det kartlagt hvilke formål de besøkende hadde med turen til Børgefjell, herunder om de hadde planer om å fiske, gå på flerdagstur, topptur e.l. Svarene fra dette spørsmålet (Figur 6-4) viser at nordmenn virker å ha mer interesse av å fiske i Børgefjell (39 %) enn det utenlandske besøkende har (14 %). Disse forskjellene kan også knyttes til at fiske krever mer utstyr og kunnskap om fiskeregler, noe som er vanskeligere å oppdrive for utenlandske turister på besøk til Børgefjell. Henholdsvis 7 og 8 prosent av de besøkende oppgir trimtur og topptur som viktige formål med besøket. Videre svarer 37 prosent at formålet med besøket var å gjennomføre en dagstur til fots, mens 40 prosent oppgir at de skal på flerdagstur til fots.

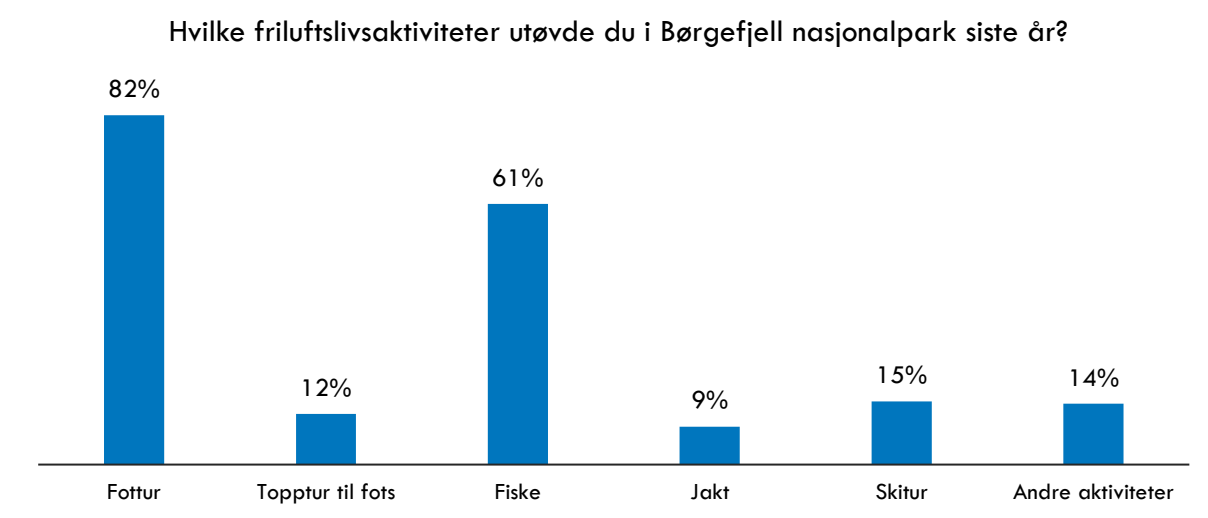
Figur 6-4: Formål med besøket (N=768), flere valg mulig

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse sommeren 2017

I etterundersøkelsen ble de besøkende spurt om hvilke friluftslivsaktiviteter de har utøvd i Børgefjell i løpet av det siste året (Figur 6-5). Som en kan forvente, samsvarer resultatene fra etterundersøkelsen godt med kartleggingen av formålet med besøket, som vist i Figur 6-4. Svært mange av de besøkende (82 %) oppgir at de har gått på fottur i Børgefjell i løpet av det siste året. Børgefjell har en rekke flotte fjellvann med ørret av høy kvalitet. Dette gjenspeiles i svarene til de besøkende. Over 60 prosent av de besøkende oppgir at de har fisket i Børgefjell i løpet av det siste året. Videre er det 15 prosent av respondentene som har vært på skitur i Børgefjell nasjonalpark det siste året. Av disse var det 80 prosent som hadde vært på skitur med fjellski/turski og 20 prosent med langrennsski. Børgefjell er mindre tilrettelagt for mer alpine toppturer på vinterstid. Dette gjenspeiles av at kun 4 prosent av de som har vært på ski i området har benyttet toppturustyr (randonee, telemark e.l.). Av respondentene som svarte «andre aktiviteter» er bærplukking og fotografering oppgitt å være de to mest populære aktivitetene.

Figur 6-5: Friluftslivsaktiviteter i Børgefjell nasjonalpark (N=168), flere svar mulig

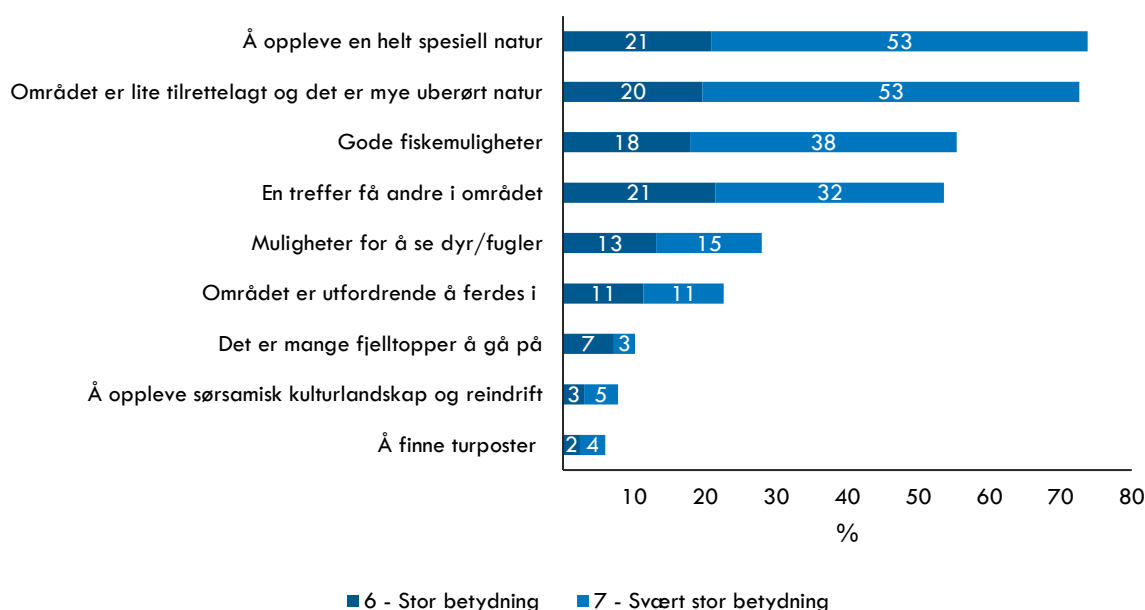

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

I delkapittel 5.5 kartla vi brukernes motiv for å besøke Børgefjell, som igjen kan bidra til å si noe om hvilke aktiviteter og hva slags bruk som er utøvd i Børgefjell nasjonalpark. I Figur 6-6 presenteres de viktigste årsakene for at respondentene besøkte Børgefjell i løpet av 2017, her vist som prosentandeler av respondentene som har svart at forholdet hadde en stor betydning (verdi lik 6) eller en svært stor betydning (verdi lik 7) for deres besøk.⁵ Svarene som er presentert i Figur 6-6 under bekrefter at mange oppsøker Børgefjell for å benytte seg av de gode fiskemulighetene som finnes i området. Videre er det å se dyr/fugler en annen aktivitet som en del besøkende setter høyt. 28 prosent av respondentene oppgir at muligheten til å se dyr/fugler er av stor eller svært stor betydning for besøket deres til Børgefjell nasjonalpark i 2017. Børgefjell er kjent for fjellreven og snøuglen som periodevis kan være mulig å observere i området. For mange er det nødvendigvis ikke forventningen om å se slike sjeldne arter som er motivasjonen for å besøke området, men flere opplever det som en ekstra kvalitet at de vet at disse artene finnes i området og at en kan finne dyretråkk. Det er henholdsvis åtte og seks prosent av respondentene som oppgir «muligheter til å oppleve sørsamisk kulturlandskap/reindrif» og «turposter som viktige årsaker for at de besøkte Børgefjell».

⁵ Svarskalaen på dette spørsmålet gikk fra 1-7, hvor 1 representerer at forholdet hadde ingen betydning, mens 7 betyr at forholdet hadde svært stor betydning.

Figur 6-6: Viktige motiv for å besøke Børgefjell (N=168), prosentandeler

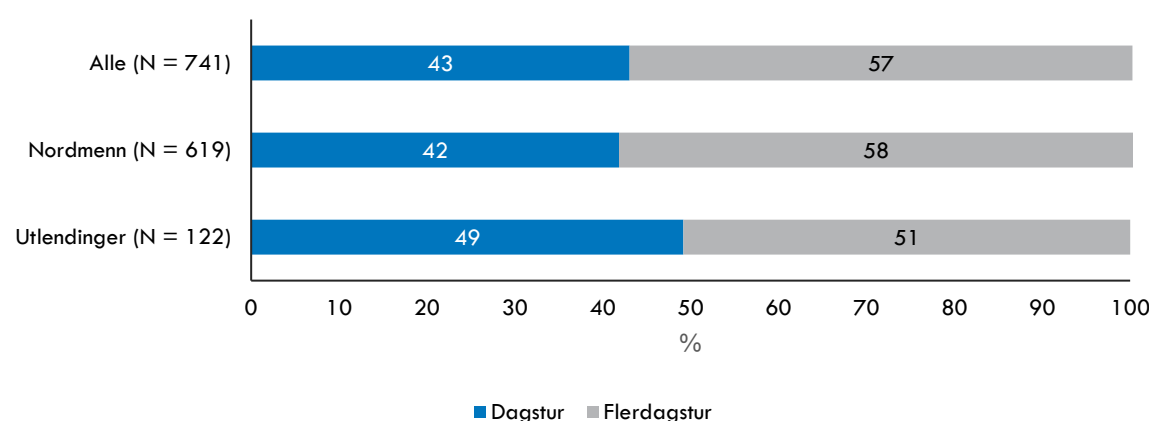

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

6.4 Tid i nasjonalparken og overnatting

Børgefjell nasjonalpark er et område hvor mange av de besøkende gjennomfører turer som strekker seg over flere dager når de først tar seg inn i nasjonalparken. Fra selvregistreringsundersøkelsen fremgår det at 57 prosent av de besøkende gjennomfører en flerdagstur når de fyller ut svarskjemaet (Figur 6-7). Dette er en svært høy andel sammenlignet med andre verneområder. Til sammenligning var det 30 prosent av de besøkende til Lomsdal-Visten nasjonalpark som oppga at de var på flerdagstur da en lik undersøkelse ble gjennomført sommeren 2017 (Oslo Economics & Sørensen, 2018a). I Børgefjell nasjonalpark er det en høyere andel nordmenn enn utlendinger som gjennomfører flerdagsturer. Allikevel er det slik at mer enn halvparten (51 %) av utlendingene oppgir at de var på en flerdagstur i Børgefjell nasjonalpark.

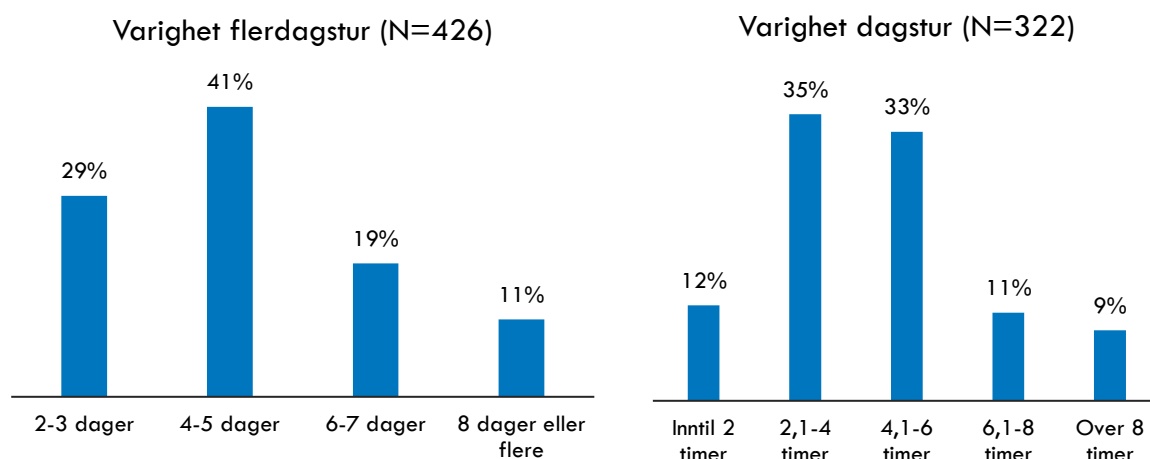
Figur 6-7: Andel på dagstur og flerdagerstur (N=741), prosentfordeling

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Gjennomsnittlig turlengde for de som oppgir at de var på en flerdagstur er 5,05 dager. To personer oppgir at de var på tur sammenhengende i 28 dager i Børgefjell. I Figur 6-8 leser vi at 70 prosent av de som er på flerdagstur er på tur mellom 2-5 dager. Den mest normale varigheten på en flerdagstur er 4 eller 5 dager (41 %). Blant de som er på dagstur til Børgefjell er gjennomsnittlig varighet litt over fem timer. Over halvparten (53 %) av de dagsturbesøkende er i Børgefjell nasjonalpark mer enn 4 timer.

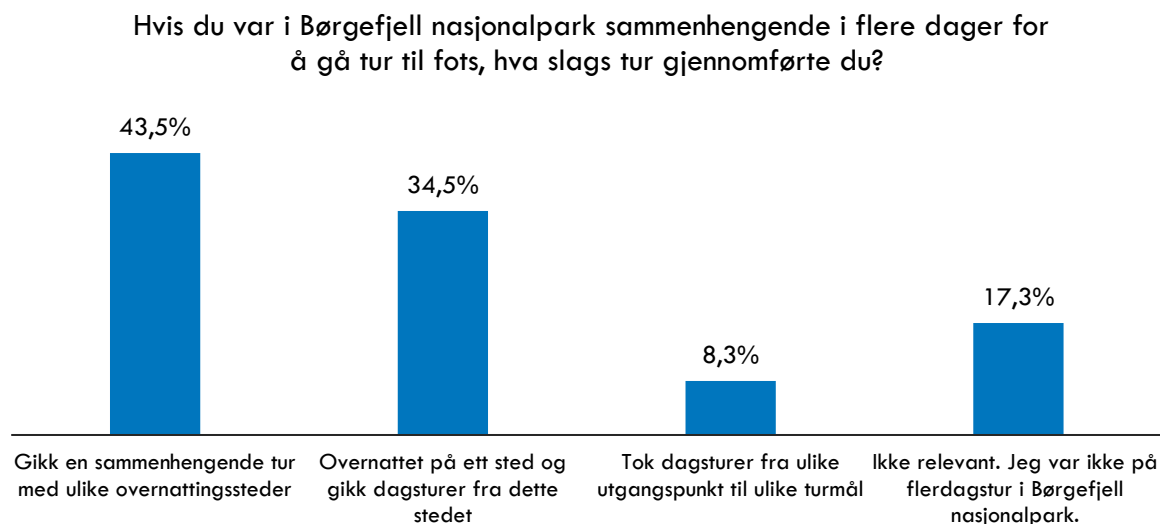
Figur 6-8: Varigheter på flerdagstur (venstre) og dagstur (høyre), prosentfordeling

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om flerdagsturen(e) de har gjennomført i Børgefjell. Dette spørsmålet hadde til hensikt å kartlegge om de besøkende i størst grad gjennomfører sammenhengende turer hvor en sover ulike steder hver natt – eller om det er mer normalt å etablere en base og gå dagsturer fra dette punktet. Flest (43,5 %) oppgir at de gikk en sammenhengende tur med ulike overnattingssteder hver dag (Figur 6-9). Det siste svaralternativet er ikke veldig relevant for Børgefjell, men denne kategorien skal fange opp de som reiser mellom populære turmål i nasjonalparken, typisk populære fjelltopper, utkikkspunkter e.l., enten ved hjelp av bil eller til fots. I overkant av 8 prosent av de besøkende oppgir at de tok dagsturer fra ulike utgangspunkt til ulike turmål. Disse respondentene ble videre spurt om hvilke turmål de besøkte. Her oppgis Namskroken, Storelva og Simskardhytta som populære turmål.

Figur 6-9: Type flerdagstur (N=168), prosentfordeling

Kilde: Basert på resultat fra etterundersøkelse

I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om de overnattet i eller i nærheten av Børgefjell nasjonalpark i forbindelse med besøket/besøkene det siste året. 78,6 prosent (N=168) oppga at de overnattet i eller i nærheten av Børgefjell nasjonalpark. Senere ble disse spurt om hvordan de overnattet i forbindelse med besøket/besøkene (Tabell 6-2).

Tabell 6-2 bekrefter at de besøkende til Børgefjell nasjonalpark foretrekker det enkle, naturbaserte friluftslivet. Over halvparten (55 %) av de som svarte på etterundersøkelsen opplyser at de overnattet i «telt, lavvo eller under åpen himmel utenom tilrettelagt plass». 17 prosent av de som overnattet i eller i nærheten av Børgefjell sov i privat hytte, mens 15 prosent overnattet i fjellstyre/almenningshytte e.l. Det er få kommersielle

overnattingsstilbud inne i nasjonalparken eller i svært nær tilknytning til Børgefjell. Dette gjenspeiles i resultatene fra etterundersøkelsen. Kun 6 prosent av respondentene oppgir at de overnattet på hotell/pensjonat/fjellstue.

Tabell 6-2: Overnatting i Børgefjell (N=127)

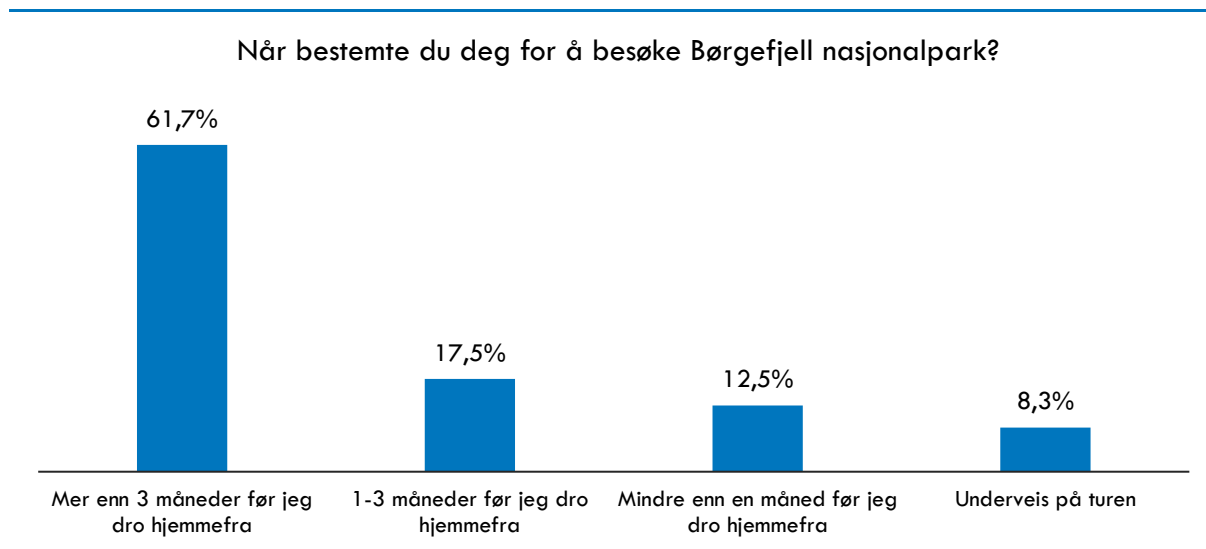
Type overnatting	Svarandel
Telt/lavvo/åpen himmel utenom tilrettelagt plass	55 %
Privat hytte (der du ikke betaler for å overnatte)	17 %
Fjellstyre/almenningshytte e.l. der du betaler for å overnatte	15 %
Hotell/pensjonat/fjellstue	6 %
Tilrettelagt plass for campingvogn/bobil/telt der du ikke betaler for å overnatte	6 %
Tilrettelagt (camping)plass for campingvogn/bobil/telt der du betaler for å overnatte	4 %
Åpen koie/bu (der du ikke betaler for å overnatte)	4 %
Privat hos bekjente/familie e.l. (der du ikke betaler for å overnatte)	2 %
Airbnb	0 %
Annet	3 %

*Det var mulig å velge mer enn ett alternativ, derfor summerer radene seg til mer enn 100 prosent. Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

6.5 Børgefjell som besøksmål

I etterundersøkelsen ble de som hadde besøkt Børgefjell én gang i løpet av det siste året spurt om når de bestemte seg for å besøke området (Figur 6-10). De fleste bestemmer seg for å besøke Børgefjell i god tid før de ankommer Børgefjell. Over 60 prosent av respondentene bestemte seg for å besøke Børgefjell mer enn tre måneder før de dro hjemmefra. Rundt hver femte besøkende oppgir at beslutningen ble tatt mindre enn én måned før en dro hjemmefra eller underveis på turen. Det at så mange bestemmer seg i god tid før de besøker området stemmer godt med den høye andelen som gjennomfører flerdagsturer. Turer som strekker seg over flere dager krever mer planlegging, samtidig som Børgefjell befinner seg et stykke fra større befolkningsentre. Dette gjør at transport til og fra området også må planlegges i god tid før besøket. Generelt er Børgefjell et område som egner seg mindre godt for spontanturer. Det tar gjerne noe tid å komme seg skikkelig inn i nasjonalparken.

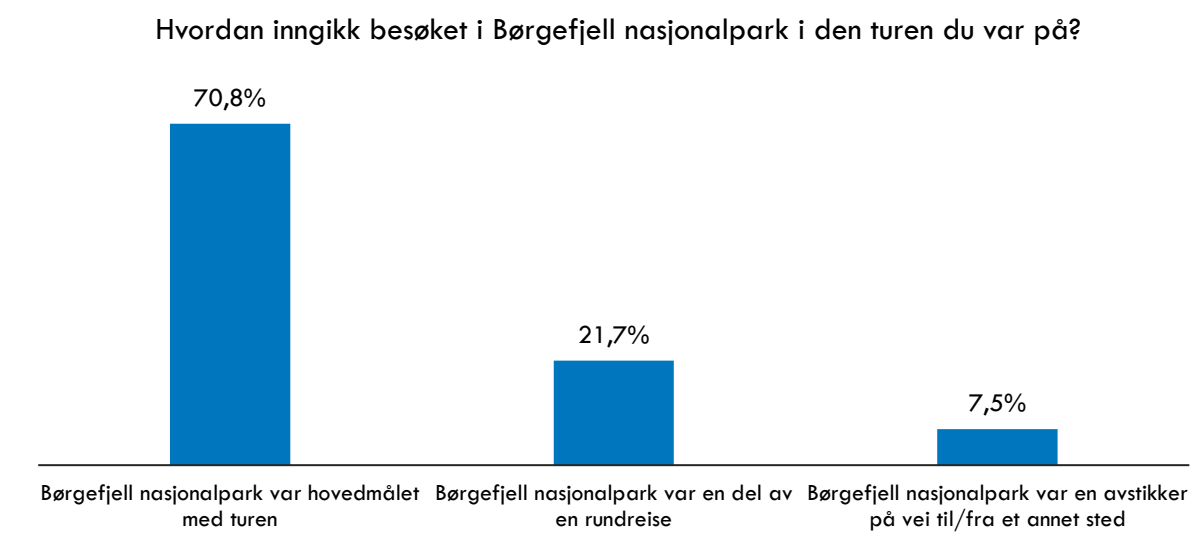
Figur 6-10: Når de besøkende bestemte seg for å besøke Børgefjell (N=120), prosentfordeling

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse, kun de som har svart at de har vært i Børgefjell én gang i løpet av det siste året ble stilt spørsmålet

Videre ble respondentene som har besøkt Børgefjell én gang i løpet av 2017 spurt om hvordan besøket til Børgefjell nasjonalpark inngikk i den turen de var på (Figur 6-11). De aller fleste, 70,8 prosent av respondentene, oppgir at Børgefjell var hovedmålet med turen de var på. Videre oppgir 21,7 prosent av respondentene at besøket til Børgefjell nasjonalpark var en del av en rundreise, mens 7,5 prosent oppgir at besøket var en avstikker til eller fra et annet sted.

Figur 6-11: Utgangspunkt for besøk til Børgefjell nasjonalpark (N = 120)

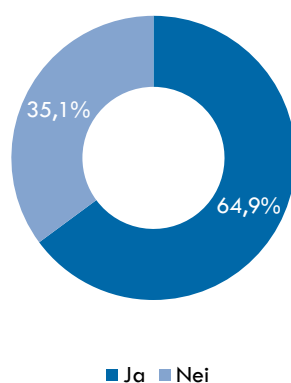
Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse, kun de som har svart at de har vært i Børgefjell én gang i løpet av det siste året ble stilt spørsmålet

7. Informasjon og bruk av sosiale medier

7.1 Informasjonsinnhenting og foretrukket informasjon

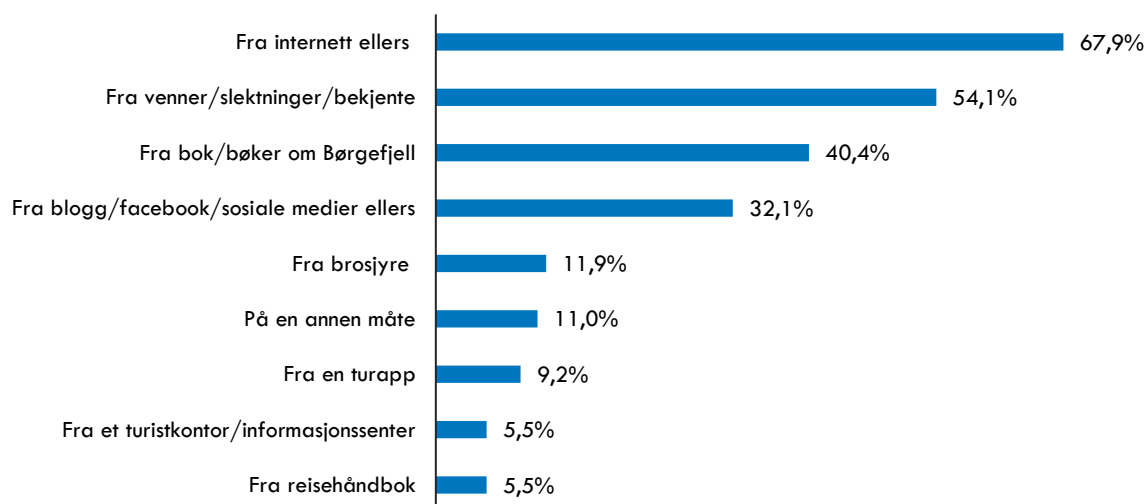
I etterundersøkelsen oppga 65 prosent av de besøkende at de skaffet seg informasjon om Børgefjell før besøket (Figur 7-1). Sammenlignet med andre verneområder er dette en høy andel, og det vitner om at Børgefjell nasjonalpark har mange besøkende som planlegger reisen før de ankommer. Av de som skaffet seg informasjon om området før besøket (Figur 7-2), valgte de fleste å hente informasjon fra *internett* (67,9 %), fra *venner, slektninger eller bekjente* (54,1 %) eller fra *bøker om Børgefjell* (40,4 %). Populære nettsteder for å skaffe seg informasjon om Børgefjell er UT.no, fjellforum.no, inatur.no og Børgefjell nasjonalparkstyre sine egne nettsider. Det må anses som relativt unikt i 2017 at over 40 % av de som hentet informasjon om Børgefjell benyttet bøker om Børgefjell. Det vitner om en genuin interesse for Børgefjell som naturområde. Blant de som har skaffet informasjon på en annen måte, er det mange som oppgir at de har studert kart over området før de besøkte Børgefjell.

Figur 7-1: Skaffet du deg informasjon om Børgefjell før du ankom området? (N=168)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

Figur 7-2: Informasjonskilder (N=109), mulig å krysse av for flere alternativer

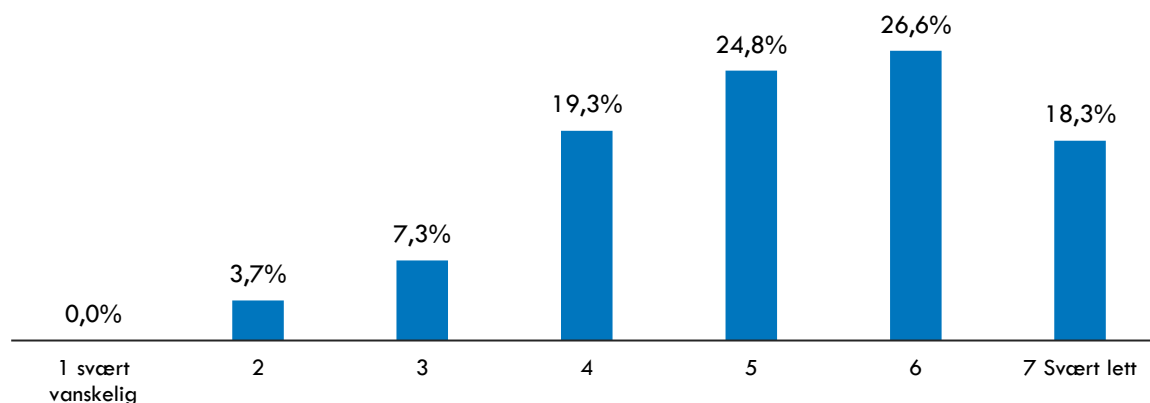

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

De besøkende opplevde at det var nokså lett å finne den informasjonen de ønsket om Børgefjell (Figur 7-3). På en skala fra 1 til 7, hvor 1 indikerer at det var *svært vanskelig* å finne informasjon om Børgefjell og 7 betyr at det var *svært lett*, oppnås det en gjennomsnittsscore på 5,18 for de 109 personene som svarte på spørsmålet i

etterundersøkelsen. Resultatet tolkes slik at de fleste synes det er nokså uprolematisk å finne god informasjon om Børgefjell. Av de som opplevde at det var vanskelig å finne informasjon, dvs. de som ga en score på mellom 1-3, går det igjen at flere ønsket mer informasjon om gode fiskevann, samt informasjon om steder for å krysse elver og bekker.

Figur 7-3: Hvor lett det er å skaffe informasjon om Børgefjell (N=109)

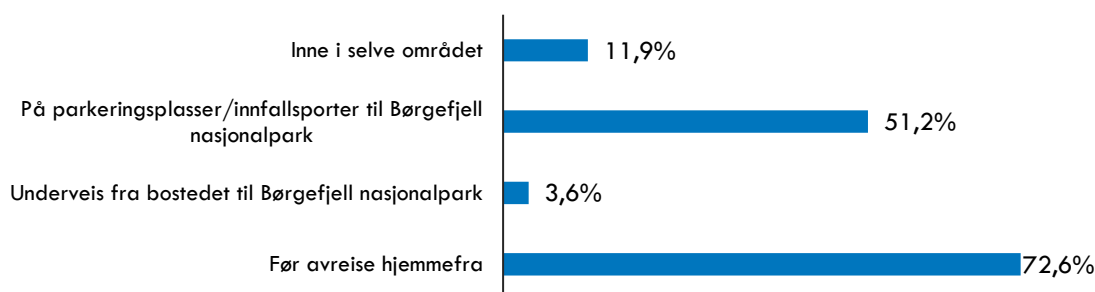

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

De besøkende oppgir at dersom de skulle motta mer informasjon om området fra forvaltningsmyndigheten, foretrekker de å få denne informasjonen før avreise hjemmefra (72,6 %) eller ved parkeringsplasser og ved innfallsporter til nasjonalparken (51,2 %), se Figur 7-4. Det er få som oppgir at de kunne ønsket seg informasjon om nasjonalparken på vei fra bostedet til nasjonalparken⁶ (3,6 %) og inne i verneområdet (11,9 %).

Figur 7-4: Når de besøkende ønsker å motta informasjon om Børgefjell nasjonalpark (N=168)

Dersom forvaltningsmyndigheten for Børgefjell nasjonalpark skulle gi mer informasjon om området, når/hvor ville du helst hatt denne informasjonen?

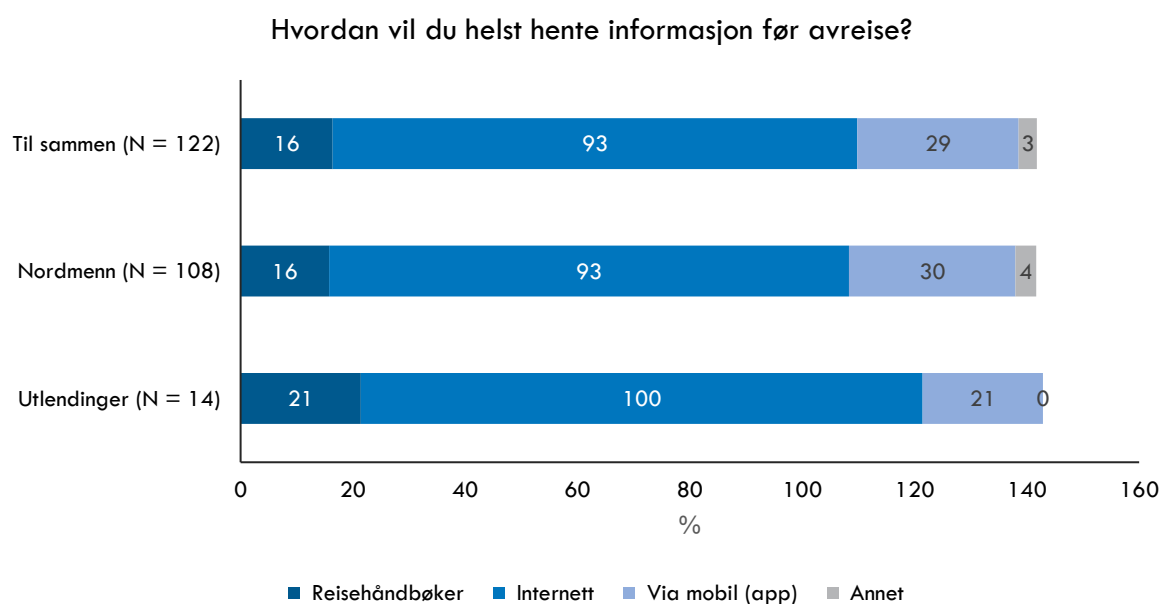

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen. Det var mulig å krysse av for flere alternativer (flervalgsspørsmål)

Av de personene som svarte at de ønsket seg informasjon før avreise hjemmefra, er det svært mange (93 %) som oppgir at de foretrekker å hente denne informasjonen fra internett (Figur 7-5). Blant de utenlandske turistene som har svart på undersøkelsen oppgir alle (100 %) at de hadde foretrukket å få denne informasjonen på internett. Videre svarer 29 prosent av respondentene at de helst ville kunne hentet informasjon om Børgefjell fra en mobil-app, gitt at forvaltningsmyndigheten skulle gitt ytterligere informasjon om området før avreise hjemmefra. Færre (16 %) oppgir reisehåndbøker som den foretrukne informasjonskilden for å motta mer informasjon om nasjonalparken før avreise.

⁶ Det kan ikke utelukkes at en lav oppslutning for dette svaralternativet skyldes at respondentene sliter med å forstå hvordan forvaltningsmyndigheten skal være i stand til å gi informasjon i perioden fra man reiser hjemmefra til en kommer til nasjonalparken.

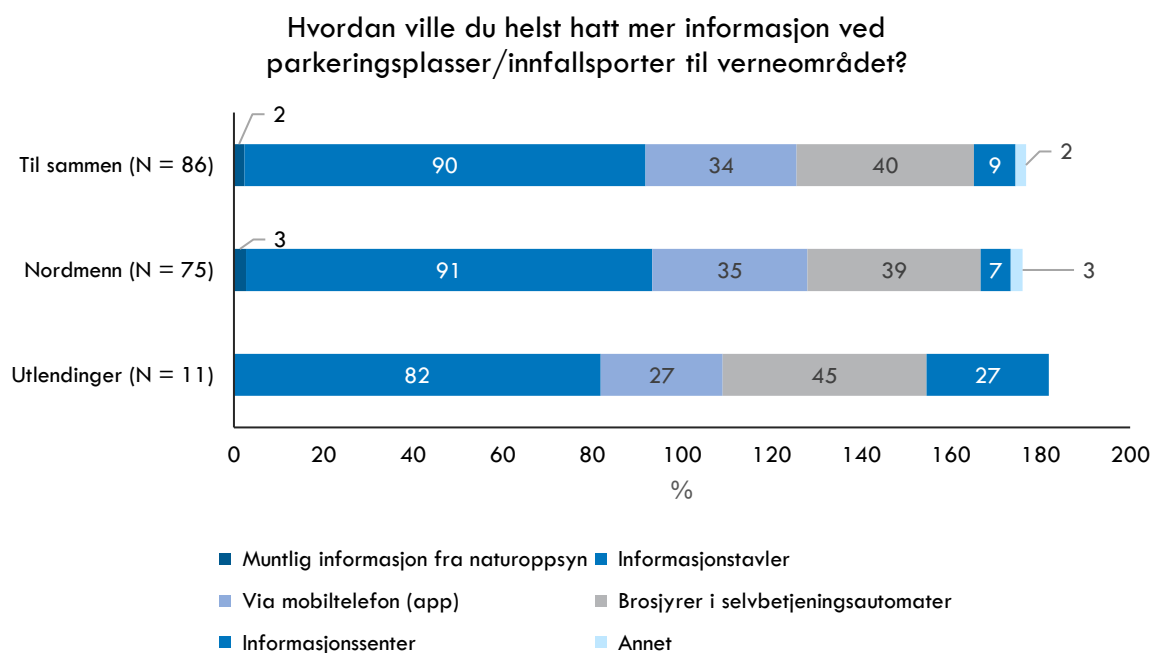
Figur 7-5: Informasjon før avreise hjemmefra (N=122)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse, mulig å krysse av for flere svaralternativer (flervalgsspørsmål).

I etterundersøkelsen oppgir 86 personer (51,2 %) at de kunne ønske seg mer informasjon ved parkeringsplasser og innfallsporter gitt at forvaltningsmyndigheten skulle gi mer informasjon om området (Figur 7-6). De aller fleste av disse respondentene (91 %) svarer at de foretrekker å få denne informasjonen ved hjelp av informasjonstavler. Videre ønsker 40 prosent av respondentene å kunne motta informasjon via brosjyrer i selvbetjeningsautomater ved parkeringsplasser og innfallsporter til verneområdet. Flere utlendinger (27 %) enn nordmenn (7 %) ønsker muligheten til å kunne motta informasjon om Børgefjell ved hjelp av informasjonssentre som er lokalisert ved parkeringsplasser/innfallsporter til verneområdet.

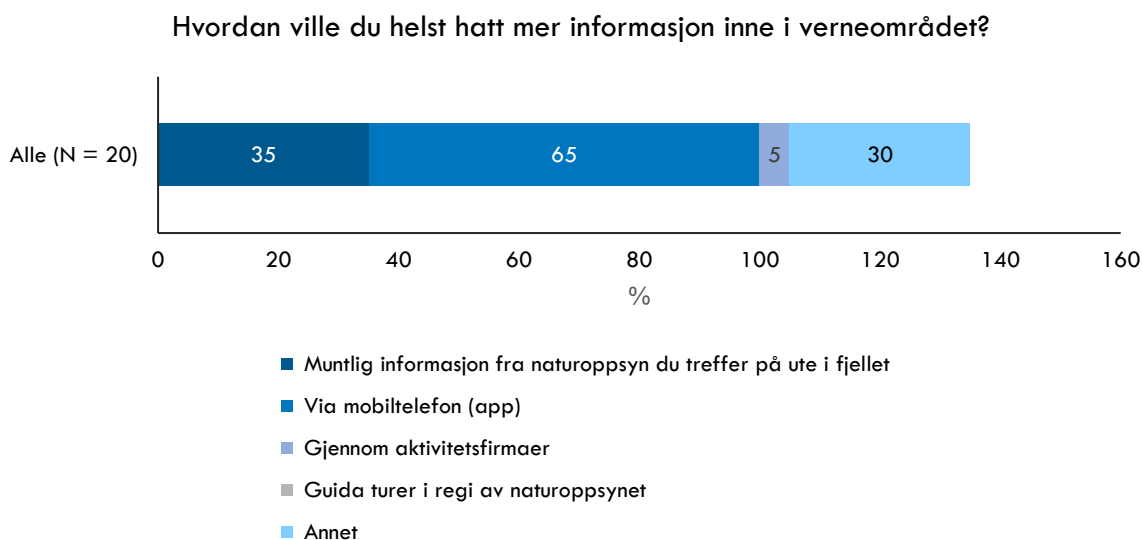
Figur 7-6: Informasjon ved parkeringsplasser og innfallsporter (N=86)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse, mulig å krysse av for flere svaralternativer (flervalgsspørsmål).

Forvaltningmyndigheten i Børgefjell har en definert målsetting at de skal bidra til å sikre at riktig og god informasjon når frem til de ulike brukergruppene for å beskytte natur- og kulturverdier mot forringelse som en følge av manglende kunnskap (Miljøvern avdelingene, 2009). Strategien knytter seg til å distribuere informasjon om verneforskriftene for nasjonalparken, samt å formidle kunnskap om naturen og kulturminnene i parken. Et av tiltakene som er gjort i tråd med denne strategien er å utarbeide informasjonsplakater ved syv ulike innfallsporter. Disse informasjonsplakatene gir informasjon om verneverdier og verneforskrifter. Dette er et tiltak som treffer godt med hvordan de besøkende ønsker å motta informasjon om nasjonalparken (Figur 7-6).

Figur 7-7: Informasjon inne i verneområdet (N=20)

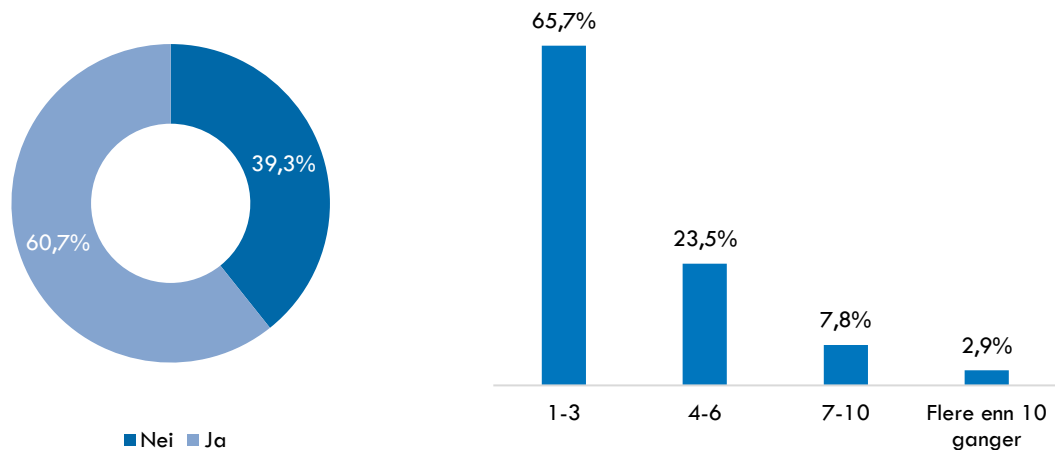
Kilde: Data fra etterundersøkelsen

20 personer oppga at de helst ønsket å motta informasjon inne i verneområdet (Figur 7-7). Av disse var det flest som kunne tenke seg å innhente informasjon ved hjelp av mobil-app (65 %). Bruk av mobilen er nok det mest nærliggende mediet for å hente informasjon inne i Børgefjell nasjonalpark, for det er liten sannsynlighet for at man tilfeldigvis treffer på f.eks. naturoppsynet. Imidlertid er mobilen også en lite pålitelig informasjonskilde når man ferdes i områder med vekslende mobildekning og uten lademulighet. 35 prosent kunne tenke seg å motta informasjon fra naturoppsyn som man treffer i nasjonalparken, og 5 prosent gjennom aktivitetsfirmaer. Som tidligere vist er det svært få som reiser på organisert tur i Børgefjell, og de fleste besøkende foretrekker nok å ta seg rundt på egenhånd. En andel på 30 prosent oppga at de kunne tenke seg informasjon inne i området på andre måter, for eksempel informasjonstavler ved fiskevann og vanlige teltplasser.

7.2 Bruk av sosiale medier

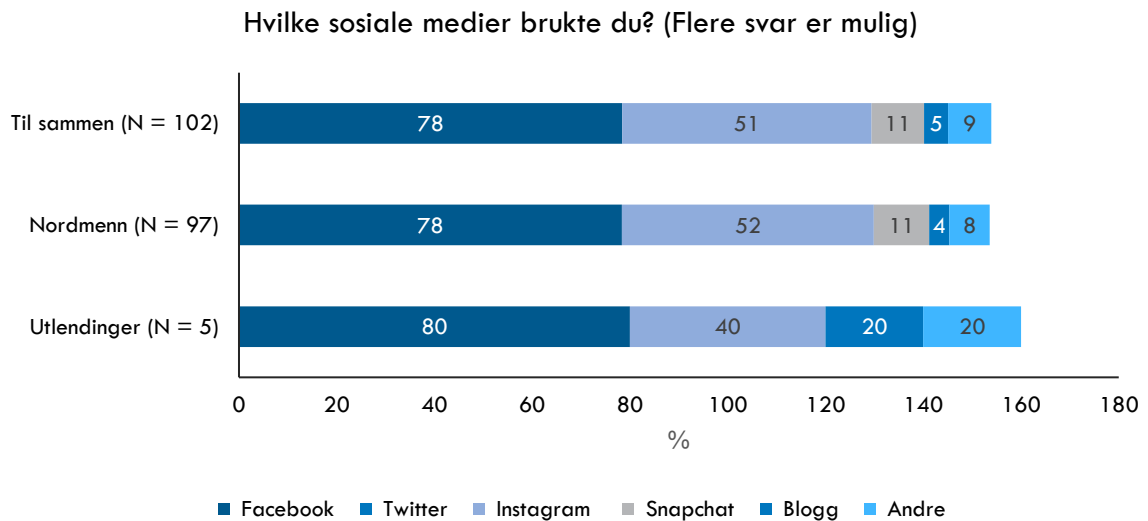
Fra etterundersøkelsen oppgir 60,7 prosent av respondentene at de har delt sine opplevelser i Børgefjell nasjonalpark via sosiale medier, mot 39,3 prosent som oppgir at de ikke har benyttet sosiale medier til å dele sine opplevelser (Figur 7-8). De fleste som deler opplevelser fra Børgefjell via sosiale medier deler mellom én og tre ganger. Svarene fra de 102 personene som har delt opplevelser via sosiale medier, indikerer at Facebook og Instagram er de mest populære sosiale mediene å bruke. Nesten 80 prosent av de som har delt opplevelser fra Børgefjell på sosiale medier har benyttet Facebook, og tilsvarende er det omtrent halvparten som oppgir at de har delt bilder/film på Instagram. Resultatene som er presentert i Figur 7-9 under tyder på at nordmenn og utenlandske turister har relativt like vaner når det gjelder bruk av sosiale medier.

Figur 7-8: Delte du dine opplevelser i Børgefjell via sosiale medier? (venstre, N=168) og Hvor mange ganger (ca) delte du dine opplevelser via sosiale medier? (Høyre, N=102)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Figur 7-9: Bruk av sosiale medier i Børgefjell nasjonalpark (N=102), vist som prosentandeler

Kilde: Etterundersøkelse. Utvalget (N) er personer som har svart ja på bruk av sosiale medier. Snapchat og Blogg var ikke opprinnelige svaralternativer, men overrepresentert i tilfeller hvor respondenter har skrevet inn andre sosiale medier. Det kan hende at disse sosiale mediene er underrepresentert fordi de ikke var forhåndsdefinerte valg.

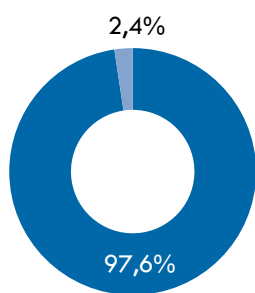
8. Opplevelse av dagens tilstand i Børgefjell

8.1 Børgefjell som verne- og villmarksområde

De fleste (97,6 %) visste at Børgefjell var vernet som nasjonalpark før de besøkte området sommeren 2017 (Figur 8-1). Dette er en svært høy andel og viser at de besøkende er godt informert om områdets vernestatus. 73,2 prosent av respondentene oppgir at nasjonalparkvernet påvirket til en viss grad eller svært stor grad valget om å besøke området. Med andre ord må vernet av Børgefjell anses som en viktig grunn for at mange besøker Børgefjell.

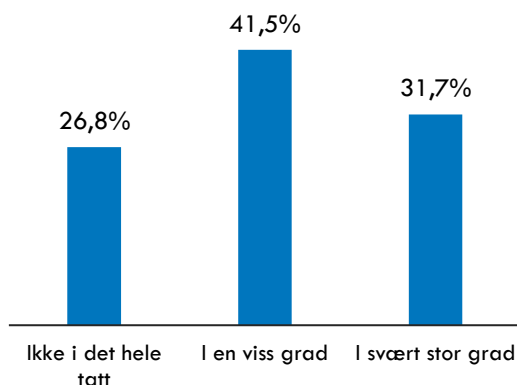
Figur 8-1: Kunnskap om vernestatus og betydning for valget om å besøke Børgefjell

Visste du at Børgefjell var vernet som nasjonalpark før du besøkte området siste år? (N=168)

■ Ja ■ Nei

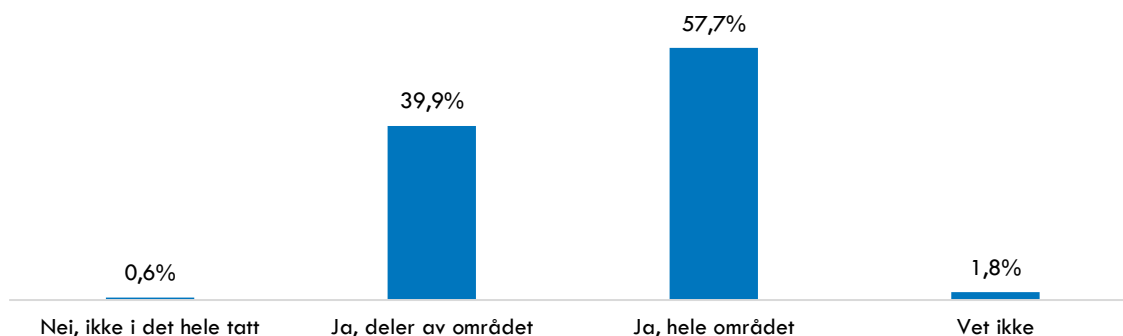
Det at Børgefjell er nasjonalpark, påvirket det valget om å komme hit? (N=164)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse.

De aller fleste som besøker Børgefjell oppfatter hele eller deler av nasjonalparken som et villmarksområde. Innholdet i begrepet villmark må i denne sammenheng vurderes å være svært subjektivt. Det er sannsynlig at hver enkelt respondent til en viss grad har sin egen tolkning av begrepet villmark, herunder kan det tenkes at utenlandske respondenter har en annen tolkning av villmark enn det nordmenn har for eksempel. Fra Figur 8-2 fremgår det 57,7 prosent av respondentene oppgir at de opplever hele området som et villmarksområde, mens 39,9 prosent sier at de oppfatter deler av området som et villmarksområde. Kun én respondent oppgir at han/hun ikke opplever Børgefjell som et villmarksområde. Når de ble spurt om hvilke områder de ikke anså som villmark nevner mange ytterkantene av nasjonalparken og de mest populære fiskevannene, og steder der det er stier, hytter og klopper. De uttrykker forståelse for at klopper er til for å redusere slitasjen.

Figur 8-2: Oppfatter du Børgefjell som et villmarksområde? (N=168), prosentfordeling

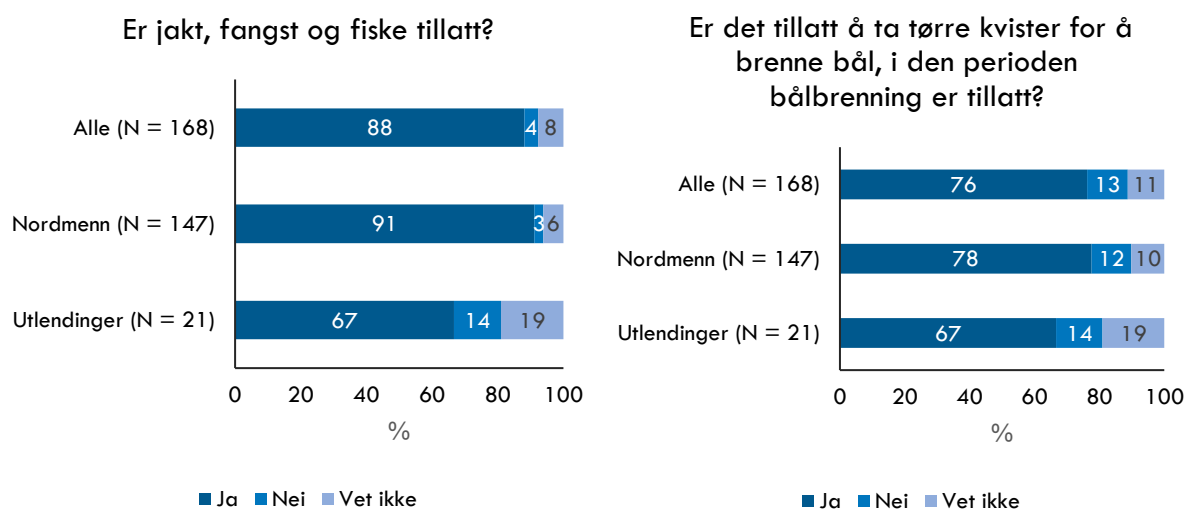

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

I etterundersøkelsen ble respondentenes kunnskap om regler for atferd i verneområdet kartlagt. Respondentene ble spurt om hvorvidt jakt, fiske, snøscooterkjøring, fri ferdsel og kvistsanking er tillatt i verneområdet, se Figur 8-3 og Figur 8-4. For alle spørsmål unntatt spørsmålet om snøscooter er ja det riktige svaret.

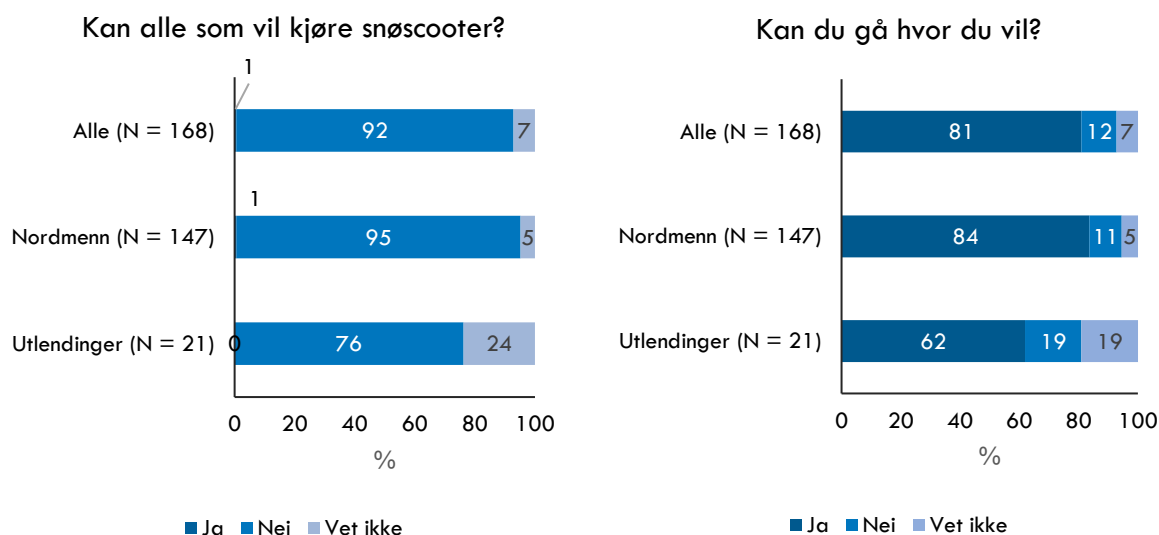
De fleste er klar over at jakt, fangst og fiske er tillatt i verneområdet (88 %). Færre (76 %) er klar over at det er tillatt å ta tørre kvister for å brenne bål i perioden hvor bålbrekking er tillatt. Nordmenn har jevnt over høyere kunnskap om regler knyttet til bruk av nasjonalparken enn det utlendinger har. 95 prosent av de norske respondentene vet at snøscooterkjøring er regulert i nasjonalparken, mens 24 prosent av utlendingene svarer vet ikke på samme spørsmål. Videre har nordmenn, naturligvis, i større grad kjennskap til allemannsretten, som gir alle rett til å bruke utmarka, uavhengig av hvem som er grunneier. 81 prosent av de norske respondentene visste at det er lov til å gå hvor en vil i Børgefjell, mot 62 prosent av de utenlandske respondentene. Totalt sett må de besøkendes kunnskap om regler for bruk og atferd i nasjonalparken anses å være nokså høy i Børgefjell.

Figur 8-3: Kunnskap om regler for jakt og fiske (til venstre) og hvorvidt det er tillatt å bruke kvister til bålbrekking (til høyre)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

Figur 8-4: Kunnskap om regler for snøscooterkjøring (til venstre) og fri ferdsel (til høyre)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen.

8.2 Forstyrrende opplevelser

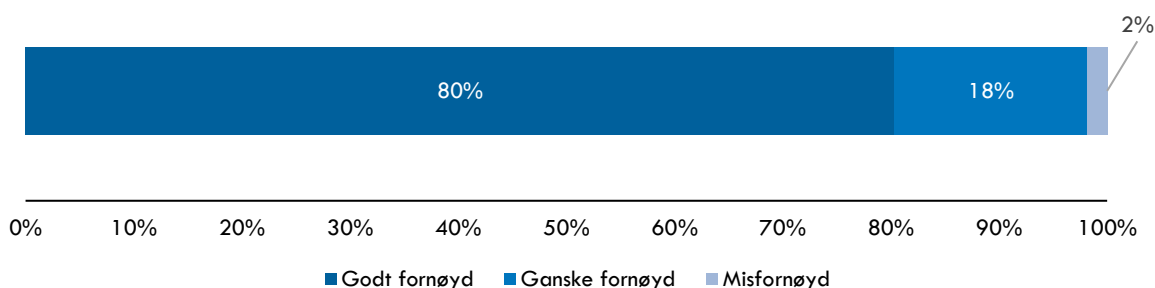
I etterundersøkelsen ble respondentene spurt om de «møtte andre besøkende som de reagerte negativt på»? De aller fleste, 96 prosent av respondentene (N=168), svarte at de ikke hadde møtt andre personer som de reagerte negativt på. De få personene som oppgir at de hadde negative opplevelser med andre besøkende, forteller blant annet at snøscooter- og helikopterstøy i forbindelse med reinsanking var en forstyrrende opplevelse. Dette er imidlertid lovlige aktiviteter for reinnøringen, og en forutsetning for å kunne drive reindrift. Videre er det enkelte som opplever at andre besøkende legger igjen søppel eller plasserer teltet/lavvoen sin for tett på andre telt/lavvoer, samt at enkelte klager på høylytt atferd fra andre besøkende.

Alt i alt er det få personer som rapporterer om negative opplevelser med andre besøkende. Flere av eksemplene virker også vanskelig å forhindre, da det er snakk om høylytt atferd eller enkeltpersoner som ikke tar hensyn til andre.

9. Synspunkt på forvaltning og tilrettelegging

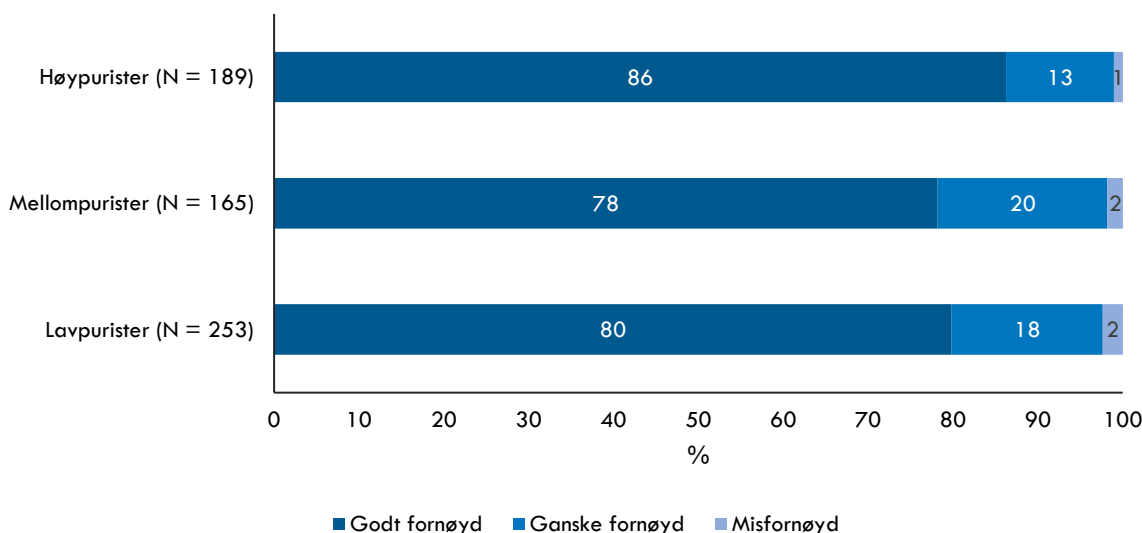
På spørsmål om hvor tilfredse de besøkende er med tilretteleggingen i Børgefjell svarer 80 prosent at de er godt fornøyd (Figur 9-1). Kun to prosent svarer at de er misfornøyd med tilretteleggingen. Høypuristene er jevnt over mer fornøyd med graden av og kvaliteten på tilrettelegging for friluftsliv enn det lav- og mellompurister er. Høypurister er personer som foretrekker liten grad av tilrettelegging. Ettersom Børgefjell er et naturområde med relativt lite tilrettelegging i form av fysiske tiltak for å gjøre friluftsliv enklere, er det også naturlig at høypuristene er mest fornøyd med graden av tilrettelegging. Det må allikevel presiseres at de fleste er jevnt over svært fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv i Børgefjell. Blant lav- og mellompuristene er 98 prosent godt fornøyd eller ganske fornøyd med tilretteleggingen i nasjonalparken.

Figur 9-1: Tilfredshet med tilrettelegging (N=757), prosentvis fordeling

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelsen

Figur 9-2: Tilfredshet med tilrettelegging blant lav, mellom- og høypurister? Andel av respondenter per svarkategori

Kilde. Basert på svar fra etterundersøkelsen

I etterundersøkelsen var det inkludert et todelt spørsmål hvor respondentene først ble spurt om hvor viktige de mener ulike tiltak er når de ferdes i Børgefjell nasjonalpark. Videre ble det spurt om den opplevde kvaliteten på disse tiltakene da de besøkte området, se Figur 9-3 og Figur 9-4. Det første spørsmålet skal med andre ord kartlegge hvilke tiltak som er av betydning for opplevelsen brukere har når de besøker Børgefjell. Det andre spørsmålet bidrar til å finne ut hvordan respondentene opplever kvaliteten av de samme tiltakene.

Respondentene oppgir at det er viktig å ha parkeringsmuligheter til innfallsportene, at det finnes bruer som gjør elver/bekker lette å krysse og at finnes informasjonstavler ved innfallsportene. Respondentene oppgir at det er av mindre viktig å kunne treffe oppsyn i løpet av turen.

Figur 9-3: Viktighet av ulike tiltak i Børgefjell (N=168), [1=ikke viktig i det hele tatt, 7=Svært viktig]

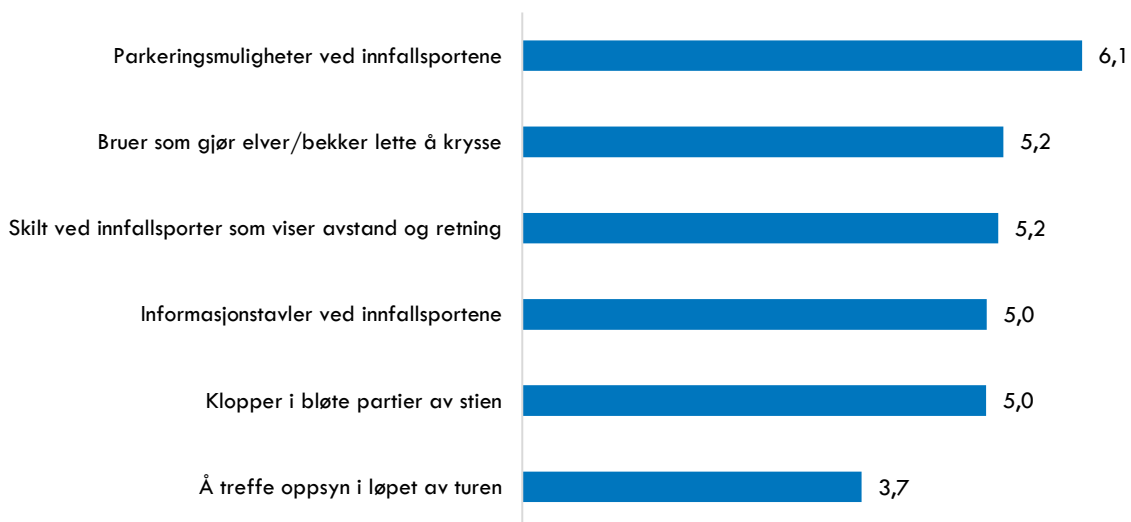

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

Når vi videre spør respondentene om den opplevde kvaliteten ved tiltakene, er det ønskelig at de tiltakene som blir ansett å være av høy viktighet for de besøkende også er de tiltakene som anses å være av høy kvalitet i Børgefjell nasjonalpark. I så fall tyder det på at forvaltningsmyndigheten i Børgefjell nasjonalpark prioriterer de riktige tiltakene. Fra Figur 9-4 fremgår det at respondentene opplever at det er nokså høy kvalitet når det gjelder parkeringsmuligheter, bruer til å krysse elver/bekker og skilt ved innfallsporner. Dette er de samme tiltakene som de besøkende mener er av stor betydning for forvaltningen av nasjonalparken. Således ser det ut til at forvaltningsmyndigheten setter inn innsatsen på riktige steder.

Forvaltningsmyndigheten i Børgefjell har utarbeidet et foreløpig budsjett frem mot 2021 med hensikt om å styrke besøksstrategien (Børgefjell nasjonalparkstyre, 2016). Her fremkommer det at en vil sette av midler til tilretteleggingstiltak ved eksisterende innfallsporner og ulike skjøtselstiltak i henhold til en verdi- og sårbarhetsvurdering for Børgefjell nasjonalpark. Det presiseres imidlertid at budsjett må revideres når besøksstrategien er utarbeidet og en ser hvilke behov som melder seg.

Figur 9-4: Opplevd kvalitet av ulike tiltak (N=168), [1=svært dårlig, 7=Svært bra]

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

Vi har også kartlagt de besøkendes holdninger og syn når det gjelder tilrettelegging i Børgefjell nasjonalpark og dagens tilstand på nasjonalparken (Figur 9-5). Respondentene ble spurt om å oppgi hvor enige eller uenige de var til ulike utsagn som gjelder Børgefjell nasjonalpark, hvor 1 betyr at man er helt uenig, 4 at man er verken enig eller uenig og 7 betyr helt enig. Brukerne opplever at det er enkelt å finne områder hvor en kan være for seg selv. De er generelt kritiske til en liberalisering av reglene for bruk av droner og helikoptertjenester i

nasjonalparken. Videre mener brukerne at det ikke bør være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparken. De besøkende mener at hovedstiene bør være forbeholdt fotturister, og majoriteten av brukerne er skeptiske til at man skal kunne ri på stiene. De aller fleste besøkende opplever ikke at det er et problem med mye søppel ved parkeringsplasser og inne i nasjonalparken. Dette til tross for at en undersøkelse, med Børgefjell nasjonalparkstyre som oppdragsgiver, fant at 33,6 prosent av alle observerte leirplasser i nasjonalparken var forsøpelt da målinger ble gjennomført sommeren 2017 (Arnekleiv & Fiske, 2017). Det ble registrert totalt 43,3 kilo avfall fordelt på 400 enheter, hvor mesteparten av avfallet besto av rester fra husholdning, ødelagt friluftsutstyr og emballasje fra matprodukter. Turismen sto for mest forsøpling i antall enheter, mens næringsvirksomheten sto for de vektmessig tyngste og volummessige største enhetene. Til tross for at de færreste besøkende opplever forsøpling som et stort problem for deres besøk til Børgefjell, så vil et økende omfang av turisme kunne gå på tvers av verneformålene som setter forbud mot forurensning i nasjonalparken (Lovdata, 2003).

Figur 9-5: Syn på tilrettelegging og reguleringer i nasjonalparken (N=168)

Kilde: Basert på svar fra etterundersøkelse

10. Sammenligning av innfallsportene

10.1 Indikatorstabell for alle innfallsportene

I Tabell 10-1 under presenteres indikatorverdier for hver innfallspørt. Vi har plukket ut det vi anser som de mest relevante indikatorene og presentert i tabellen under. Dette er tallstørrelser som i stor grad kan sammenlignes mellom ulike innfallspørter og mellom ulike verneområder, samt gir indikasjoner på karakteristikk ved brukerne og bruken i ulike områder. Av den grunn har vi valgt å kalle det indikatorer, men begrep som hovedvariabler og basistørrelser kunne også vært brukt om tallstørrelsene som presenteres i dette kapitlet.

Tabell 10-1: Indikatorstabell for Børgefjell nasjonalpark

	Dagstur	Første- gangs- besøkende	Barn i følget	Varighet dagstur (gj.snitt timer)	Varighet flerdagstur (gj.snitt dager)	Organisert tur
Storelva (N = 123)	6 %	62 %	16 %	7,1	5,4	7 %
Smalfjellet (N = 105)	70 %	41 %	24 %	4,7	4,2	10 %
Storelvhøgda (N = 126)	37 %	44 %	7 %	4,6	5,6	1 %
Simsкарdet (N = 227)	65 %	43 %	16 %	4,8	4,9	4 %
Øyum (N = 41)	56 %	23 %	5 %	7,5	4,4	0 %
Tiplingstien (N = 108)	32 %	28 %	8 %	5,5	4,9	1 %
Båtruta (Namsvatnet) (N = 33)	6 %	67 %	13 %	-	4,2	3 %
Orvatnet (N = 13)	0 %	8 %	38 %	-	4,8	15 %
	Lav- purister	Mellom- purister	Høy- purister	Kvinne- andel	Ut- lendinger	Lokalt bosatte
Storelva (N = 123)	36 %	25 %	38 %	24 %	11 %	2 %
Smalfjellet (N = 105)	61 %	26 %	13 %	53 %	16 %	37 %
Storelvhøgda (N = 126)	33 %	29 %	38 %	42 %	21 %	9 %
Simsкарdet (N = 227)	48 %	26 %	25 %	42 %	24 %	6 %
Øyum (N = 41)	45 %	17 %	38 %	38 %	5 %	38 %
Tiplingstien (N = 108)	33 %	30 %	37 %	44 %	9 %	14 %
Båtruta (Namsvatnet) (N = 33)	42 %	39 %	19 %	21 %	24 %	0 %
Orvatnet (N = 13)	25 %	25 %	50 %	31 %	0 %	15 %

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

10.2 Utvalgte indikatorer

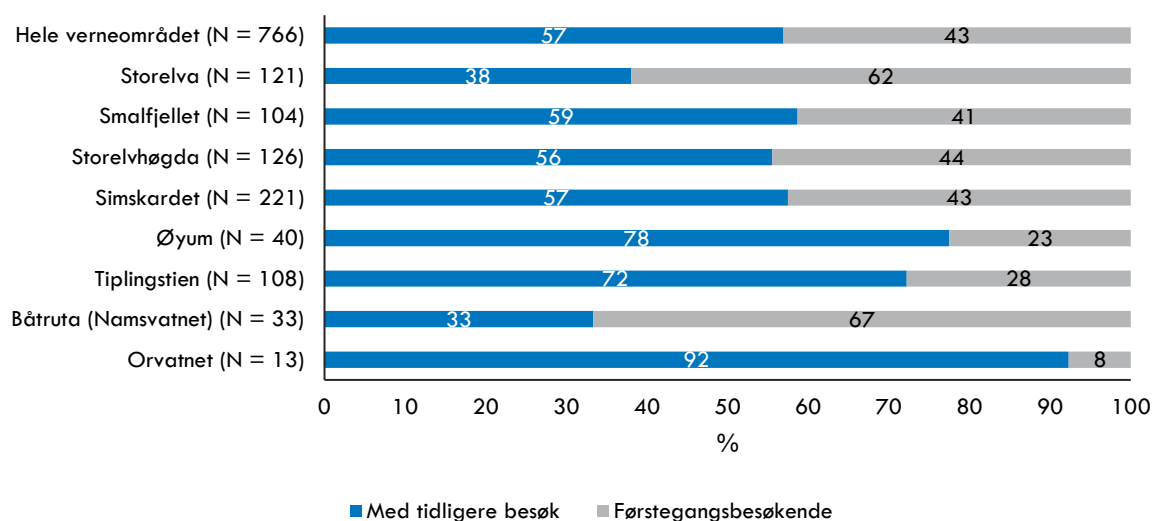
For forvaltningen av Børgefjell nasjonalpark er det relevant å kjenne til karakteristikk ved de besøkende ved de ulike innfallsportene. Dette som en pekepinn for hvorvidt forvaltningsmyndigheten bør differensiere grad av tilrettelegging i de ulike områdene av nasjonalparken, eller om det er enkelte innfallspørter hvor det er viktigere å informere godt om området enn andre innfallspørter. Det må påpekes at antallet svar som er registrert ved flere av innfallsportene er relativt lavt, og den statistiske usikkerheten ved de ulike fordelingene er således høy for flere av innfallsportene. Igjen innebærer det at observerte forskjeller/likheter mellom innfallspørter må anses som indikatorer for forskjeller/likheter fremfor absolute sannheter. Det er Orvatnet, Båtruta (Namsvatnet) og Øyum som har færrest registrerte svar, så resultater fra disse innfallsportene må leses med en noe større varsomhet.

Tidligere besøk og erfaring med friluftsliv

Det er innfallsportene Orvatnet (92 %), Øyum (78 %) og Tiplingstien (72 %) som har en høyest andel besøkende som har besøkt området tidligere (Figur 10-1). Båtruta (Namsvatnet) og Storelva besøkes av en lavere andel erfarne Børgefjell-brukere, her er det henholdsvis 67 prosent og 62 prosent av de besøkende som oppgir at de er førstegangsbesøkende. Hit kommer det mange turister via båttransport fra Namsvassgrenda til Namsvatnets nordligste del.

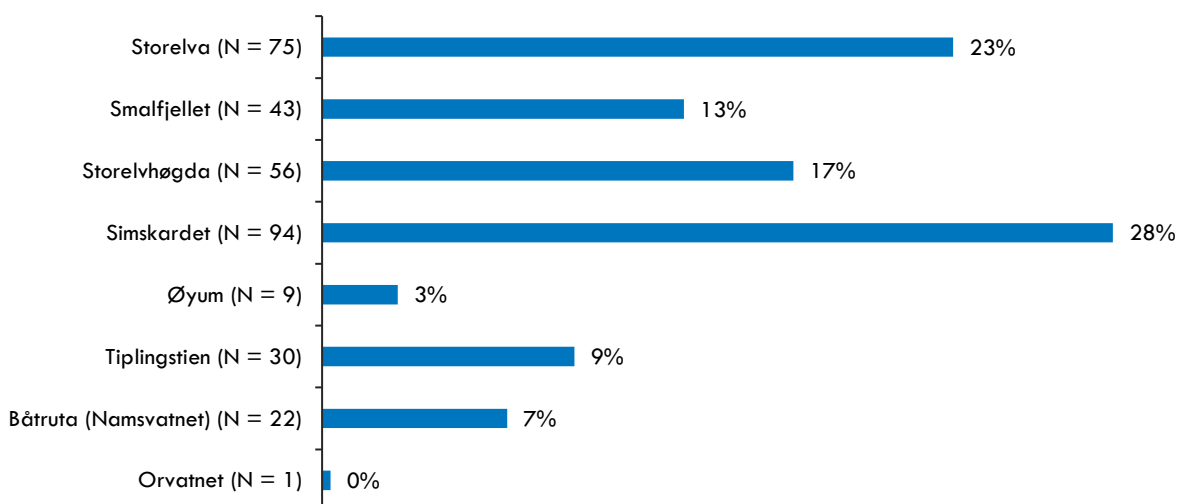
Fra Figur 10-2 fremgår det hvordan de førstegangsbesøkende fordeler seg på innfallsportene. Det er flest førstegangsbesøkende som har fylt ut svarskjema ved svarkassen i Simskardet. 28 prosent av de utenlandske besøkende har fylt ut svarskjema her. Videre er det 23 prosent som har fylt ut svarskjema ved Storelva, 17 prosent ved Storelvhøgda og 13 prosent ved Smalfjellet. Dette er også blant de mest besøkte innfallportene målt i utfylte skjemaer totalt, slik at det ikke er overraskende at de fleste førstegangsbesøkende er her.

Figur 10-1: Andel som tidligere har besøkt Børgefjell nasjonalpark (N=766)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Figur 10-2: Andel av førstegangsbesøkende på innfallsporter (N=330)

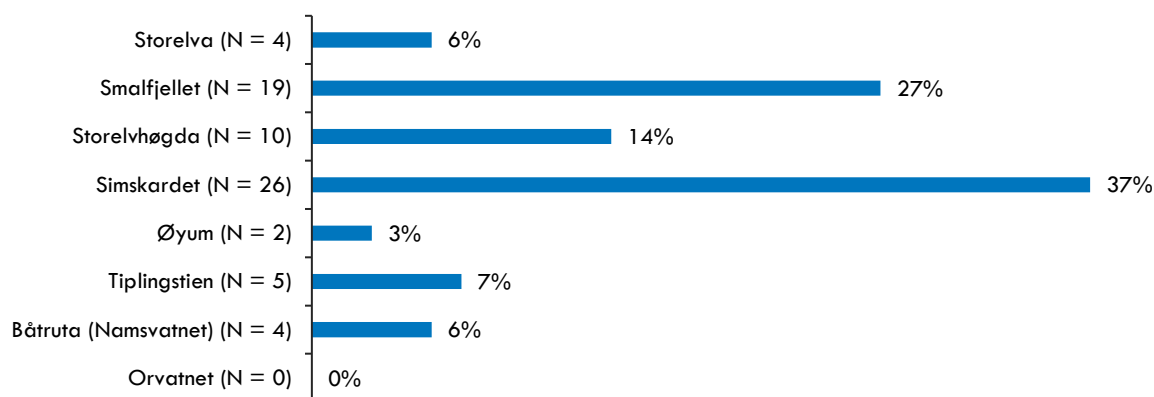

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Hvorvidt de besøkende har erfaring med tidligere flerdagsturer til fots eller på ski er en mer generell indikator på erfaring emd friluftsliv, uavhengig av tidligere besøk til Børgefjell. Det var kun 10 prosent av respondentene som oppga at de ikke hadde erfaring med flerdagsturer fra tidligere. Hvordan disse 70 respondentene fordeler

seg mellom de ulike innfallsportene er vist i Figur 10-3. Det er flest personer uten erfaring med flerdagstur ved Simskardet (37 %) og Smalfjellet (27 %). Videre følger Storelvhøgda (14 %), Storelva/Båtruta (til sammen 12 %) og Tiplingstien (7 %),

Figur 10-3: Personer uten erfaring fra flerdagsturer, fordelt på innfallsporter (N=70)

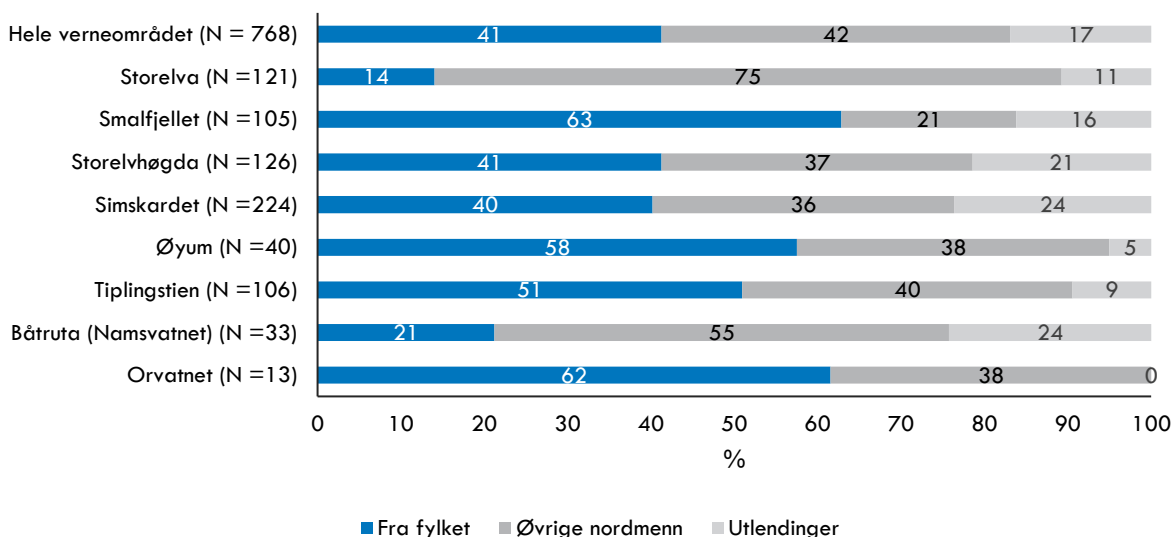

Kilde: Basert på svar selvregistreringsundersøkelsen

De besøkendes bosted

I Figur 10-4 vises andel lokalt bosatte, øvrige nordmenn og utlendinger ved de ulike innfallsportene. Vi har i dette tilfellet definert lokale som de respondenter som oppgir at de er bosatt i Nordland eller Nord-Trøndelag.⁷ Det er flest lokale som benytter seg av Smalfjellet og Orvatnet. Her er det henholdsvis 63 prosent og 62 prosent av respondentene som oppgir at de bor i Nord-Trøndelag eller Nordland. Det er flest tilreisende (øvrige nordmenn og utlendinger) til Storelva og Båtruta (Namsvatnet). Dette stemmer godt med at disse to innfallsportene også har flest førstegangsbesøkende (jf. Figur 10-4). Det er også mange utenlandske turister som tar seg inn i Børgefjell fra Simkardet (24 %) og Storelvhøgda (21 %).

Figur 10-4: Andel lokale (Nordland og Nord-Trøndelag), øvrige nordmenn og utlendinger (N=768)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

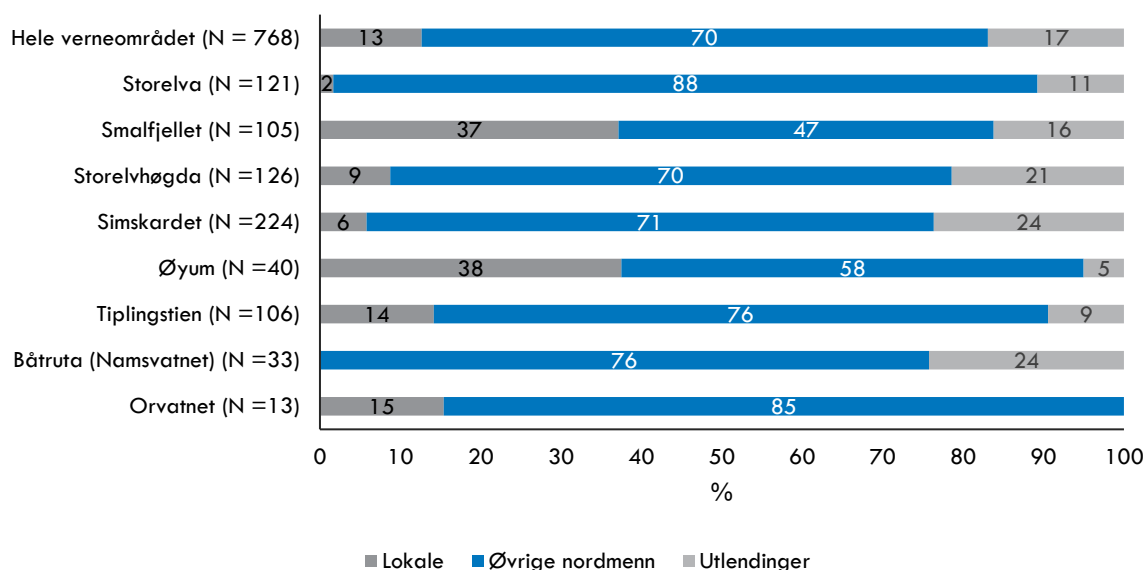
I Figur 10-5 er lokale definert som besøkende med bostedsadresse i kommunene som Børgefjell nasjonalpark er en del av. 13 prosent av de besøkende er fra kommunene Grane, Hattfjelldal, Namsskogan eller Røyrvik. Tilsvarende som i Figur 10-4 er det en høyest andel av de lokale som benytter Smalfjellet eller Øyum som

⁷ Det er store avstander fra de nordligste delene av Nordland til Børgefjell. Allikevel vil en nokså høy andel av de som er bosatt i Nord-Trøndelag og Nordland kunne kjøre til Børgefjell og påbegynne en tur i nasjonalparken samme dag. Vi har derfor definert lokale som de personer som bor i fylkene som Børgefjell nasjonalpark er en del av.

innfallsporter når de tar seg inn i parken. Det fantes fjelltrimposter ved begge disse innfallsportene, som muligens kan forklare den høye andelen lokalt bosatte i disse områdene. I følge registreringer fra fjelltrimpostene som var utplassert ved Øyum og i Namskroken (Storelva) var det 43 personer som besøkte fjelltrimposten ved Øyum i løpet av sommeren 2017 og 110 i Namskroken. En gjennomgang av disse registreringene viser at nærmere 80 prosent av de besøkende til fjelltrimposten ved Øyum var lokale. Også i Namskroken var de fleste fjelltrimpostbrukerne lokale. Dette underbygger at fjelltrimpostene bidrar til at lokalt bosatte er overrepresentert ved svarkassene som ligger i nærheten av en fjelltrimpost. Resultatene fra disse to innfallsportene kan da være noe misvisende når det gjelder respondentenes bostedsfordeling.

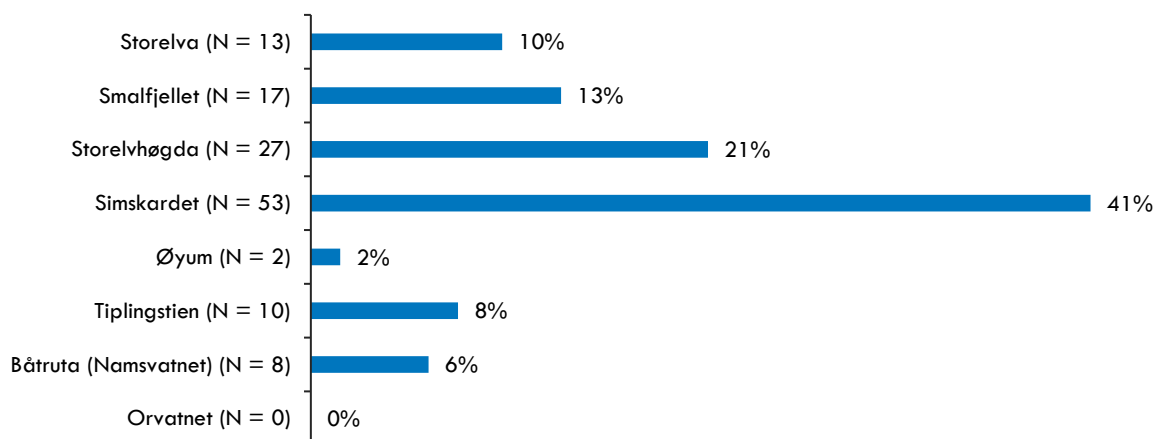
I Figur 10-6 studerer vi hvordan de utenlandske besøkende fordeler seg på de ulike innfallsportene. Simskardet, som er den mest benyttede innfallsporten, mottar også flest utenlandske besøkende totalt sett. 41 prosent av de utenlandske besøkende som har fylt ut svarskjema har gjort det ved svarkassen i Simskardet. Videre følger Storelvhøgda (21 %), Smalfjellet (13 %) og Storelva (10 %).

Figur 10-5: Andel lokale (kommunene), øvrige nordmenn og utlendinger (N=768)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen. *Lokale er definert som personer som har bostedsadresse i kommunene Grane, Hattfjelldal, Namsskogan eller Røyrvik.

Figur 10-6: Utlendinger fordelt på innfallsporter (N=130)

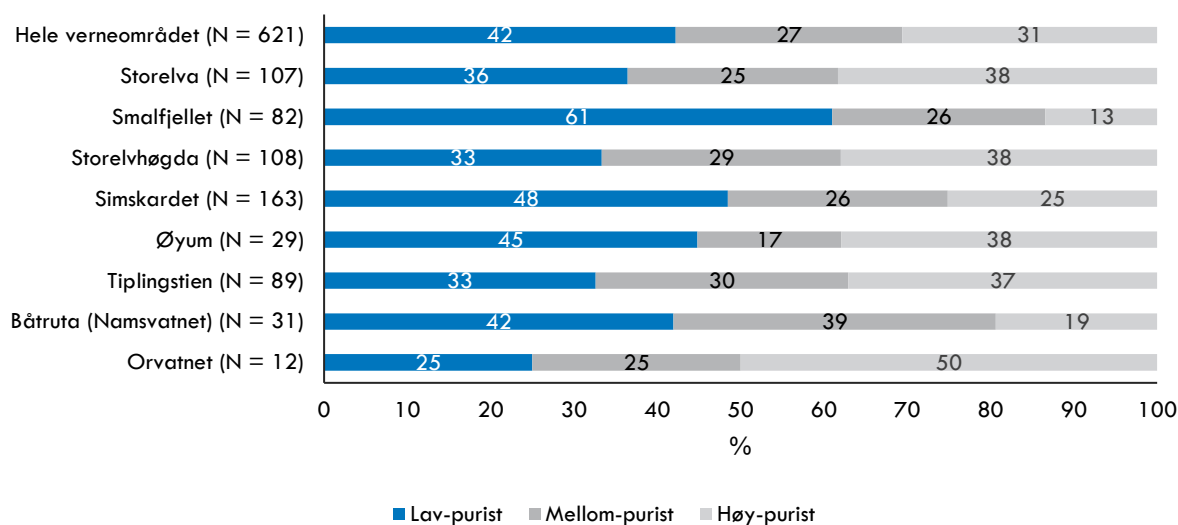

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelsen

Purisme

Som vi har sett i delkapittel 5.6, har Børgefjell en høy andel besøkende som kan defineres som høypurister. Hvis vi imidlertid vurderer purismegraden til de besøkende ved de ulike innfallsportene, ser vi at det er forskjeller i form av at enkelte innfallsporter er hyppigere benyttet av høypurister enn det andre innfallsporter er (Figur 10-7). Orvatnet⁸, Storelva, Storelvhøgda, Øyum og Tiplingstien har alle en høyere andel høypurister enn det som er gjennomsnittet for Børgefjell. På den andre siden skiller Smalfjellet og Simskardet seg ut med at en høy andel lav-purister tar seg inn i nasjonalparken fra disse to innfallsportene. Her er det henholdsvis 61 prosent og 48 prosent av respondentene som defineres som lavpurister. I nærheten av svarkassen ved Smalfjellet var det en fjelltrimpost sommeren 2017. Dette kan ha påvirket sammensetningen av besøkende ved denne innfallsporten. Simskardet er en populær innfallsporst med sti som fører inn i nasjonalparken, samt at det finnes tilrettelegging for elvekryssing og rastepauser.

Figur 10-7: Purismegrad, prosentfordeling av purismeklasser ved de ulike innfallsportene (N=621)

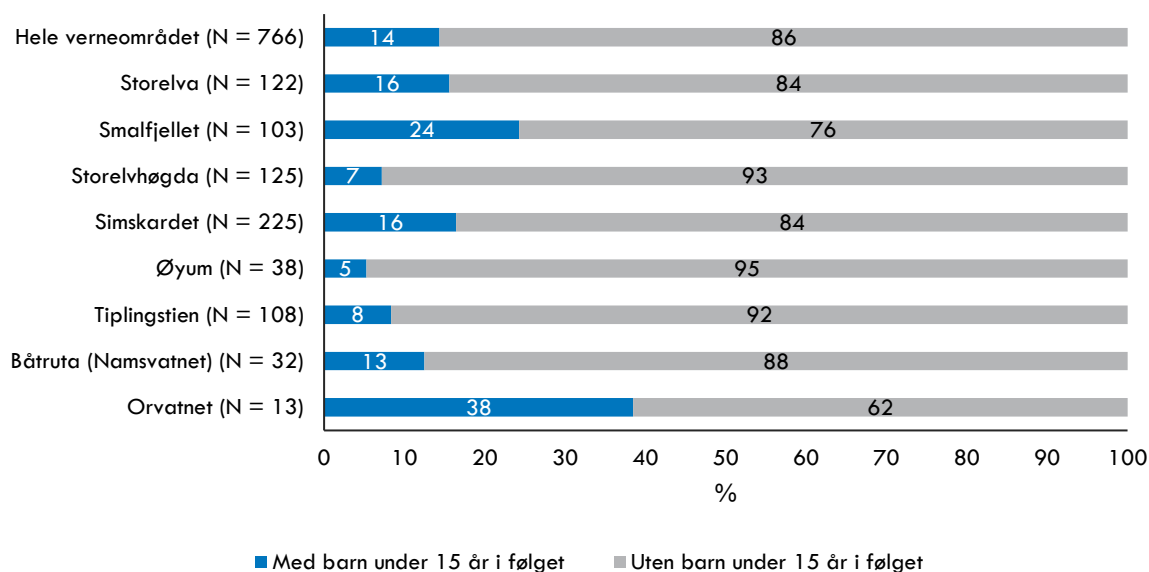
Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Barn i turfølget

I Børgefjell er det 14 prosent av respondentene som oppgir at de hadde med seg barn under 15 år i turfølget sitt (Figur 10-8). Det er størst andel med barn i de turfølgene som tar seg inn i Børgefjell nasjonalpark fra Orvatnet (38 %) og Smalfjellet (24 %). Dette er også de to innfallsportene med en høyest andel lokalt bosatte og en lav andel utlendinger. Det er med andre ord ikke vanlig at besøkende som kommer langveisfra har med seg barn i turfølget. Øyum, Storelvhøgda og Tiplingstien er de innfallsportene hvor det er færrest barn i turfølget.

⁸ Her er det få respondenter og usikkerheten må vurderes som stor.

Figur 10-8: Andel med barn under 15 år i turfølget (N=766)

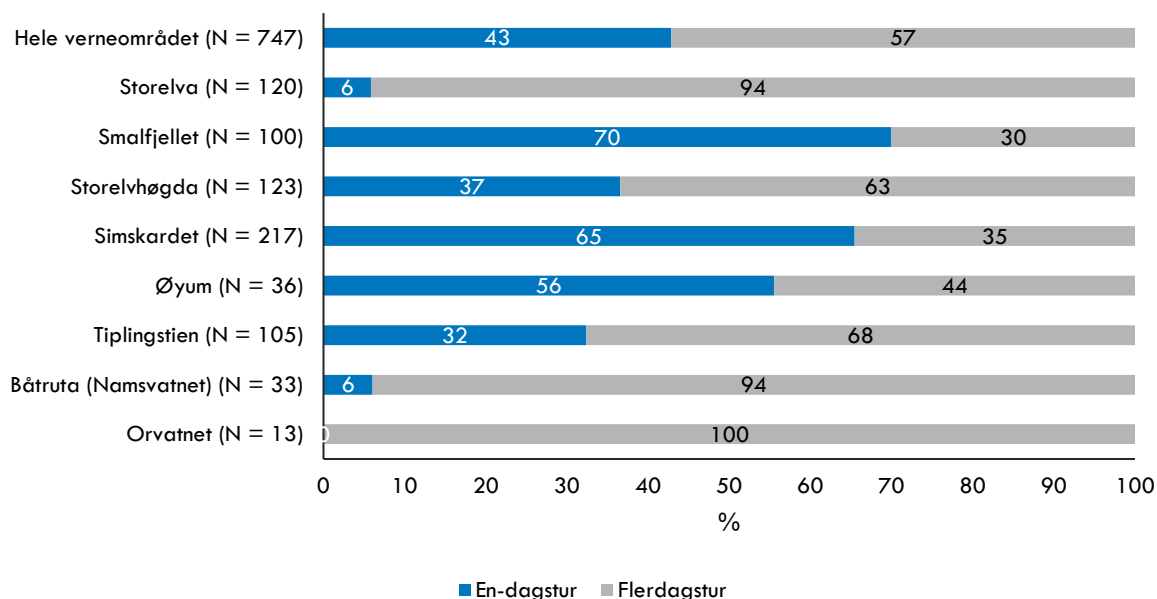

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

Turlengde

Generelt sett er Børgefjell nasjonalpark et naturområde som tiltrekker seg personer som ønsker å gjennomføre flerdagsturer (Figur 10-9). For nasjonalparken som helhet er det 57 prosent av de besøkende som gjennomfører flerdagstur mot 43 prosent som er på dagstur. Smalfjellet og Simskardet skiller seg ut som to innfallsporier som tiltrekker seg mange besøkende som skal på dagstur til Børgefjell. Her er det henholdsvis 70 og 65 prosent av de besøkende som oppgir at de er på dagstur. Begge disse områdene kjennetegnes med gode stier og populære utkikkspunkter/rasteplasser i nokså kort gåavstand fra parkeringsplasser. Ved Smalfjellet har det også vært utplassert trimpost i løpet av sommeren 2017 som har vært benyttet av lokale. Vi kan lese av Figur 10-9 at Namsvatnet (Storelva og Båtruta) er to svært populære utgangspunkt for flerdagstur. Videre er Orvatnet, Tiplingstien og Storelvhøgda andre innfallsporier som er hyppig benyttet som utgangspunkt for flerdagsturer.

Figur 10-9: Andel som gjennomfører dagstur og flerdagstur (N=747)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

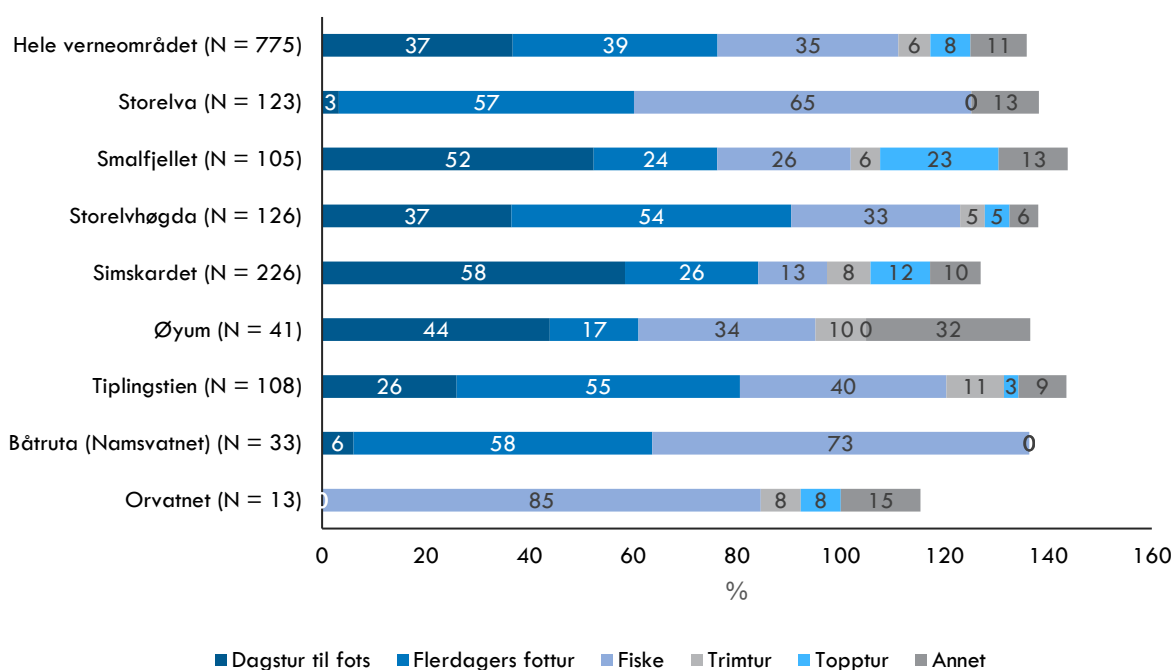
Formål med besøket

I selvregistreringsundersøkelsen ble respondentene spurt om hva som var formålet med turen til Børgefjell. Det var her mulig å krysse av for flere alternativer, herunder «dagstur til fots», «flerdagers fottur», «fiske», «trimtur», «topptur» og «annet». Andelen som oppgir dagstur og flerdagstur som sentrale formål med besøket sitt til Børgefjell sammenfaller i stor grad med det respondentene svarer i Figur 10-9 over.

Fiske er en populær aktivitet blant de besøkende i Børgefjell. Mer enn hver tredje besøkende oppgir at fiske var et av formålene med å reise til Børgefjell. Fra Figur 10-10 ser vi at Namsvatnet (Storelva og Båtruta) er et spesielt populært utgangspunkt for å fiske i Børgefjell. 65 prosent av de som fylte ut svarkjema ved Storeelva oppgir at fiske var et av formålene med besøket. Dette er et område hvor det finnes flere fine fiskevann.

Det er imidlertid færre respondenter som oppgir topptur som en viktig årsak for at de besøker Børgefjell nasjonalpark. Av 775 besøkende oppgir 8 prosent at topptur var et formålene med å besøke området. Børgefjell har flere høye tinder, som for eksempel Kvigtinden på 1669 moh., men de fleste fjelltopper ligger slik til at man må gå langt før en når foten av fjellet. Blant respondentene som oppgir at topptur er en viktig grunn for besøket er det mange av disse som entrer Børgefjell nasjonalpark ved Smalfjellet eller Simskardet. Simskardet er startpunktet som ligger nærmest Kvigtinden, så det er naturlig at det er enkelte toppturinteresserte i dette området. Det er relativt få, kun 6 prosent av respondentene, som oppgir trimtur som et av formålene med besøket til Børgefjell. Av de som gjennomfører trimturer i Børgefjell er Tiplingstien, Øyum og Simskardet populære innfallsporter. Vi har fått rapportert at både ved Øyum og Tiplingstien fantes det fjelltrimposter i løpet av sommeren 2017.

Figur 10-10: Formål med besøket til Børgefjell (N=775)

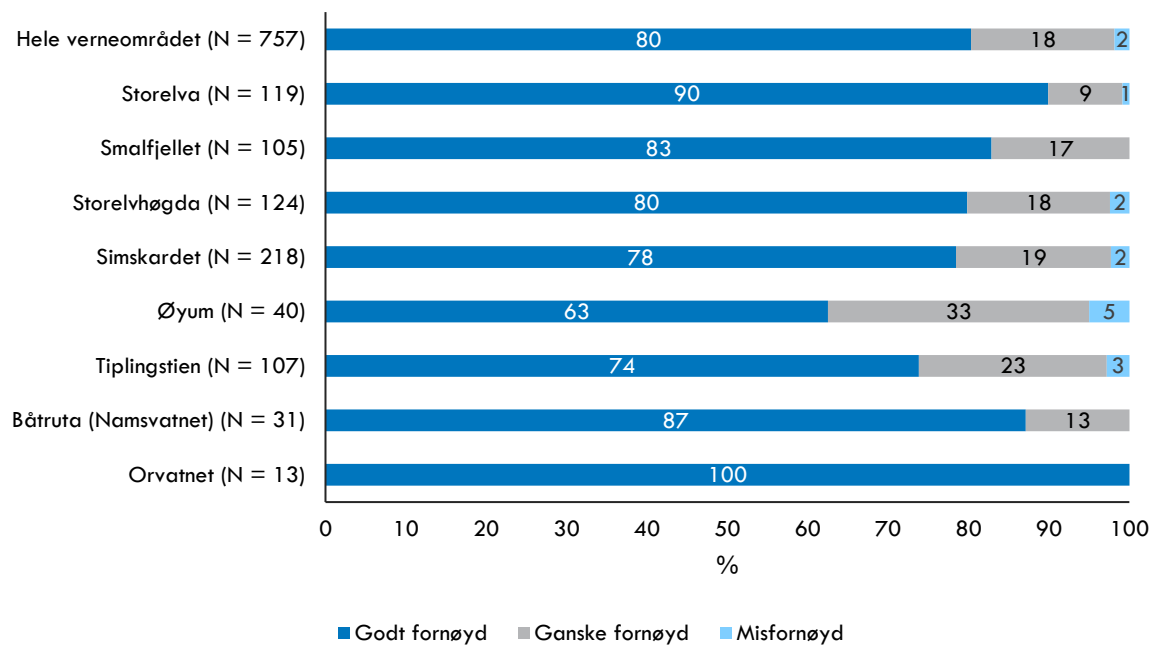

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse. Flere valg er mulig, derfor summerer radene seg til mer enn 100 %

Tilfredshet med tilrettelegging

I hvilken grad de besøkende er tilfreds med graden av og kvaliteten på tilrettelegging i Børgefjell varierer til en viss grad med hvilket område av nasjonalparken de har ferdes i (Figur 10-1). De besøkende som har fylt ut skjema ved Orvatnet og Storelva er jevnt over svært fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv i Børgefjell. Her er det henholdsvis 100 og 90 prosent av de besøkende som er «godt fornøyd» med tilretteleggingen. Ved innfallsporten Øyum er det en lavere andel av de besøkende som er godt fornøyd med tilretteleggingen for friluftsliv. 63 prosent av respondentene er godt fornøyd, 33 prosent er ganske fornøyd, mens 5 prosent av respondentene ved Øyum er misfornøyd med tilretteleggingen. Antallet respondenter ved de ulike innfallsportene er imidlertid relativt lavt, så en skal være noe forsiktig med å tolke forskjellene som fremgår i Figur 10-11 som absolutte sannheter.

Figur 10-11: Tilfredshet med tilrettelegging (N=757)

Kilde: Basert på svar fra selvregistreringsundersøkelse

11. Sammendrag og drøfting

Målet med denne rapporten har vært å fremskaffe mer informasjon om de besøkende til Børgefjell nasjonalpark og deres bruk av området. Funn og resultater fra denne studien skal videre brukes til å tilpasse forvaltningen av området slik at en i størst mulig grad imøtekommer brukernes interesser samtidig som en hegner om verneformålene til nasjonalparken. Generelt tyder resultatene fra brukerundersøkelsen på at bruken av området ikke står i sterk konflikt med områdets verneformål. Brukerne setter pris på at naturen i Børgefjell er uberørt og oppgir at den beskjedne graden av tilrettelegging er en av grunnene til at de søker seg nettopp mot Børgefjell.

Fra denne brukerundersøkelsen fremgår det at Børgefjell nasjonalpark tiltrekker seg en relativt høy andel menn (61 %) sammenlignet med andre verneområder. Kvinner er underrepresentert både i selvregistrerings- og etterundersøkelsen. Børgefjell har relativt mange utenlandske besøkende. 16,9 prosent av de som fylte ut svarskjema i Børgefjell sommeren 2017 var utlendinger, og disse kom fra 16 ulike land. Svar fra denne brukerundersøkelsen viser at de fleste som besøker nasjonalparken har Børgefjell som hovedmål for turen de er på. De besøkende bestemmer seg i god tid før de reiser til området. De aller fleste fatter beslutningen om å besøke Børgefjell over én måned før de reiser inn i området. Dette må ses i sammenheng med den relativt lange reiseveien mange har til området og at mange av de besøkende velger å tilbringe mange dager i nasjonalparken når de først tar seg inn i Børgefjell. Der flere andre nasjonalparker og landskapsvernområder får relativt mange og korte besøk, må Børgefjell anses å være på den andre siden av skalaen. Over halvparten av de besøkende gjennomførte flerdagstur i nasjonalparken da de besøkte området sommeren 2017. Blant de som overnattet i nasjonalparken var gjennomsnittlig varighet på turen i overkant av 5 dager.

Det er relativt få personer som oppgir at de eier eller har tilgang til hytte i nærheten av Børgefjell nasjonalpark. Det er generelt svært få fritidshytter som ligger inne i nasjonalparken, men det finnes flere hyttefelt i den ytre randsonen av nasjonalparken. Allikevel er det slik at de fleste besøkende til Børgefjell er tilreisende som ikke har noen stedstilknytning til Børgefjell. Dette gjenspeiler seg også når en ser på antallet som har besøkt nasjonalparken tidligere. Fra selvregistreringsundersøkelsen oppgir 43 prosent av respondentene at de aldri har besøkt Børgefjell nasjonalpark tidligere.

Totalt sett tyder resultatene fra brukerundersøkelsen på at mange av de som besøker Børgefjell er personer som har drømt om å besøke området lenge. For mange av disse oppleves Børgefjell som et mekka for naturbaserte friluftsliv som de har satt seg mål om å besøke i løpet av livet. Denne besøksgruppen er svært ofte godt forberedt og har planlagt turen i god tid før de reiser inn i området. Når de først entrer nasjonalparken, ønsker mange å få mest mulig ut av reisen, så de oppholder seg gjerne mange dager i Børgefjell. Det er også en del besøkende som er erfarne Børgefjell-brukere som besøker nasjonalparken hvert eneste år, både sommer- og vinterstid. Av de som har besøkt Børgefjell tidligere på vinterstid, er det 25 prosent av disse som har besøkt Børgefjell flere enn 25 vintre. Dette vitner om en nokså trofast besøksgruppe.

De fleste som besøker Børgefjell nasjonalpark har mye erfaring med friluftsliv. Det er rundt 10 prosent av respondentene som oppgir at de aldri har vært på en flerdagers fottur eller skitur. Rundt halvparten av de besøkende har vært på flere enn 10 flerdagers fotturer eller skiturer. Det er få nasjonalparker som kan vise til en så erfaren besøksgruppe som det Børgefjell nasjonalpark kan. Det er tydelig at de besøkende har en spesiell interesse for tradisjonelt høstings- og turfriluftsliv. Absolutt alle respondenter i etterundersøkelsen viser en interesse for turfriluftsliv. Åtte av ti respondenter oppgir også at de har en interesse for høstingsfriluftsliv. Her utmerker fiske, jakt og bærplukking seg som de mest populære aktivitetene. De besøkende viser mindre interesse for motoriserte utendørsaktiviteter og moderne friluftsliv. Randonee og stisykling er typisk to moderne friluftslivsaktiviteter som har vokst mye i popularitet de senere årene. Børgefjell med sitt relativt beskjedne stinett på sommerstid og sine nokså lite tilgjengelige tinder vinterstid tiltrekker seg imidlertid ikke stisyklistene og toppturentusiastene i like stor grad som andre nasjonalparker i Nordland og Troms. Børgefjell er istedenfor et eldorado for «Lars Monsen-turisten» som søker lengre fotturer med teltovernatting og mulighet for godt ørretfiske, uten forstyrrelse fra mange andre. Dette gjenspeiles også når vi har vurdert respondentene etter en purismeskala. Sammenlignet med andre nasjonalparker er det svært mange respondenter som faller innunder gruppen høypurister. Dette er personer som ønsker minst mulig tilrettelegging når de ferdes i naturen, samt at de trives i områder hvor en møter på få andre mennesker.

Typiske karakteristikk ved turfølget som besøker Børgefjell er at gruppestørrelsen er på to personer. Nesten halvparten av de som svarer på selvregistreringsundersøkelsen oppgir at turgruppen deres består av to personer. Det er få turgrupper som er flere enn fire personer. Dette stemmer godt med det faktum at få respondenter oppgir at de deltar på en organisert tur. Bare fire prosent av de besøkende deltok på en organisert tur da de svarte på svarskjema sommeren 2017. Det er få kommersielle turoperatører som har spesialisert seg på å arrangere turer til Børgefjell nasjonalpark, så de fleste som oppga at de deltok på organisert tur til nasjonalparken var personer som var på tur i regi av lokale turlag. Sammenlignet med andre nasjonalparker og landskapsvernområder er det relativt få som tar med seg barn når de besøker Børgefjell. Det er 14 prosent av respondentene som oppgir at de hadde med seg barn under 15 år i turfølget.

Majoriteten av de besøkende oppgir at de overnattet i nasjonalparken eller i nærheten av Børgefjell i forbindelse med besøket deres til nasjonalparken. Telt og lavvo er de mest populære overnattingsalternativene. Nesten halvparten av de som overnatter i eller i nærheten av nasjonalparken sover i telt, lavvo eller under åpen himmel. Dette har sammenheng med at flere av de flotteste naturområdene av Børgefjell ligger en drøy dagsmarsj fra innfallsportene til Børgefjell. I disse områdene finnes det få andre overnattingstilbud enn telt og lavvo. De fleste oppgir også at de gjennomførte en sammenhengende tur med ulike overnattingssteder hver dag. På disse turene vil en i stor grad være avhengig av medbrakt teltutstyr ettersom det finnes få åpne turisthytter i Børgefjell.

Det er tydelig at de besøkende til Børgefjell har satt seg godt inn i informasjon om nasjonalparken før de reiser inn i området. Rundt to av tre respondenter oppgir at de hentet informasjon om Børgefjell før de besøkte området. Vi vet at mange ferdes utenfor stier og populære ferdselsruter når de besøker Børgefjell. Samtidig er det relativt lite skilting inne i selve nasjonalparken. Dette, i kombinasjon med at mange gjennomfører lange flerdagsturer, gjør at informasjonsinnhentning i forkant av turen er en forutsetning for å få en vellykket tur. Respondentene oppgir at internett, informasjon fra bekjente og bøker om Børgefjell er de informasjonskildene som blir benyttet hyppigst når de skal lese seg opp om området. Det at såpass mange oppgir bøker om Børgefjell som en foretrukket informasjonskanal (40 % av respondentene) vitner om en høy interesse for nasjonalparken og at mange av de besøkende er godt forberedt når de kommer til området. De fleste opplever få problemer med å skaffe seg den informasjon om Børgefjell som de ønsker. Blant de som opplever at det er vanskelig å finne informasjon om Børgefjell, går det igjen at flere vil ha mer informasjon om steder for å krysse elver og bekker. Gitt at forvaltningsmyndigheten skal gi mer informasjon om nasjonalparken, ønsker de besøkende å motta denne informasjonen før de reiser hjemmefra og ved parkeringsplasser og innfallsporter til Børgefjell. De ønsker seg primært at forvaltningsmyndigheten kan komme med nyttig informasjon via internett og app (mobil) før en reiser hjemmefra. Når de ankommer innfallsportene til nasjonalparken, foretrekker de fleste å få mer informasjon ved hjelp av informasjonstavler og brosjyrer i selvbetjeningsautomater.

De aller fleste som besøker Børgefjell nasjonalpark har kjennskap til at området er vernet som nasjonalpark (97,6 %). Mange av respondentene påpeker også at vernestatusen påvirket valget deres om å besøke området. Generelt sett viser de besøkende høy kunnskap om hva vernestatusen innebærer i praksis og hvordan dette påvirker deres bruk av naturområdet. Nordmenn har som ventet mer kunnskap om hvorvidt fangst, snøscooterkjøring og fri ferdsel er tillatt i nasjonalparken enn det utlendinger har. Hvis forvaltningsmyndigheten skal gi mer informasjon om regler for atferd i verneområdet, er det viktig at denne informasjonen presenteres på flere språk.

Den jevne Børgefjell-besøkende virker å være svært tilfreds med tilretteleggingen som gjøres av forvaltningsmyndigheten i nasjonalparken. Fire av fem oppgir at de er godt fornøyd med tilretteleggingen i nasjonalparken. Kun to prosent av respondentene oppgir at de er misfornøyd. De besøkende som fylte ut svarskjema ved Storelva og Orvatnet er mest fornøyd med tilretteleggingen, mens respondenter som fylte ut svarskjema ved Øyum og Tiplingstien er minst fornøyd med tilretteleggingen. Dette er også naturlig – ettersom Øyum og Tiplingstien er to områder hvor det er ingen eller lite tilrettelegging i dag. Det må påpekes at utvalgsmengden er relativt begrenset ved flere av disse svarkassene, så disse resultatene må tolkes med en viss forsiktighet.

Respondentene vektlegger at det finnes parkeringsplasser ved innfallsportene og bruer som gjør elver/bekker lette å krysse. Videre er det ønskelig at det finnes informasjonstavler ved innfallsportene og klopper i bløte områder. Når respondentene blir spurt om hvordan de opplever kvaliteten ved ulike tiltak i Børgefjell, trekkes områdets parkeringsmuligheter, informasjonstavler og bruer frem som tiltak av spesiell høy kvalitet. Således ser det ut til at forvaltningsmyndigheten setter inn innsatsen på riktige steder. Allikevel er det forbedringsmuligheter for flere av tiltakene. Respondentene uttrykker at forvaltningsmyndigheten kan bli enda flinkere til å informere

brukerne ved hjelp av informasjonstavler ved innfallsportene og skilt som viser avstand og retning. Videre er det flere respondenter som ville satt pris på flere klopper i våte partier, samt at enkelte gjerne hadde sett at elve- og bekkekrysning hadde blitt enklere ved at det bygges flere bruer i nasjonalparken. Dette sagt, så er de aller fleste svært fornøyd med tilretteleggingen og forvaltningen av området. Få personer opplever at det er mye søppel ved parkeringsplasser og inne i nasjonalparken.

Når en videre utfordrer de besøkende på hvilke aktiviteter og arrangementer som burde være tillatt i nasjonalparken, er de aller fleste skeptiske til en oppmykning av dagens regelverk. Det er sterk motstand mot å tillate bruk av helikopter for å frakte personer opp på fjelltopper, og veldig få ønsker at det skal være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparken. De besøkende viser også en tydelig skepsis til mer bruk av private droner. Respondentene er noe mer delt når det kommer til spørsmålet om det bør være lov med ridning på stier i nasjonalparken og hvorvidt hovedstiene bør være forbeholdt fotturister. Det er allikevel et flertall for at fotturister skal kunne ha hovedstiene for seg selv.

Totalt sett virker forvaltningen å være godt tilpasset den brukergruppen som besøker Børgefjell i dag. Dette er en gruppe mennesker som ønsker å oppleve uberørt natur og lite forstyrrelser fra andre besøkende. Av den grunn virker det helt riktig at Børgefjell har mindre tilrettelegging enn andre nasjonalparker i form av tydelige stier og skilting, samt overnattingstilbud for de som ønsker å sove innendørs. En kan stille seg spørsmålet om en ville vært i stand til å tiltrekke seg enda flere besøkende hvis en øker graden av tilrettelegging og henvender seg til personer med mindre friluftslivserfaring enn dagens besøksgruppe, som må anses å være svært erfarne friluftsmennesker. Vi ser imidlertid flere utfordringer med en slik strategi. For det første vil forvaltningen med en slik strategi komme mer i konflikt med nasjonalparkens verneformål. Eksempelvis vil mer turisme utgjøre en trussel for sædgås, fjellrev og snøugler som hekker/yingler i dette området. I dag virker det ikke å være noen stor konflikt mellom forvaltningen av nasjonalparken, de besøkendes faktiske og ønskede bruk av området og nasjonalparkens verneformål. Dette kan endre seg hvis en går mer i retning av å tilby «pakkelsninger» til mindre erfarne friluftslivsmenneske. Et annet argument for ikke å dreie forvaltningen mer i retning av lavpuristenes interesser er at Børgefjell kan risikere å miste varemerket sitt som et av de mektigste villmarksområdene i Norge.

12. Referanser

- Andersen, O., Gundersen, V., Wold, L. C., & Stange, E. (2014). Monitoring visitors to natural areas in wintertime: Issues in counter accuracy. *Journal of Sustainable Tourism*, Vol 22:4: 550-560 (DOI: 10.1080/09669582.2013.839693).
- Arnekleiv, Ø. L., & Fiske, A. N. (2017). *Søppelregistrering i Børgefjell nasjonalpark sommeren 2017*. Rapport for Børgefjell nasjonalparkstyre. 25 s.
- Børgefjell nasjonalparkstyre. (2016). *Prosjektplan for utarbeidelse av besøksforvaltningsplan for Børgefjell nasjonalpark*. Versjon 2.0, 12.12.2016. 7 s.
- Evju, M., Hagen, D., Blumentrath, S., & Eide, N. E. (2010). *Verdi- og sårbarhetsvurdering i Børgefjell nasjonalpark*. NINA-rapport 543. 111 sider.
- Fredman, P., Romild, U., Emmelin, L., & Yuan, M. (2009). *Who are the non-compliers? An analysis of non-compliance with on-site monitoring methodology at Fulufjället National Park*. Forskningsprogrammet firluftsliv I förändring. Arbetsrapport. Rapport 9: 1-23 + vedlegg.
- Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag. (2009). *Forvaltningsplan for Børgefjell/Byrkije Nasjonalpark*. Rapport nr. 4-2009. Fylkesmennene i Nordland og Nord-Trøndelag, Miljøvernavingene. Bodø/Steinkjer. 56 s.
- Kaxrud Wilberg, K. (2010). *Bortfallsstudie i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. En test av selvregistreingskasser som metode for registrering av ferdsel i naturområder*. NMBU, Inst. for naturforvaltning. Masteroppgave. 39 s. + vedlegg.
- Lovdata. (2003). *Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag*. – FOR-2003-08-29-1101.
- NRK. (2017). *Nå kan du påvirke nasjonalparkene*. Hentet 2018 fra www.nrk.no (24.5.2017): <https://www.nrk.no/trondelag/na-kan-du-pavirke-nasjonalparkene-1.13529936>
- Oslo Economics, & Sørensen, O. J. (2018a). *Brukerundersøkelse i Lomsdal-Visten nasjonalpark*. Oslo Economics. Rapportnummer 2018-7. 64 s. + vedlegg.
- Oslo Economics, & Sørensen, O. J. (2018b). *Brukerundersøkelse i Møysalen verneområde*. Oslo Economics. Rapportnummer 2018-4. 58 s. + vedlegg.
- Vistad, O. I., & Vorkinn, M. (2012). The Wilderness Purism Construct — Experiences from Norway with a simplified version of the purism scale. *Forest Policy and Economics*, 2012, vol. 19, nr. C, ss. 39-47.
- Vorkinn, M. (2016). *Bruk og brukere i Langsua sommeren 2015*. Rapport til Nasjonalparkstyret i Langsua nasjonalpark. 63 s.
- Wold, L. C., & Selvaag, S. K. (2017). *Brukerundersøkelse i Sølen landskapsvernområde sommeren 2016*. NINA-rapport 1322: 85 s.

13. Vedlegg

13.1 Selvregistreringsundersøkelse

Børgefjell 2017

1) Dato:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Dag		Mnd	

2a) Hvor er du bosatt?

Nordmenn (Postnr. og sted)

Utlendinger (Land)

2b)

Kjønn/alder:

1 Kvinne:.....år 2 Mann: år

3a) Hva er hovedformålet med denne turen i Børgefjell?

1 Dagstur til fots 1 Fiske 1 Topptur

1 Flerdagers fottur 1 Trimtur 1 Annet, hva?

.....

3b) Varighet på denne turen i Børgefjell:

Dagstur: timer Flerdagerstur: dager

4a) Hvor mange er du sammen med på denne turen (inkl. deg selv)? personer

4b) Er turen en "organisert" tur? (Skoleklasse, speidergruppe, turlag el.l.)

1 Nei 2 Ja, hva slags gruppe?

.....

4c) Er det barn under 15 år med i turfølget?

1 Nei 2 Ja, alderen på det yngste barnet er: år

5) Hvor mange somre/vintre har du vært i Børgefjell tidligere?

1 Ingen 1 Somre.....antall 1 Vintre:.....antall

6) Er du fornøyd med tilretteleggingen for friluftslivutøverne i Børgefjell?

1 Godt fornøyd 2 Ganske fornøyd 3 Misfornøyd

/Snu arket!

7) Har du tidligere vært på flerdagers fottur eller skitur? (Uansett område)

1 Nei, aldri 2 1 gang 3 2-5 ganger
4 6-10 ganger 5 11-20 ganger 6 Mer enn 20 ganger

8) Tenk deg at du skal gjennomføre en flertimers tur i skogs- /fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik DU helst vil ha det – som om det var ditt "idealområde" for en slik tur. Ville det være positivt eller negativt for deg at: (merk av ett tall for hver linje)

	Svært negativt		Nøytralt			Svært positivt	
	1	2	3	4	5	6	7
... det finnes tilrettelagte leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7
... du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7
... det finnes merkede stier i området	1	2	3	4	5	6	7
... det er god skilting ved stistart og stikryss i området	1	2	3	4	5	6	7
... det er lagt ned trestokker til å gå på der stien går over våt myr	1	2	3	4	5	6	7
... det finnes hytter med matservering og oppredde senger i området	1	2	3	4	5	6	7
...du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen	1	2	3	4	5	6	7
... du kan gå milevis uten å møte et menneske	1	2	3	4	5	6	7

**9) For deg som kjenner Børgefjell fra før, eller er i ferd med å avslutte turen:
Hvordan samsvarer Børgefjell med ditt «idealområde», jfr. over?**

Ikke i det hele tatt 1 2 3 4 5 Fullstendig samsvar 9 Vet ikke

10) Er dette kortet fylt ut på tur inn i eller ut av området?

1 På tur inn i området 2 På tur ut av området

**11) Til høsten ønsker vi å sende ut et spørreskjema til noen av de som har besøkt
Børgefjell i sommer. Dersom du/dere kunne tenke deg å gi ytterligere innspill til framtidig
forvaltning av Børgefjell, vennligst oppgi mail-adressen(e) til de som har svart på dette
kortet.**

Som takk for hjelpen trekker vi ut 3 deltakere som får Børgefjellboka som premie.

E-mail (vennligst skriv tydelig!)

TAKK FOR HJELPA!

13.2 Etterundersøkelse

Velkommen til undersøkelse om Børgefjell nasjonalpark

I sommer besvarte du et kortfattet spørreskjema da du besøkte Børgefjell nasjonalpark og du sa deg villig til å svare på flere spørsmål om din bruk av Børgefjell - her kommer de! Dine svar er viktige for den framtidige forvaltningen og bruken av området. Vi håper du vil ta deg tid til å besvare hele undersøkelsen og er veldig takknemlig for ditt bidrag!

Besøk i Børgefjell siste år

1. Bor du i nærheten av Børgefjell nasjonalpark eller har du tilgang til hytte i området?

- (1) Jeg bor i nærheten av Børgefjell nasjonalpark (dvs. innenfor kommunene Grane, Hattfjelldal, Namsskogan og Røyrvik)
- (2) Jeg eier/har tilgang til hytte i nærheten av Børgefjell nasjonalpark (dvs. innenfor kommunene Grane, Hattfjelldal, Namsskogan og Røyrvik)
- (3) Ingen av delene

2. Har du besøkt Børgefjell nasjonalpark før 2017?

- (1) Nei, aldri.
- (2) Ja,

3. Du har tidligere svart at du har besøkt Børgefjell før 2017.

- (1) Hvor mange somre har du besøkt Børgefjell nasjonalpark før 2017? _____
- (2) Hvor mange vintre har du besøkt Børgefjell nasjonalpark før 2017? _____

4. Besøkte du Børgefjell én eller flere ganger siste år?

- (1) Én gang
- (2) Flere ganger

5. Hvordan inngikk besøket i Børgefjell nasjonalpark i den turen du var på?

- (1) Børgefjell nasjonalpark var hovedmålet med turen
- (2) Børgefjell nasjonalpark var en del av en rundreise
- (3) Børgefjell nasjonalpark var en avstikker på vei til/fra et annet sted

6. Når bestemte du deg for å besøke Børgefjell nasjonalpark?

- (1) Mer enn 3 måneder før jeg dro hjemmefra
- (2) 1-3 måneder før jeg dro hjemmefra
- (3) Mindre enn én måned før jeg dro hjemmefra
- (4) Underveis på turen

7. Hvor mange dager var du i Børgefjell nasjonalpark i løpet av det siste året...

...i vintersesongen: jul-påske? _____

...i vårsesongen: etter påske (t.o.m. mai)? _____

...i sommer/høstsesongen: juni-september? _____

...senhøstes: oktober-jul? _____

8. Hvis du var i Børgefjell nasjonalpark sammenhengende i flere dager for å gå tur til fots, hva slags tur(er) gikk du?

- 1 Gikk en sammenhengende tur med ulike overnattingssteder
- 2 Overnattet på ett sted og gikk dagsturer fra dette stedet
- 3 Tok dagsturer fra ulike utgangspunkt til ulike turmål
- 4 Ikke relevant. Jeg var ikke på flerdagstur i Børgefjell nasjonalpark.

9. Hvilke turmål har du besøkt i Børgefjell nasjonalpark?

10. Det er mange innfallsporter til Børgefjell nasjonalpark. Hvilke av disse brukte du i 2017?

- 1. Namsvatnet (Røyrvik) _____
- 2. Smalvatnet (Namsskogen) _____
- 3. Tomasvatnet (Grane) _____
- 4. Simskardet (Grane) _____
- 5. Øyum (Hattfjelldal) _____
- 6. Oksvollen _____
- 7. Stekenjokk i Sverige _____

11. Skriv eventuelt inn andre innfallsporter du har benyttet siste år:

12. Overnattet du i eller i nærheten av Børgefjell nasjonalpark i forbindelse med besøket/besøkene dine det siste året?

- (1) Ja
- (2) Nei

13. Hvordan overnattet du, og hvor mange netter?

	Antall netter	Hvor?
Hotell/pensjonat/fjellstue		
Turisthytte (der du betaler for å overnatte)		
Fjellstyre/almenningshytte e.l. der du betaler for å overnatte		
Tilrettelagt (camping)plass for campingvogn/bobil/telt der du betaler for å overnatte		
Tilrettelagt plass for campingvogn/bobil/telt der du ikke betaler for å overnatte		
Telt/lavvo/åpen himmel utenom tilrettelagt plass		
Åpen koie/bu (der du ikke betaler for å overnatte)		
Privat hytte/seter (der du ikke betaler for å overnatte)		
Privat hos bekjente/familie e.l. (der du ikke betaler for å overnatte)		
Airbnb		
Annet		

Friluftsliv i Børgefjell nasjonalpark siste år

14. Hvilke friluftslivaktiviteter utøvde du i Børgefjell nasjonalpark siste år?

- 1 Fottur
- 2 Topptur til fots
- 3 Fiske
- 4 Jakt
- 5 Skitur
- 6 Andre aktiviteter (eks. padling, båttur, ridning, bærplukking, løpetur, hundekjøring, kiting, geocaching, fotografering o.a.)

15. Hva slags type skitur har du vært på i Børgefjell nasjonalpark siste år? (Flere svar er mulig)

- 1 Med fjellski/turski
- 2 Med langrennsski
- 3 Med toppturutstyr (randonee, telemark e.l.)

16. Du har svart at du drev med andre aktiviteter i Børgefjell nasjonalpark siste år, hvilke aktiviteter var dette?

Bruk av sti/vei

17. Hvor mye av tida brukte du på tydelige stier når du gikk i Børgefjell siste år?

- 1 Alltid
- 2 Ofte
- 3 Av og til
- 4 Sjelden
- 5 Aldri
- 6 Aldri

Informasjon og bruk av sosiale media

18 Skaffet du deg informasjon om Børgefjell nasjonalpark før du kom til området i 2017?

- (1) Ja
- (2) Nei

19. Hvor hentet du informasjon fra? (Kryss av for alle aktuelle alternativer)

- (1) Fra venner/slektninger/bekjente
- (1) Fra blogg/facebook/sosiale medier ellers
- (1) Fra internett ellers
- (1) Fra reisehåndbok
- (1) Fra bok/bøker om Børgefjell
- (1) Fra brosjyre
- (1) Fra et turistkontor/informasjonscenter
- (1) Fra en turapp
- (1) På annen måte

20. Hvilke nettsider fikk du informasjon fra?

21. På hvilken annen måte skaffet du deg informasjon om Børgefjell nasjonalpark?

22. Hvor lett var det å finne den informasjonen du ønsket?

- (1) 1 Svært vanskelig
- (2) 2
- (3) 3
- (4) 4
- (5) 5
- (6) 6

(7) 7 Svært lett

23. Hvilken informasjon var det vanskelig å finne?

24. Dersom forvaltningsmyndigheten for Børgefjell nasjonalpark skulle gi mer informasjon om området, når/hvor ville du helst hatt denne informasjonen?

- (1) Før avreise hjemmefra
- (2) Underveis fra bostedet til Børgefjell
- (3) På parkeringsplasser/innfallsporter til Børgefjell
- (4) Inne i selve området

25. Hvordan ville du helst hatt informasjon om Børgefjell nasjonalpark før avreise hjemmefra? (Flere svar er mulig)

- (1) Reisehåndbøker
- (2) Internett
- (3) Via mobiltelefon (app)
- (4) Annet

26. På hvilken annen måte ville du hatt informasjon før avreise?

27. Hvordan ville du helst hatt mer informasjon om Børgefjell nasjonalpark ved parkeringsplasser/innfallsporter til nasjonalparken. (Flere svar er mulig)

- (1) Muntlig informasjon fra naturoppsyn
- (2) Informasjonstavler
- (3) Via mobiltelefon (app)
- (4) Brosjyrer i selvbetjeningsautomater
- (5) Informasjonssenter
- (6) Annet

28. På hvilken annen måte ville du hatt informasjon ved parkeringsplasser/innfallsporter til Børgefjell nasjonalpark?

29. Hvordan ville du helst hatt informasjon om Børgefjell nasjonalpark inne i verneområdet? (Flere svar er mulig)

- (1) Muntlig informasjon fra naturoppsyn du treffer på ute i fjellet
- (1) Via mobiltelefon (app)
- (1) Gjennom aktivitetsfirmaer
- (1) Guida turer i regi av naturoppsynet
- (1) Annet

30. På hvilken annen måte ville du hatt informasjon om Børgefjell nasjonalpark inne i verneområdet?

31. Delte du dine opplevelser i Børgefjell nasjonalpark via sosiale media?

- (1) Nei
- (2) Ja

32. Hvor mange ganger (ca) delte du dine opplevelser via sosiale medier?

33. Hvilke sosiale medier brukte du? (Flere svar er mulig)

- (1) Facebook
- (2) Twitter
- (3) Instagram
- (4) Andre

34. Utover Facebook, Twitter eller Instagram, hvilke andre sosiale medier brukte du til å dele dine opplevelser i Børgefjell nasjonalpark?

Dine opplevelser i Børgefjell nasjonalpark

35. Hvor viktig var de følgende årsakene for at du besøkte Børgefjell i 2017?

	Ingen betydning							Svært stor betydning	Vet ikke
	1	2	3	4	5	6	7	9	
Å oppleve en helt spesiell natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Muligheter for å se dyr/fugler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Det er mange fjelltopper å gå på	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Området er lite tilrettelagt og det er mye uberørt natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
En treffer få andre i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Området er utfordrende å ferdes i	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Gode fiskemuligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Å finne turposter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Å oppleve sørsamisk kulturlandskap og reindrift	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

36. I hvilken grad opplevde du følgende under ditt besøk/dine besøk i Børgefjell nasjonalpark i 2017?

	Ikke i det hele tatt	Bare minimalt	Til en viss grad	Det meste av tiden	Hele tiden	Ikke relevant
	1	2	3	4	5	9
Stillhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Natur uten menneskelig påvirkning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ren natur	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lite forstyrrelser fra andre besøkende (utenom eget turfølge)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Naturopplevelser utenom det vanlige	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Tilrettelegging for de besøkende

37. Først vil vi gjerne vite hvor viktige ulike tiltak er/var for deg når du ferdes i Børgefjell nasjonalpark?

	Ikke viktig i det hele tatt						Svært viktig	Vet ikke
	1	2	3	4	5	6	7	9
Skilt ved innfallsporter som viser avstand og retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruer som gjør elver/bekker lette å krysse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klopper i bløte partier av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeringsmuligheter ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Å treffe oppsyn i løpet av turen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonstavler ved innfallsportene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

38. Så vil vi gjerne vite hvordan du opplevde kvaliteten på/forekomsten av de samme tiltakene i Børgefjell nasjonalpark?

	Svært dårlig/ mangelfullt		Verken dårlig eller bra			Svært bra		Vet ikke
	1	2	3	4	5	6	7	9
Skilt ved innfallsporier som viser avstand og retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruer som gjør elver/bekker lette å krysse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klopper i bløte partier av stiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkeringsmuligheter ved innfallsporene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Å treffe oppsyn i løpet av turen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Informasjonstavler ved innfallsporene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

39. Var det noe sted i Børgefjell nasjonalpark du opplevde tilretteleggingen som spesielt dårlig?

40. Hvor enig eller uenig er du i disse utsagnene, når det gjelder Børgefjell nasjonalpark?

	Helt uenig 1	2	3	Verken enig eller uenig 4	5	6	Helt enig 7	Vet ikke 9
Det er for mye søppel ved noen parkeringsplasser	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er for mye søppel inne i nasjonalparken	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det burde være tillatt med ridning på stier	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er for mye folk i noen områder i høysesongen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Hovedstiene bør være forbeholdt fotturister	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er enkelt å finne områder der du kan være for deg selv	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det er blitt for stor slitasje på noen stier i området	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det burde være tillatt å bruke helikopter/fly for folk som vil til vanskelig tilgjengelige fjelltopper/områder	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐
Det burde være tillatt med idrettsarrangementer i nasjonalparken	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(9) ☐

Det er greit for meg å se/høre drone i området	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(9)
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

41. Møtte du andre besøkende du reagerte negativt på?

- (1) Nei
(2) Ja

42. Hva var det du reagerte negativt på i situasjonen(e)?

Verneområdestatusen

43. Visste du at Børgefjell var vernet som nasjonalpark før du besøkte området siste år?

- (1) Ja
(2) Nei

44. Det at Børgefjell er nasjonalpark, påvirket det valget om å komme hit?

- (1) Ikke i det hele tatt
(2) I en viss grad
(3) I svært stor grad

45. Har du besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet i 2017?

- (1) Nei
(2) Ja, i Norge
(3) Ja, i utlandet

46. Hvilke andre nasjonalparker i Norge har du besøkt i 2017?

47. Har du besøkt andre nasjonalparker i Norge eller i utlandet tidligere (før 2017)?

- (1) Nei
(2) Ja, i Norge
(3) Ja, i utlandet

48. Vet du om følgende tiltak/aktiviteter er tillatt i nasjonalparken?

	Ja	Nei	Vet ikke
Er det tillatt å ta tørre kvister for å brenne bål, i den perioden bålbrenning er tillatt?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Er jakt, fangst og fiske tillatt?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Kan alle som vil kjøre snøscooter?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Kan du gå hvor du vil?	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

49 Oppfatter du Børgefjell som et villmarksområde?

- (1) Nei, ikke i det hele tatt
- (2) Ja, deler av området
- (3) Ja, hele området

50. Hvilke deler oppfatter du evt. ikke som et villmarksområde?

Om deg

51. Hvor sterkt knyttet føler du deg til Børgefjell nasjonalpark?

- (1) Ingen spesiell tilknytning
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)
- (6)
- (7) Svært sterkt knyttet til

52. Hvor mange ganger har du vært på en flerdagers fottur eller skitur? (med flerdagers mener vi en lengre, sammenhengende tur der du overnatter underveis)

- (1) Aldri
- (2) 1 gang
- (3) 2-5 ganger
- (4) 6-10 ganger
- (5) 11-20 ganger
- (6) Mer enn 20 ganger

53. Hvor interessert er du i ulike former for friluftsliv?

	Ikke interessert	Litt interessert	Interessert	Svært interessert
Tradisjonelt høstingsfriluftsliv (matauk er et viktig motiv, som jakt, fiske, bær/sopplukking)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Turfriluftsliv (turer til fots og/eller på ski, herunder randonee/telemark)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Moderne friluftsliv (aktiviteter som krever spesielle ferdigheter og utstyr eks. terrengsykling, klatring, kiting, elvepadling, hanggliding)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Motoriserte utendørsaktiviteter (eks. båtsport, snøscooterkjøring)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐

54. Hvor er du bosatt?

- (1) Norge
- (2) Sverige
- (3) Danmark
- (4) Tyskland
- (5) Nederland
- (6) Annet land

55. Vennligst oppgi ditt postnummer (hvis Norge):**56. Hvilket land er du bosatt i (hvis annet land)?****57. Hvor gammel er du?****58. Er du?**

- (1) Kvinne
- (2) Mann

59. Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- (1) Grunnskole
- (2) Videregående skole
- (3) Høgskole/universitet 1-3 år
- (4) Høgskole/universitet 4 år eller mer

oslo**economics**

www.osloeconomics.no

post@osloeconomics.no
Tel: +47 21 99 28 00
Fax: +47 96 63 00 90

Besøksadresse:
Kronprinsesse Märthas plass 1
0160 Oslo

Postadresse:
Postboks 1562 Vika
0118 Oslo

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/4516-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 28.02.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	18/2018	21.03.2018

Länsstyrelsen i Jämtlands län - orientering om forvaltningen av Skåarnja naturreservat/Stekenjokk

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering med følgende kommentarer:

-
-
-
-

Saksopplysninger

På styremøte 04.10.2017 på Laksforsvillaen ble det orientert om opprettelsen av Skåarnja naturreservat i Jämtland.

Styret fattet etter orienteringen følgende vedtak:

«Länsstyrelsen i Jämtland inviteres til styremøte den 22. november for å informere om Skåarnja naturreservat generelt og tiltaket med merking av sti til Jetnamen spesielt»

Länsstyrelsen i Jämtland hadde ikke anledning til å komme på møte i Hattfjelldal den 22. november. Derfor blir orienteringen ved Länsstyrelsen gjennomført på styremøte 21.03.2018